

1 лв.

ЧЕТВЪРТЪК 1 НОЕМВРИ 2012
ГОДИНА 22 БРОЙ 254 (6358)

www.duma.bg

Досие: Върху
жаравата на
„Арабската
пролет“

Стр. 13

Признание

Тодор Корубев получи
голямата награда „Н. Хайтов“

Стр. 25

Ново 20

Ангел Семерджиев:
Токът може и да поевтинее

Стр. 6

Патриотизъм

Любо Пенев ще прави
от бразилеца Мораеш българин

Стр. 31

Няколко
ДУМИЮрий
БОРИСОВСамо
въпроси

Европейската комисия е втрещена от ГЕРБ. Такъв език за евродипломатите е невероятно изключение. И става дума не за някаква подробност от нашия балкански пейзаж, а за избора на конституционни съдии! Тези, които са призвани да бранят обществото от тоталния хаос на управленските ламтежи и приумици. В нормална страна или правителството си подава оставка, или обществото го измита. Дори да не сме Англия, където министър преди дни подаде оставка само защото си позволи да нарече няколко полицаи „плебеи“.

Откъде се пръкна тази арогантност? Къде спа 23 години? Кой я отгледа? Защо продължаваме да сме уникални във всичко и това не ни прави впечатление? Защо оглавяваме всички тъжни европейски класации, а ние се държим все едно пролетен дъждец ни ръси? Изчезнаха ли съпротивителните ни сили? Бедността и стресът толкова ли ни ошавиха, че не реагираме като сварена на бавен огън жаба?

Сигурно ще се окаже вярно, че днес решаващ глас в рейтинзите имат неграмотните, спящите, немислещите. Тези, които между две ракийки оценяват политическото поведение по децибелите, пъченето, високомерието. Явно те внушават сила, превъзходство, увереност, сигурност.

Я, да си гледаме в копанките! Сигурно политиката не е за нас. Да я оставим на германците и французите.

ЕК шамароса силно
българската властИмаше сериозни съмнения за търговия с влияние и корупция за един
от кандидатите за КС, обяви в безпрецедентно изявление комисията

Силен европейски шамар получиха управляващите вчера. В безпрецедентно изявление от страна на Европейската комисия България бе предупредена с нов, извънреден доклад по механизма за сътрудничество и проверка във връзка с назначенията в Конституционния съд от квотата на парламента.

„Европейската комисия е обезпокоена от информацията, които поставят под съмнение почтеността и професионалния капацитет на част от кандидатите за КС. Всички обвинения за корупция и конфликт на интереси трябва да бъдат изчистени, за да се защити авторитетът на институцията Консти-

туционен съд“, се казва в позицията на комисията, прочетена от говорителя на ЕК Оливие Баи. „Имаше сериозни съмнения за търговия с влияние и корупция по отношение на един от кандидатите“, каза той, без да посочва име. Според запознати обаче той визира избраната за КС съдия Ве-

нета Марковска.

Баи припомни, че ЕК е призовавала българския парламент да поеме своята отговорност и да направи проверки на номинираните за КС. Също така подчерта, че гласуването в пленарна зала не е включвало проверки на съществуващите сигнали.

Стр. 3

Снимка Мариета ТОМОВА

С искане за оставка на цялото ръководство на Министерството на околната среда и водите излязоха на протест представители на инициативни комитети и екологични организации от Средногорието. Събрали се поискаха реално участие на гражданите в създаването на политиката на министерството

ПЛЕВНЕЛИЕВ: НЯМА ДА ПУСНЕМ МАКЕДОНИЯ
В ЕС ЗАРАДИ АНТИБЪЛГАРСКА КАМПАНИЯ

Стр. 2

ISSN 0861-134X

9 1770861 134015

Акад. Дамян Дамянов:

Нормално ли е шофьор да получава два пъти повече от професор?

Денят на будителите стана на 90 години и заедно с Деня на българската наука бе отбелязан в БАН

Велиана ХРИСТОВА

У нас се приема за нормално шофьор в градския транспорт да има два пъти по-голяма заплата от професора в БАН, образователният ценз е обезличен. Това заяви акад. Дамян Дамянов, председател на Съюза на учените (СУБ) вчера в словото си за Деня на будителите и на българската наука 1 ноември. Празникът на будителите бе тържествено отбелязан на тържество в академията, организирано от СУБ, БАН и Софийския университет. Днес Денят на будителите навършва точно 90 години от обявяването му за български

празник през 1922 г.

Ако съпоставим стратегиите и средствата, които ЕС залагат за развитие на науката с проекта за бюджет'2013, не се виждат никакви сигнали, че правителството иска да развива наука, заяви Дамянов. През 1989 г. за наука у нас се отделиха 2,64% от БВП, за 2012 г. са 0,3%, а за идната година с предвиждат 0,2% от БВП, посочи той. Като резултат през 1988 г. в българския износ 72% са заемали високотехнологичните наукоемки продукти, а сега техният дял е 3%. Ще има ли изобщо в България база за развитие на конкурентна икономика, попита ораторът.

Науката и висшето образование не са занаятчийство, за развитието им трябва да се формулират цели и задачи и да се създават условия, под черта още акад. Дамянов. БАН е поставена в Дарвинистки условия и загива от липса на средства или да се приспособява към властта и да се видоизменя до неузнаваем вид, каза председателят на СУБ. С кризата тук се обяснява всичко, но в Европа не е така - там за наука вече се отделят близо 2% от БВП, като тези инвестиции непрекъснато нарастват. Нима липсата на добро финансиране на науката вече почти две десетилетия не е

наш собствен патент за самоунищожаване, каза проф. Дамянов. Той говори за алтернативата на това поведение, за участието на учените в европрограми, за бъдещата поява на технопарк в София, чиято основа трябва да са институти на БАН и някои водещи университети.

Науката е тази, която може да даде ключа към изграждане на мощен път за развитие, се казва в писмото, с което президентът Плевнелиев поздравя учените с празника. Може, но не й разрешават, коментираха участници в тържеството.

Миналата година учените от академията отбелязаха Деня на будителите с протестни шествия заради намалената субсидия на академията,

която не покрива заплатите, нито разходите за ток и парно, нито пък предвижда никакви пари за научна дейност. Президентът Плевнелиев тогава обеща да се дадат 14 млн. лв. допълнително за БАН до юни 2012 г., но това не стана. Оттогава досега нищо не се е променило и дори субсидията за БАН в проектобюджет'2013, е същата, както за 2012 г. Тя е замразена на 59 млн. лв. от три години насам.

Традиционните годишни награди на СУБ бяха връчени по време на тържеството. Сред наградените за високи научни постижения са проф. Борис Гълъбов от СУ, проф. Бойко Рангелов от БАН, акад. Петър Попиванов и проф. Анжела Славова от БАН, както и акад. Тодор Николов.

На церемония в Гербовата зала в президентството вчера президентът Росен Плевнелиев връчи националния флаг на 21-вата Антарктическа експедиция, ръководена от проф. д-р Христо Пимпирев

Плевнелиев:

НЯМА ДА ПУСНЕМ МАКЕДОНИЯ В ЕС ЗАРАДИ АНТИБЪЛГАРСКА КАМПАНИЯ

България официално заяви пред Европейската комисия съпротивата си срещу членството на Македония в ЕС. Президентът Росен Плевнелиев каза при посещението на еврокомисаря по разширяване Щефан Фюле у нас вчера, че Македония не е готова за членство и България не може да даде евросертификат на действително управляващите в Скопие, които системно налагат идеология на омразата към България.

Президентът коментира, че е крайно време

македонците да спрат "антибългарската си кампания, с подмяната и манипулирането на исторически факти". Той заяви, че българската подкрепа за европейското развитие на Македония не е безусловна и тя се основава на цялостното изпълнение на критериите за членство, един от най-важните, от които е за добросъседските отношения.

Плевнелиев изказа и несъгласието на България с някои формулировки в доклада за напредъка на Македония. Мотивите му

са, че докладът на ЕК за напредъка не отразява адекватно ролята на Македония в регионалното сътрудничество и състоянието на двустранните отношения между България и Македония. "За съжаление в Македония се наблюдава тенденция на националистическа риторика, на дискриминационно отношение към гражданите с българско самосъзнание и поставяне на административни пречки пред българския бизнес", заяви държавният глава.

ЙОРДАН СОКОЛОВ ПРЕДЛОЖЕН ЗА ОРДЕН „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“

Правителството е предложило бившият председател на Народното събрание Йордан Соколов и литературоведът Михаил Неделчев да бъдат наградени с орден "Св. св. Кирил и Методий". Като

мотиви за номинацията са посочени "особено значимият принос за развитието на демократичните процеси в страната" на Соколов. Предложението за проф. Неделчев е по повод 70-годишнината му.

ВСЯКО БЪЛГАРЧЕ ПАК ЩЕ ПОЛУЧАВА МЕСЕЧНО ПО 16 ЛВ.

Аида ПАНИКЯН

След като стана ясно, че ГЕРБ няма да изпълнява закона, който прие през 2009 г. и по силата на който от 2013 г. трябваше държавата да плаща 8% вноска за децата, всяко българско дете и занапред ще получава по 16,80 лв. месечно за здраве. Това коментира председателят на БЛС д-р Цветан Рай-

чинов по време на здравната комисия, разглеждала бюджета на НЗОК за 2013 г. Как така от 3 години трансферите на държавата за детски, пенсионерски и др. здравни вноски все са 941 млн. лв., попитаха депутати от опозицията и представители на лекарския съюз. Има грешка и тя е на МФ, когато през 2010 г. и през 2011 г. са били надвнесени парите за осигуровки за пенсионерите, стана ясно от из-

казването на финансовия зам.-министър Владислав Горанов. Според него правителството на ГЕРБ е харчило за хората повече, отколкото било вземало. Всъщност 100-те млн. лв., които т.г. трябваше да бъдат трансферирани от НЗОК към МЗ, и Конституционният съд го обяви за противоконституционно, за 2013 г. остават в НЗОК. Но за сметка на това МЗ прехвърля дейности, за които касата ще плаща. Става

въпрос за ин витро процедури, за ваксини по националния имунизационен календар, за интензивното лечение, част от психиатричната помощ на здравноосигурени психично болни. В дебата така и не стана ясно къде са, за какво и кога ще се използват 50-те млн. лв., които заради решението на Конституционния съд не бяха прехвърлени от НЗОК в МЗ през второто полугодие.

Референдумът ще е на 27 януари 2013 г.

Първият национален референдум в демократичната история на България ще се проведе на 27 януари 2013 г., след като президентът Росен Плевнелиев насрочи вчера дата за националното запитване.

На основание чл. 98, т. 1 от Конституцията на Република България, Решение на XLI Народно събрание за произвеждане на национален референдум, прието на 24 октомври 2012 г. и обнародвано в ДВ, бр. 83 от 30 октомври 2012 г., и чл. 14 от Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното само-

управление държавният глава насрочи национален референдум с въпрос: "Да се развива ли ядрената енергетика в Република България чрез изграждане на нова ядрена електроцентрала?"

ДУМА припомня, че до първото национално допитване се стигна по инициатива на БСП, която успя да събере повече от половин милион подписи за инициативата. Въпреки че гражданите се подписаха под искане за въпрос, включващ в себе си и площадката за АЕЦ "Белене", от ГЕРБ се противопоставиха и в крайна сметка въпросът бе променен.

Опозицията няма да подкрепи бюджета и заради БАН

Велиана ХРИСТОВА

БСП, ДПС, ДСБ и "Атака" няма да подкрепят бюджет' 2013 заради заложената унищожителна и замразена за четвърта година субсидия за БАН. Това заявиха представителите на тези партии в ресорната комисия на НС при обсъждането на бюджета вчера. Ако за второ четене намерите поне 15 млн. лв. за спасяване на академията, за крайното гласуване може да ви подкрепим, казаха Ваня Добрева (БСП) и Лютий Местан (ДПС). Веселин Методиев заяви, че ДСБ изобщо няма да подкрепи бюджет' 2013. Жизненият минимум за съществуване на академията е 98 млн. лв., но поне още 15 млн. лв. към определените от Дянов 59 млн. поиска и настоятелството на академията. Министър Сергей Игнатов обяви, че търси парите, но обвини опозицията в популизъм. Правителството обявява, че науката и образованието са приоритет, но увеличава с 53% парите за президента, с по 13% за МВР, ДАНС и другите силови структури, а с 5% - за средното образование, с 1% - за висшето, и с 0% - за наука, конкретизира Ивелин Николов (БСП). Местан пък очерта приоритетите така: през 2008 г. предишното правителство е дало 94 млн. лв. за БАН, а сега ГЕРБ вече 4 години дават 59 млн. лв., а за висшите училища субсидията им е с 35 млн. лв. по малко, отколкото през 2008 г. Средната заплата в БАН сега е 571 лв., а до края на годината ще падне още, понеже учените ще плащат с последните си две заплати тока и парното. Неочаквано и депутатите от ГЕРБ се обявиха за ръст на бюджета на БАН. Не е достойно да оставим академията на този хал, заяви Галина Банковска (ГЕРБ). С гласовете само на управляващите проектобюджетът за 2013 г. бе одобрен в комисията за първо четене в пленарната зала.

Издателска къща
ЗЕМЯ
и
Съюзът на икономистите
в България
ВИ КАНЯТ
на представянето
на книгата
БЕЛЧО БЕЛЧЕВ
ДЪРЖАВНИК И
ГРАЖДАНИН
НА БЪЛГАРИЯ
80 ГОДИНИ ОТ
РОЖДЕНИЕТО МУ
5 ноември 2012 г.
(понеделник), 18.00 ч.
Национален Дом на науката
и техниката, зала III,
бул. "Г. С. Раковски" №108.

България

Цитат на гения

Неговото поведение като премиер е предпоставено от начина му на живот, който е имал като началник в полицията

Президентът на сръбския полицейски синдикат Велко Миялович за управлението на Бойко Борисов

www.duma.bg

Напрежението в Перник расте

Левицата оцени като нулев ефекта от присъствието на министър Томислав Дончев в града

3 а нарастващо напрежение у перничани алармира вчера депутатът от Коалиция за България Ангел Найденов след среща с Инициативния комитет на пострадали от земетресението в Перник. "Имаме всички основания да споделим пред вас, че има нарастващо напрежение, трудно удържимо сред перничани. То се дължи на неосигуряването на необходимите средства и на неадекватните действия на правителството по отношение на дей-

ствията за преодоляване на щетите и последиците от земетресението", предупреди социалистът.

От левицата бяха категорични, че работата на държавата по отношение на пострадали от труса е крайно незадоволителна и неадекватна. Ефектът от изпращането на министър Томислав Дончев в Перник е нулев или близо до нулата, обобща Найденов. Той даде и негативна оценка на междуведомствената комисия, която се ръководи от министъра на вътреш-

ните работи Цветан Цветанов. "7 заседания за 5 месеца на междуведомствената комисия може и да успокояват сънищата на някои, за всеки случай обаче те не са аргумент за успокояване на Перник и на перничани", анализира депутатът.

От Коалиция за България се ангажират да подготвят нормативни промени в правилника за дейността на комисията и в Закона за устройство на териториите. Те ще продължат да настояват еднократната помощ от 325 лв. да не се разглежда като

обезщетение и хората да не се задължават да възстановяват сумата на по-късен етап.

Депутатите, които са членове на бюджетната комисия, ще поискат изслушването на министъра на финансите Симеон Дянков за състоянието на средствата по Фонда за стихийни бедствия. Според БСП забавянето на изплащането на обезщетения се дължи в липсата на пари във фонда. Левицата има данни, че около 60 млн. лв. от фонда вече са похарчени и ще настояват Сметната палата да

извърши одит. Социалистите призоваха и председателят на НС Цеца Цачева да се срещне с хората от Перник и да чуе проблемите им.

5 месеца ние констатираме мудност и нерешаване на проблемите, коментира Валентин Пешев от Инициативния комитет. Според него държавата загърбва изцяло проблемите на един регион. Пешев подчерта, че много перничани са предпочели да теглят скъпи кредити, вместо да разчитат държавата да им помогне.

Социалисти дариха премиера с тиква с неговия образ

Представители на Младежкото обединение на БСП направиха опит да връчат на премиера Бойко Борисов тиква с неговия образ по случай Хелюин. Десетки младежи се събраха пред Министерски съвет преди заседанието на правителството вчера, за да участват в официалното връчване на подаръка. Никой от МС не се престаши да излезе и да получи тиквата с премиерски лик.

"Произведението символизира политиката на ГЕРБ - една кука тиква с лик на Бойко Борисов", коментира лидерът на МО на БСП Явор Гечев. "Както на Запад празнуват Все светии с фенер-тиква, ние в България празнуваме Все простотии с тази тиква", допълни той. Замисълът на младежите е чрез такава иронична акция да се види кои са измислените страшни герои на България, които са маскирани като министри. Младите социалисти отбелязаха, че пред Министерски съвет е излязъл единствено Вежди Рашидов, който като човек на изкуството е дал отлична оценка за изработката на тиквения фенер-Борисов.

След като самият министър-председател не излезе да получи своя тиквен дар, той ще остане изложен на "Позитано", за да може всеки, който минава, да се любува на истинския лик на премиера, обещаха младежите.

Снимка Благвеста ЦВЕТКОВА

Представители на Младежкото обединение на БСП се опитаха да връчат тиква с премиерския образ по случай Хелюин

Еврокомисар призова Борисов за медийно разнообразие

Писмо, в което засяга проблемите на медийната среда в България, е изпратил вицепрезидентът на Европейската комисия и европейски комисар по телекомуникациите Нели Крус до премиера Бойко Борисов. Писмото е с дата 12 октомври и в него еврокомисарката приканя Борисов да й каже какви мерки смята да предприеме заедно с правителството за прозрачността на медийната собственост в България. "Призовавам ви да предприемете адекватни мерки, за да гарантирате на българските граждани, че ще могат да се възползват от разнообразната и плуралистична медийна среда, която заслужават", пише Крус. Тя подчертава, че е силен привърженик на прозрачността и свободната конкуренция във всички сектори, особено когато основни ценности като свободата са в опасност. ДУМА припомня, че вицепрезидентът на ЕК беше в България в края на септември и се срещна с представители на българските медии. Тогава тя определи насилието над журналисти в България като неприемливо.

ЕК ШАМАРОСА СИЛНО...

От стр. 1

Източник от комисията каза, че Брюксел се надява българското правителство да се "стресне". През юли кабинетът се бе похвалил, че докато за Румъния комисията ще изготви доклад още през декември, следващият доклад за България е чак за края на 2013 г., след парламентарните избори. В доклада си от 18 юли, в който констатира, че организираната престъпност в България е "уникална" по размерите си, комисията съобщи, че следващият доклад ще е в края на 2013 г., "за да се даде време за постигане на значими резултати". Междувременно е било констатирано, че късната дата за следващия доклад за България е довела до тотално отпускане на българските власти. Скандалът около Марковска се разигра, когато преди гласуване-

то в парламента бе внесен сигнал от Георги Тонев Колев, който имаше за цел да припомни на депутатите съвместното разследване на Медиапул и "Капитал" за Марковска. Журналистическият материал разказва историята на приятеля на Марковска - бизнесменът Георги Георгиев, и неговия арест от януари 2010 г., след който двама полицаи в столичното Шесто РПУ бяха уволнени. След публикациите в двете издания служителите бяха възстановени на работа от вътрешния министър Цветан Цветанов. Марковска направи опит да обясни ситуацията, но от това произлезе единствено серия от противоречиви изявления, в които ту отричаше, че познава Георгиев, ту признаваше, че го познава. Скандалът се разрасна, след като стана ясно, че Марковска не си е

правила отвод, когато по нейни дела пред ВАС се е явявал нейният приятел адвокат Румен Еленски. Марковска първоначално отрече Еленски да се явявал по нейни дела, но после призна. Въпреки това обаче парламентът вчера

гласува кандидатурата й за КС, както и кандидатурата на зам-председателя на НС Анастас Анастасов. Малко по-късно стана ясно, че президентът Росен Плевнелиев официално назначава Борис Велчев в КС от своята квота.

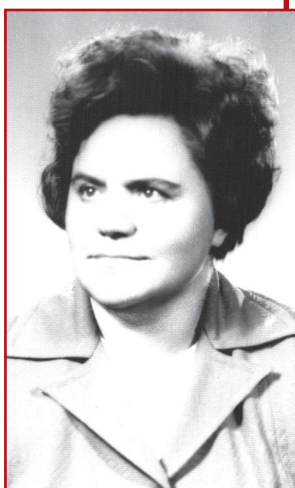
Честит 80-годишен юбилей!

МАРИЯ МИЛЕНОВА ГИГОВА

Родена на
01. 11. 1932 г.

На другаря с обич и уважение.
Бъди ни жива, здрава и с вяра в идеите за справедливо и хуманно общество.

ОПО кв. "В. Коларов" 2
Перник

БЪЛГАРСКА СОЦИАЛИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ НА БСП-ПЕРНИК

ПОЗДРАВИТЕЛЕН АДРЕС

ДО МАРИЯ МИЛЕНОВА
Честит 80-годишен юбилей!

Уважаема другарко Миленова, От името на Общински съвет на БСП-Перник и лично от свое име най-искрено Ви поздравяме по повод рождения Ви ден. С уважение отправяме към Вас поздравления и най-добри пожелания! Всеки рожден ден дава повод за оценка на изминалия път, а Вие имате всички основания да бъдете удовлетворена от постигнатото с дългогодишния Ви житейски опит. Остава да сте трайна следа у хората, които са имали привилегията да работят с Вас и да бъдат ваши приятели. Приемете нашите пожелания за здраве, силен дух и много радостни мигове с Вашите близки.

ЧЕСТИТ ЮБИЛЕЙ !

01. 11. 2012 г. С уважение: **Ненко Темелков**
Перник Председател на
ОБС на БСП-Перник

България

БСП сезира комисията на Янев за злоупотреби с обществени поръчки

Социалистите настояват да се провери как се управляват парите на софиянци

Сигнали, свързани с обществени поръчки в Столичната община, ще внесат депутатите от ПГ на Коалиция за България в комисията за борба с корупцията по високите етажи на властта.

Председателят на групата общински съветници от БСП Жельо Бойчев настоя комисията на Яне Янев да започне да за занимава с начина, по който Столичната община управлява парите на софиянци. Бойчев представи сигнал, базиран на доклада на Сметната палата, в който се констатира нарушения, пропуски и злоупотреби при провеждането на обществени поръчки в София. Бойчев даде пример с поръчка, при която е постъпила само една оферта - на фирмата "Аксиор", свързана с кръга на бившия шеф на СОС

Андрей Иванов. Председателят на групата съветници от БСП настоя да бъде разгледан и сигналът за далаверите в транспорта в София. Транспортът продължава да бъде черна дупка. Оттам ще излизат много скандали, изтъкна Бойчев.

Общинският съветник Борис Цветков отбеляза, че през последните години Столичната община изразходва стотици милиони за детските градини и ясли, но недостигът на места в тях продължава да е голям. Цветков внесе конкретни документи за нарушения при строителството и ремонта на детски градини и училища. Само при проверки на пет районни кметове на ГЕРБ са доказани щети за над 2 млн. лв., подчерта Цветков. Той напомни за протеста на майките и коментира, че от парите, от които те имат нужда, не

могат да се взимат комисиони. Каква е гаранцията, че исканите от ГЕРБ 30 млн. лв. няма да отидат за същите съмнителни корупционни схеми на кметове на ГЕРБ и на приближени до властта фирми?, попита Борис Цветков.

Депутатът от Коалиция за България Антон Кутев внесе сигнал за имотите на Андрей Иванов. Това е сигнал, правен от Яне Янев и след като самият той е подал сигнала, да го разгледа, настоя Кутев. Мая Манолова отбеляза, че в комисията представителите на ГЕРБ и самият Яне Янев отказват да разглеждат сигнали, които се отнасят до корупцията на днешния ден. "Ако продължава тенденцията всеки сигнал, внесен от Коалиция за България, да се отхвърля със смешни аргументи, ще преосмислим участието си в тази комисия и ще създадем алтернативна, която да разобличава корупцията по високите етажи", категорична беше Манолова.

www.duma.bg

кратки

ВМРО иска засилен контрол на Задушница

Засилено присъствие на органите на реда в района на всички гробищни паркове на територията на Столичната община по повод предстоящата Голяма Задушница на 3 ноември (събота) ще поиска Ангел Джамбазки от ВМРО. Той предупреждава за нашествие на джебчици, крадци, мародери, фалшиви свещеници и фалшиви каменотелци, които изнудват и мамят предимно възрастни и самотни хора. Необходимо е осигуряване на повече коли на градския транспорт и засилени патрулно-постови двойки от полицейски служители вътре в парковете, които да не допуснат присъствието на съмнителни лица, заявява още Джамбазки.

Акция "Светлина" започва на 1 ноември

Акция "Светлина" започва на 1 ноември, съобщиха от пресцентъра на МВР. Инициативата, която се провежда повече от 17 години, е на отдел "Пътна полиция", като се предвижда пътните полицаи да проверяват изправността на светлините и готовността на автомобилите за есенно-зимния сезон. Целта на акцията е да се ограничат предпоставките за тежки пътни произшествия с рисковите групи участници в движението.

Спряха сайт, излъчвал незаконно ТВ сериали

Сайт, неправомерно излъчвал телевизионни сериали, е спрял при операция на антимафиоти в Бургас и Хасково. За нарушения на правата на интелектуалната собственост е образувано досъдебно производство. В хода на акцията е установен собственикът на сайта, чрез който бил предоставян достъп до множество телевизионни сериали, без разрешение от страна на притежателя на правата за разпространение и излъчване. Сериите били предавани от качени в популярен сайт за хостинг на видеосъдържание клипове.

БОБЪТ С ГЪГРИЦИ ЗА БЕДНИТЕ ИМАЛ ВСИЧКИ СЕРТИФИКАТИ ЗА КАЧЕСТВО

Деси ВЕЛЕВА

Пакетираният боб за бедните, който бе обявен от Агенцията по храните за развален и пълен с вредители, има всички сертификати и документи за качество, обяви вчера Георги Цанков, собственик на фирма "Фантастика 95". Тя е операторът, който трябва да осигури пакетирането на зърненото изделие и достав-

ката му до складовете на БЧК. Вчера Цанков даде пресконференция, на която отговори на изявленията на Агенцията по храните, която обяви, че в боба, доставен по програма "Благотворителност", е червив и негоден за консумация. Цанков предположи, че скандалът е всъщност атака от конкурентни фирми, а от Агенцията по храните вероятно са подведени. Той уточни, че продуктът е произведен в Аржен-

тина, внесен е от софийска фирма и има сертификат от фитосанитарния контрол на порт "Варна", откъдето е влязъл в страната. Цанков съобщи още, че от нито една институция не са говорили с него, нито са взели пробата от боба в негово присъствие, както изисква нормативната база. Той обясни, че зърнените продукти минават през процедури като обгазяване и в рамките на 1 година няма как

да се развият вредители. Самият Цанков също е пратил материал за изследване в сертифицирана варненска лаборатория. Според бизнесмена този, който е издал сертификата за качество, носи отговорност и ако партията се окаже заразена с вредители, той ще търси неустойки от фирмата, от която е купен бобът. Собственикът обеща, че ако се докаже проблем, партията ще бъде заменена.

ГЛОБЯВАТ „ФАНТАСТИКА 95“ С НАД 120 000 ЛВ.

Фирмата доставчик на заразения боб ще бъде глобена с над 120 000 лв. Българската агенция по безопасност на храните ще санкционира "Фантастика 95" с 10 000 лв. Отделно от това според клауза в договора с фирмата тя ще бъде глобена с около 120 000 лв.

Около 90 тона от боба за социалнослабите граждани е заразен с вредителя гърица, съобщи на извънреден брифинг министърът на земеделието и храните Мирослав Найденов. Документите, с които продукцията е влязла от Гърция в България, са изрядни, призна Найденов. Той обаче бил склонен да вярва повече на лабораторните изследвания на Агенцията по безопасност на храните, които показват, че има зараза. Министърът посъветва фирмата "Фантастика 95" да приеме лабораторните данни за зараза, да подмени заразената продукция и да търсят отговорност от този, от който са получили стоката. Програма "Благотворителност" няма да бъде спряна заради негодния боб.

Георги Цанков показва продуктите, предназначени за бедните, които неговата фирма пакетира и доставя

Руският език набира популярност у нас

Мария НИНОВА

Руският език навлиза все повече в средните училища у нас. Това заяви главният инспектор по руски език в Министерството на образованието Стоянка Почеканска. По време на вчерашната конференция на Славянското дружество, посветена на духовния живот у нас и в славянските страни, Почеканска съобщи, че за миналата година 141 954 деца са изучавали руски език. Конференцията бе открита от председателя на дружеството акад. Никола Попов. Той заяви, че заради миналото ни и настоящето сме длъжни да водим многостранна патриотична, културна и просветна дейност, която е по силите на гражданското общество, въпреки нехайството на управляващите.

"Ние разглеждаме славянството вече не като явление, свързано само с миналото, а насочено преди всичко към бъдещето, и смятаме, че славянската идея може да играе ролята на алтернатива на съвременната потребителска цивилизация", каза проф. Орлин Загоров, член на Славянското дружество. Той бе категоричен, че славянската духовност стои най-близо до европейската мечта

поради общите исторически корени.

Срещата събра членове на дружеството, университетски преподаватели и изследователи от БАН. Повече от век Славянското дружество в България работи за утвърждаването на сътрудничеството между славянските народи. Председатели на организацията са били Васил Друмев, Иван Евстатиев Гешов и Иван Вазов.

Снимки Мариета ТОМОВА

Александър Антонов (изправеният) от посолството на Беларус в България прочете приветствие от името на посолството

ЕЗИКОВО ПОРТФОЛИО
СЪВРЕМЕННА ЛЕКСИКА

Книга и аудио диск

РАДИОРЕЧНИК ПЪРВА ЧАСТ

Англо-българско
Българско-английско
Англо-българско

© Катя Михайлова

РЕКЛАМНО-ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА на БНР

bnr.bg

Търсете в Рекламно-информационния център на БНР
бул. Драган Цанков № 4; тел.: 02/ 9336 768

България

www.duma.bg

Снимка БГНЕС

Институтът по океанология към БАН във Варна организира Ден на отворените врати, посветен на Международния ден на Черно море 31 октомври. Институтът отвори вратите на своите лаборатории, в които учениците работят по много национални и европейски проекти. Те показаха подводницата, с която правят спускания в акваторията на Варненския залив

Децата не обичат да споделят семейните си проблеми

Любовните връзки и сексуалните отношения са основният проблем, по който децата търсят консултации на Националната телефонна линия за деца 116 111. Следват взаимоотношенията с връстниците, а семейните проблеми са на трето място. За психосоциални и училищни проблеми децата също търсят тел. 116 111. За последните 10 месеца на него са приети общо 77 289 обаждания, заяви Марияна Банчева от Националната мрежа за деца. Проведени са над 14 хил. консултации, а 13 хил. от тях са поискани от самите деца, 1008 - от

възрастен човек, но не родител на въпросното дете. Едва 645 родители са потърсили подкрепа заради проблеми на своите деца.

Банчева подчерта, че най-често се говори за насилие, когато има физическо, въпреки че насилие е и блъскане при размираване, обиждане, пренебрегване, пошляпване. Според Банчева обществото в България е свикнало да говори по дадени проблеми едва, когато те са факт, а не да се работи за предотвратяването им. "Ако вчера бяха се сбили деца или не дай си Боже имаше смъртен случай,

сега залата щеше да е доста пълна", коментира Банчева.

Национална мрежа за децата и фондация "Стефан Нойков" започват съвместна инициатива - създаване на клип на тема "Лицата на насилието през погледа на децата". В конкурса могат да участват ученици от 14 до 18 г. и да покажат своето отношение и възприятие в 5-минутен клип, съдържащ пантомимен етюд. Учениците ще могат да разработят три подтеми: "Насилието в приятелските и интимните отношения", "Насилието в семейството" и "Насилието във всекидневието".

МС реши да се удостоят с орден „Стара планина“ 19 висши военни

Правителството възложи на министъра на отбраната да изготви и внесе предложение на Министерския съвет за посмъртно награждаване с орден "Стара планина" - първа степен, с мечове, на 19 български висши военни. Те ще получат орден за изключително големите си заслуги към България и значителния им принос при планирането и осъществя-

ването на военните операции в Балканската война. Решението е взето по предложение на Националния инициативен комитет за честването на 100-годишнината от Балканските войни.

С ордените посмъртно ще бъдат удостоени командващи армии, дивизии и отделни отряди, сред които е ген. Васил Делов, командващ Хасковски отряд.

Кметът на Попово осъди прокуратурата

Градоначалникът бил обвинен в осуетяване на съдебни решения, затова подал иск срещу съдебния орган

Мария НИНОВА

Кметът на Попово Людмил Веселинов осъди прокуратурата заради наказателно дело, по което бил оправдан два пъти.

"Сагата е във връзка със срутени жилища от голямото земетресение в Стражица през 1986. Става въпрос за блок 105, където отчуждени собственици имали заповоди за настаняване. Но тъй като дълги го-

дини продължава строежът им, прокурор Пламен Трифонов завежда дело", разказа пред ДУМА кметът. Първото дело срещу него тръгва 2008-2009 г. в Търговишкия съд и бива оправдан. През 2010-2011 Трифонов завежда второ наказателно производство срещу Веселинов - този път в Разградския съд, но кметът отново бива оневинен. "Накрая ми писна, изкараха ме велик престъпник и подадох иск срещу държавата. Това не ми се отрази

добре на здравето. Отнеха ми разрешителното за носене на ловно оръжие, което наруши почивка ми и това оказа влияние и на престижа, и реномето ми. Откакто съм кмет, постоянно се водят някакви дела срещу мен", коментира Веселинов за последните дела. Той бе категоричен, че всичките наказателни производства срещу него са с политически мотив. Кметът попита и кой ще плаща всички тези обезщетения по делата. Градонач-

алникът е подавал и жалби до прокуратурата за юридическия тормоз срещу него, но от нея не е получил никакъв отговор.

Веселинов сподели, че Трифонов постоянно си измислял какви дела да води лично срещу неговата личност. Дори в момента се водела наказателна проверка защо в града бил построен голям супермаркет.

След като няколко пъти бива оневинен, Веселинов поискал обезщетение от Про-

куратурата на Република България в размер на 25 100 лв. Разградският съд решава прокуратурата да изплати 15 000 лв. обезщетение на кмета за претърпени неимуществени щети и 1340 лв. за имуществени вреди, претърпени в резултат на незаконно обвинение в извършване на престъпление.

Кметът на Попово твърди, че това няма да сложи край на всичко, защото решението подлежи на обжалване пред Апелативен съд-Варна.

ПРОВЕРКИ В ДЕТСКИТЕ ГРАДИНИ ЗА ИЗВЪНРЕДЕН ТРУД

Внезапни проверки в детските градини инициира синдикат "Образование" към КТ "Подкрепа" поради многобройните сигнали за нарушени процедури при работа през дни на официални празници. 1 ноември е официален празник за работещите във всички учебни заведения на системата на образованието, припомнат от синдиката. Работата на персонала в детските градини на този ден се третира като извънреден труд, за който са необходими специални процедури, категорични са синдикалистите. Те допълват, че ако тези процедури не са направени, директорите на детските градини и училища подлежат на административни санкции от проверяващите инспектори на дирекция "Областна инспекция на труда".

Кодексът на труда постановява, че извънредният труд е забранен и в изключенията, когато той се извършва, то това става при определени условия и при двойно заплащане, категорични са от синдикат "Образование" към КТ "Подкрепа".

Синдикатът ще сезира Главната инспекция по труда за спазване на трудовото законодателство при работата на персонала на детските образователни заведения на 1 ноември и категорично ще настоява за санкции на директорите при установяване на нарушение на Кодекса на труда.

София била готова за зимата

За зимното почистване и поддържане на София е осигурен ресурс, налична е техниката, остава фирмите да си свършат работата. Това заяви столичният кмет Йорданка Фандъкова, която инспектира готовността на фирма оператор в София за предстоящия зимен сезон.

Към момента са доставени 18 000 тона соли за началото на зимата за всички почистващи фирми. Налични са 180 снегорини с проверена техническа готовност. Общо машините заедно с камионите и другата техника са 220. До края на годината са осигурени 3 млн. лева за зимно поддържане и почистване, а в проектобюджета за следващата година са заложили 15 млн. лева.

Седем почистващи фирми работят на територията на София, а в общината са общо 13. Плаща се само за реално свършена работа, това е заложено в договорите. Ако фирмите не си свършат работата, няма да получат пари и ще бъдат санкционирани, заяви столичният кмет. Тя припомни, че при тежката зима миналата година, макар че не се стигна до блокиране на града, на фирмите са наложени около 3 млн. лева санкции и удържки за несвършена работа по почистване на тротоари и осигуряване на транспорт.

ТЕАТЪРЪТ НА АРМЕН ДЖИГАРХАНИЯН

МОНА
04 НОЕМВРИ

ДЪРЖАВЕН
МУЗИКАЛЕН
И БАЛЕТЕН
ТЕАТЪР

ТЕАТЪР ОТ
ВРЕМЕТО
НА НЕРОН
И СЕНЕКА
05, 06 НОЕМВРИ

БИЛЕТИ: НАК, ДМБЦ,
WWW.EVENTIM.BG

Икономика

www.duma.bg

ЕК разследва България заради такса „достъп“ за ВЕИ

Европейската комисия (ЕК) е започнала разследване срещу България заради въведените в средата на септември временни цени за достъп до електропреносната и електроразпределителните мрежи, които трябва да плащат производителите на енергия от възобновяеми източници (ВЕИ). Това съобщи вчера по време на дискусия за проблемите и предизвикателствата пред ВЕИ сектора Себастиан Нютликс, председател на Българската ветроенергийна асоциация.

Организацията и още редица други асоциации от ВЕИ сектора подадоха жалби в дирекцията по конкуренция на ЕК заради цените, които Държавната комисия за водно и енергийно регулиране (ДКЕВР) определи. ВЕИ производители твърдят, че по този начин им се отнемат между 10 и 40% от приходите, кои-

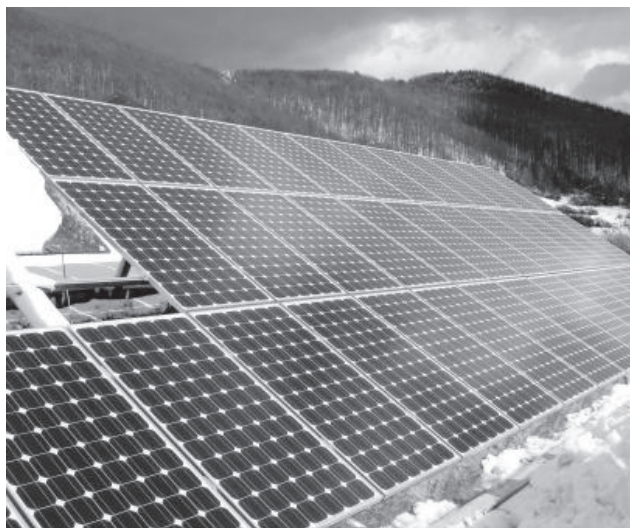
Банките може да се окажат най-големите собственици на възобновяеми мощности

то се предоставят на държавната НЕК и трите частни електроразпределителни дружества - ЕВН, ЧЕЗ и Енерго-Про.

Отделно над хиляда инвеститори във ВЕИ мощности заведоха дела срещу ДКЕВР във Върховния административен съд заради въведените цени.

По време на дискусиите ВЕИ производители, банки и посланици за пореден път обясниха, че таксите са дискриминационни, определени непрозрачно и влошават инвестиционния климат в България. "Има опасност банките да станат най-големият оператор на ВЕИ мощности в страната", каза Нютликс, повтаряйки отново опасенията на бизнеса, че заради новите такси няма да могат да покриват банковите си кредити.

"Банките не желаят да стават оператори на

Отделно над хиляда инвеститори във ВЕИ мощности заведоха дела срещу ДКЕВР във Върховния административен съд заради въведените цени.

ВЕИ, а да могат да правят проектно финансиране в предвидима регулаторна среда", каза от своя страна Левон Хампарцу-

мян, председател на Асоциацията на българските търговски банки и директор на "УниКредит Булбанк".

СЕМЕРДЖИЕВ: ТОКЪТ МОЖЕ И ДА ПОЕВТИНЕЕ

Ден, след като прогнозира повишаване на цената на тока с 3 на сто от 1 юли 2013 г., председателят на ДКЕВР Ангел Семерджиев се отнетна от думите си и промени прогнозата - цената ще остане същата и дори има възможност за намаляването ѝ. Това стана след среща с енергийния министър Делян Добрев и депутати от ГЕРБ. Самият Добрев обяви, че няма предпоставки за поскъпване на електроенергията от лятото на следващата година. От 2010 г. всички цени на конвенционалната енергетика на всички системи по веригата се намаляват, каза председателят на ДКЕВР. "Така че очаквания за някакви увеличения на цените от 1 юли няма как да има на този етап", каза Семерджиев. По думите му се очаква първо да се успокоят, дори да намалее цените на газа, с което ще намалее добавката за кафява енергия. "Очакваме още да намалим цени по веригата от производителите до крайните снабдител на конвенционалната енергетика, така че това до голяма степен би компенсирало каквото и да е увеличение на зелената добавка, ако има нови присъединявания и крайната цена да не се вдига. Дори се притеснявам да направя прогнозата, че бихме могли дори да намалим крайната цена", коментира Семерджиев с уговорката, че трябва много неща да се случат, преди това да стане.

БЪЛГАРИЯ ИСКА ИЗРАВНЯВАНЕ НА ДИРЕКТНИТЕ ПЛАЩАНИЯ ОТ 2014 Г.

България изрази позицията си за по-ранно изравняване на плащанията, като това да се случи през 2014 г. Това е заявил зам.-министърът на земеделието и храните д-р Цветан Димитров по време на участието в кръгла маса на тема: "Общата селскостопанска политика след 2013 г." в Букурещ. България е изразила позицията си за секторите мляко, вино и захар. Страната ни е настояла през новата ОСП да се запази възможността за обвързана подкрепа в размер на 10%. Зам.-министър Димитров е изразил позицията на България за засилване ролята и функционирането на пазарните мерки през новия програмен период с акцент върху зеленчуко- и плодотроизводството.

По време на заседанието е поставен акцент върху многогодишната финансова рамка, озеленяването на Общата селскостопанска политика, както и предстоящите промени, свързани с дефинирането на понятието активен фермер. Също така съществена част е отделена и на 2-ри стълб на ОСП и възможността за прехвърляне на средства към 1-ви стълб. Във форума са участвали и министрите на земеделието на новите държави-членки в Европейския съюз - Румъния, Полша, Унгария и Словакия.

Запечатват кафеавтомати без касов апарат

Автоматите на самообслужване, които нямат дистанционна връзка за отчитане на оборотите в сървърите на НАП, от днес ще бъдат запечатвани, а машините, на които няма обозначение за собственика им, могат да бъдат иззети, съобщиха от Националната агенция за приходите (НАП).

Законът задължи собствениците на автомати на самообслужване да свържат устройствата си с НАП до края на октомври. Работата на вендинг машини без фискални устройства може да доведе и до налагане на санкция до 10 000 лв., предупреждават още от приходната агенция.

От 1 ноември инспекторите на НАП ще проверяват предимно автоматите за продажба на кафе, хранителни продукти, детски катерушки и др. Отсрочка не е предвидена, добавят от

приходното ведомство.

До момента около 2500 машини отчитат оборотите си чрез дистанционна връзка с НАП. По данни на бранша в страната оперират между 15 000 и 25 000 автомата на самообслужване.

"Няма причини да отлагаме контролните действия. Законът е еднакъв за всички и не може да има един сектор, който да е привилегирован. Над 350 000 търговци вече изпълниха изискването, вярвам, че и вендинг секторът можеше да го направи", каза по повод изтичащия срок Васил Панов, директор "Контрол" в НАП.

Част от представителите на бизнеса с вендинг машини у нас са започнали да разпродават автоматите си и постепенно се оттеглят от бранша. Това съобщиха пред Investor.bg председателят на Българска вендинг асоциация (БВА) Стойко Петков.

МФ: Фискалният резерв е 7,2 млрд. лв.

Бюджетното салдо по Консолидираната фискална програма (КФП) на касова основа към септември 2012 г. е положително и е в размер на 248,1 млн. лв., съобщиха вчера от МФ.

Салдото се формира от излишък по националния бюджет в размер на 735,2 млн. лв. и дефицит по европейските средства от 487,0 млн. лв. На месечна база за септември се отчита излишък от 140,5 млн. лв.

Фискалният резерв към 30.09.2012 г. е в размер на 7,2 млрд. лв. Постъпилите приходи и помощи по КФП към края на третото тримесечие на годината са в размер на 19 983,9 млн. лв., или 69,5% от разчетите към Закона за държавния бюджет на България (ЗДБРБ) за 2012 г. В сравнение със същия период на миналата година те отчитат номинален ръст от 8,9% (1 630,2 млн. лв.). Това се дължи в най-голяма степен на ръста при косвените данъци, като увеличение има и при неданъчните приходи и помощите.

Разходите по консолидирания бюджет (включително вноската на България в общия бюджет на ЕС) към 30 септември 2012 г. възлизат на 19 735,8 млн. лв., което е 66,1% от годишния разчет. В структурно отношение спрямо същия период на предходната година се наблюдава нарастване основно при капиталовите разходи и социалните и здравноосигурителните плащания.

ПРИХОДИТЕ НА ДЪРЖАВАТА ОТ ТЪРГА ЗА ЧЕЗ ВЕЧЕ СА НАД 110 МЛН. ЛВ.

След първите два дни от аукциона непроданите държавни дялове в "ЧЕЗ-Разпределение България" бяха 15 237, а на "ЧЕЗ-Електро България" - 103.

На Българската фондова борса (БФБ) вчера бяха купени 12 796 акции на "ЧЕЗ-Разпределение" на цени между 1444 лв. и 1470 лв., или общо за 18.59 млн. лв. Така за следващите дни остават

2441 непродани акции, или под 4%, от предложените държавни дялове в дружеството.

Желаещи да се сдобият с дялове на другото дружество, предложено за приватизация - "ЧЕЗ-Електро България" АД вчера нямаше. Така за продажба все още остават 103 акции на компанията. Общо приходите за държавата след първите три дни на търга възлизат на 110.13 млн. лв.

До 2020 г. оползотворяваме 70% от строителните отпадъци

До 2020 г. 70% от отпадъците от строителни материали трябва да се оползотворяват. Това е заложено в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, която бе приета вчера на заседанието на Министерския съвет. Наредбата е обсъждана повече от една година, постигнат е пълен консенсус, заяви след заседанието министърът на околната среда и водите Нона Караджова. Поетапно до 2020 г. трябва 70% от отпадъците както в България, така и във всички европейски страни, да се оползотворяват. Това означава

рециклиране на отпадъците от строителни материали, използване в обратни настипи, както и повторно използване на тези отпадъци, които са годни за повторна употреба. Още от миналата година Агенция "Пътна инфраструктура" прилага рециклиране на строителните отпадъци и най-вече тези при строителство и реконструкция на пътища. Агенцията е отчела, че при използване на отпадъци от реконструираните пътища - стар асфалт и подложки, стойността на строителството се намалява с 30%. С това се постига изземване на многократно по-малко материали от при-

родата и съответно изхвърляне на многократно по-малки количества отпадъци в околната среда, каза Караджова.

Преди няколко месеца е била заведена наказателна процедура срещу България за закъснения за приемането на Закона за управление на отпадъците. В резултат на отличната работа на Министерството на околната среда и водите и заинтересованите страни и приемането от парламента на Закона за управление на отпадъците преди няколко дни колегите на комисарите в ЕС оттегли наказателната процедура срещу България.

Практично земегелуе

www.duma.bg

Зърнената реколта от есенници е застрашена

Зърнопроизводителите изразяват своята огромна тревога относно зърнената реколта от есенници. Според тях основната заплаха за културите е сушата.

Националната асоциация на зърнопроизводителите (НАЗ) предвижда зърнена криза през 2013 г., а също така и увеличение на цената на хляба до 2 лв./кг. "Пшеницата, ечемикът и рапицата са застрашени от трайното засушаване. Днес констатирахме, че посевите са в лошо състояние и вече има пропаднали площи. Още в началото на стопанската година е ясно, че през 2013 г. ще се произведе много по-малко зърно.

Освен климатичните условия през

2013 г. зърнопроизводителите се сблъскат с редица препятствия, които допълнително затрудняват предстоящата сеитба.

Очакванията са за 30% по-висока себестойност на продукцията през тази година. Докато през миналата година разходите за производство бяха в порядъка от 84 - 88 лв./дка, сега те ще достигнат до 102 - 104 лв./дка. Значително по-скъпи са торовете и препаратите за растителна защита, повече почвени обработки, горивата.

Въпреки че правителството обяви земеделието за приоритетен отрасъл в началото на мандата си, Бюджет 2013 не предвижда национални допълнителни, както и възстановяване на акциза

върху горивото за земеделски нужди, а и в него не са заложени средства за компенсиране на пропадналите площи. Членовете на Управителния съвет на НАЗ са убедени, че модерното, на ев-

ропейско ниво зърнопроизводство е изход от икономическата криза. От Асоциацията констатира, че са единствените зърнопроизводители в Европа, които нямат държавна подкрепа.

ЗЪРНЕНИ ПАЗАРИ

През изминалата седмица (към 22 октомври) търговията със зърнени култури на вътрешния пазар продължава да е слаба и спокойна. Има предлагане, но търсенето е вяло, липсват позначими вместимости за товарене на пристанищата във Варна и Бургас. Жътвата при слънчогледа приключи, а тази на царевичката е на финалната права. Цените при пшеницата с ниски хлебопекарни качества, рапицата, царевичката, пивоварния и фуражен ечемик се стабилизират на нива от предходната седмица, докато средните изкупни цени при пшеницата с високи хлебопекарни качества и слънчогледа отбелязаха отново понижение. Спадът на цените при слънчогледа не е изненада след получените по-високи добиви в страната спрямо очакваните преди жътвата, повлияни също и от международната ситуация в Черноморския регион. Очакваните по-високи добиви на царевичката в Украйна също рефлектираха върху стабилизирането на цените на тази основна фуражна култура на вътрешния пазар.

Напусналите количества зърно и зърнени продукти от страната за последната седмица възлизат на 67 018 т, което е със 17 417 т повече от предходния отчетен период. По видове зърно и зърнени продукти са както следва: 37 188 т пшеница; 3483 т ечемик; 14 052 т черен маслодаен слънчоглед; 8052 т рапица; 72 т ръж; 10 т овес; 66 т просо; 479 т шарен слънчоглед; 753 т кориандър; 24 т ориз; 2839 т брашно.

Към момента се отчита повишение на количеството зърно, напуснало страната, спрямо същия период на миналогодишната реколта единствено при черния маслодаен слънчоглед с 0,3%, докато при пшеницата, ечемика, рапицата и царевичката отбелязваме спад, съответно с 1,1%; 0,5%; 67,8% и 75,9%.

СЪСТОЯНИЕ НА ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР

(към 22-ри октомври 2012 г.)

Цените на пшеницата с високи хлебопекарни качества за реколта 2012 година през изтеклия период отбелязват лек спад и са в рамките на 410 до 450 лв./т. Средната цена на пшеницата с високи хлебопекарни качества в страната за периода е на ниво от 431 лв./т без ДДС, с 3 лв./т по-малко спрямо миналата седмица.

За същия период на предходната година средните цени на пшеницата с високи хлебопекарни качества са били в границите на 290 - 320 лв./т без ДДС, при средна цена за страната от 309 лв./т без ДДС.

При пшеницата с ниски хлебопекарни качества изкупните цени реколта 2012 година през наблюдавания период остават без изменение и са в диапазона 410 - 450 лв./т без ДДС. Средната изкупна цена за страната е на равнище от 428 лв./т без ДДС, без изменение в сравнение с предходния отчет.

За сравнение през миналогодишната реколта средните цени на пшеницата с ниски хлебопекарни качества бяха в рамките на 280 - 300 лв./т без ДДС, при средна цена за страната от 290 лв./т без ДДС.

Цените на пивоварния ечемик, реколта 2012 година, за последната седмица не търпят изменение и са в границите от 390 до 410 лв./т без ДДС. Средната цена на пивоварния ечемик нова реколта в страната остава на равнище от 400 лв./т без ДДС.

За същия период на предходната година средните цени на пивоварния ечемик са били в границите на 330 - 340 лв./т без ДДС при средна цена за страната от 333 лв./т без ДДС.

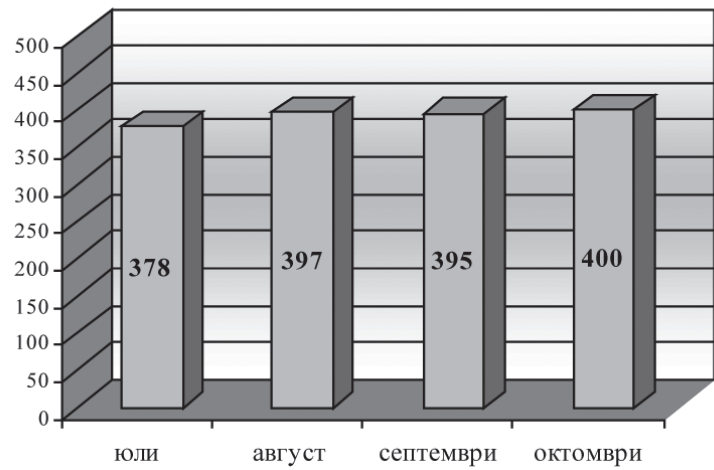
Цените на фуражния ечемик, реколта 2012 година, през изтеклия период се стабилизират на нива от миналата седмица и се движат в рамките на 380 - 410 лв./т без ДДС. Средната цена на фуражния ечемик нова реколта в страната за отчетния период е без промяна - 400 лв./т без ДДС.

За сравнение през миналогодишната реколта средните цени на фуражния ечемик бяха в рамките на 310 - 350 лв./т без ДДС при средна цена за страната от 335 лв./т без ДДС.

Цените на рапицата нова реколта са в рамките на 870 - 900 лв./т без ДДС. Средната цена за страната е без промяна в сравнение с миналия обзор - 886 лв./т без ДДС.

По същото време на предходната година, средните цени на рапицата, реколта 2011 година, са били в границите на 780 - 800 лв./т без ДДС, при

Цени на фуражен ечемик по месеци, лв./т без ДДС

средна цена за страната от 793 лв./т без ДДС.

При черния маслодаен слънчоглед нова реколта изкупните цени продължават понижението си и се движат в диапазона между 830 - 890 лв./т, до 920 - 930 лв./т без ДДС в областите на Североизточна България. За периода средната цена за страната е 860 лв./т без ДДС, с 22 лв./т по-малко от миналата седмица.

За сравнение през миналогодишната реколта средните цени на черния маслодаен слънчоглед бяха в рамките на 550 - 600 лв./т без ДДС, при средна цена за страната от 575 лв./т без ДДС.

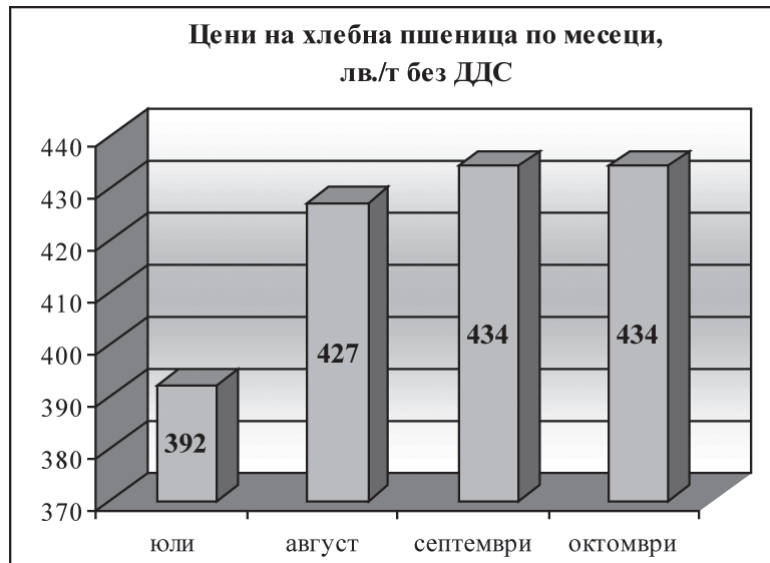
Цени на царевичката-зърно нова реколта са без промяна и в рамките на 390 - 440 лв./т, до 500 - 520 лв./т без ДДС в областите Хасково и Стара Загора. Средната цена за страната за последната седмица е 431 лв./т без ДДС с 15 лв./т по-висока

от предходната седмица.

По същото време на предходната година, средните цени на царевичката реколта 2011 година са били в границите на 270 - 330 лв./т без ДДС, при средна цена за страната от 311 лв./т без ДДС.

При брашната на едро средните цени на трите основни типа брашна през изминалата седмица са без изменение. Средните цени на брашната по типове са както следва: на тип "500" е 769 лв./т, на тип "700" е 734 лв./т и на тип "1150" е 719 лв./т. Средната цена на брашното на дребно е на ниво от 1,13 лв./кг с ДДС, без промяна от миналата седмица.

За сравнение през същия период на миналата година средните цени по типове бяха следните: на тип "500" е 652 лв./т с ДДС, на тип "700" - 631 лв./т с ДДС и тип "1150" - 578 лв./т с ДДС.

Земеделски кооперации

www.duma.bg

ЗКПУ „Възход“ - с. Тотлебен, област Плевен

Земята винаги носи печалба

Ако чакаме, като едно време, държавата да помага - няма да оцелеем, казват председателите на земеделски кооперации в Тотлебен

На 3 февруари 1939 г. е основана първата земеделска кооперация в България, разказва историята на ЗКПУ „Възход“ Асен Давидов - племенник на един от основателите на кооперативното движение в България Пантелей Константинов. Константинов заедно с колегите си агрономи Михаил Минков и Димитър Бакърджиев имали идея да обединят хората за колективна обработка на земята. Привлекли 26 души, които станали и първите член-кооператори. През 1940 г. броят им нараснал на 40, а обработваемата земя - на 3500 дка, засята с пшеница, ечемик, царевица, захарно цвекло, боб, соя, люцерна, коноп, слънчоглед и др. Член-кооператорите разполагали първоначално с 60 вола, две каруци с два коня и 200 овце, с които положили началото и на овцевъдството. С годините кооперацията се замогнала и снабдила с модерна техника. През 1940 г. била изградена първата фурна, от която хората получавали по-евтин хляб срещу купони. Бил създаден и социален патронаж, който осигурявал безплатна храна за пенсионерите. Демокрацията сложила край на безплатното хранене. Останали спомените за хубавите години, в които хората се радвали на продукцията на овощната и зеленчуковата градина, на рибарниците на р. Осъм. 12 хил. дка били напоявани от близкия до селото язовир. Сега разчитаме на дъжда и природата, споделя Асен Давидов. И си спомня как всеки радостен повод - сватба, кръщение и пр., бил празник за цялото село. Спомените за силните години на кооперацията са събрани в специална изложба, посветена на 70-годишнината ѝ, разказва с гордост Давидов, който е един от инициаторите за изложбата.

Снимка АВТОРКАТА

ПАВЛИНА БОРИСОВА АНТОНОВА е родена през 1952 г. в гр. Летница. Завършила е СУ „Св. Климент Охридски“. Има дългогодишен стаж като преподавател по математика. От пет години е председател на ЗКПУ „Възход“. Има две деца. Професионалните си ангажменти съчетава с обществени като лидер на местната организация на БСП.

КРАСИМИР ЛЮБЕНОВ ДИМОВ е роден на 1 май 1956 г. в Плевен. Завършил е „Селскостопанска техника“ във ВИМЕС-Русе. От 30 години се занимава със земеделие, а от 7 г. е председател на ЗК „Възход-39“. Женен, с двама сина.

са от селото. Краси има около 20, а ние - към 16. Може да се каже, че сме осигурили препитание на около 40 човека. Заплащането е добро, лятото стига до 800-900 лв. на човек.

Кр.Л. - Механизаторите средно получават около 600 лв. месечно.

□ *Възползвахте ли се от субсидиите, предвидени за земеделие?*

Кр.Л. - Купих навремето комбайн по САПАРД. Т.г. пак, но със собствени средства, не съм теглил заем. Разполагаме с 2 комбайна, 4 тежки трактора среден клас и цялото прикачно оборудване, добре сме. За две години обновихме машинния парк за около 1 млн. лв.

П.А. - Инвестирахме 500-600 хил. лв. в нова техника. Не сме купували комбайн, защото не е ефективна инвестиция за малко земя - такава машина обслужва обикновено 10 хил. дка и нагоре.

Двете кооперации сме поели инициатива да купим земята под сградите, които са на кооперациите. Министерството на земеделието ни даде това право, така че ще имаме и собствена земя. Това ще ни позволи да подновяваме и сградния фонд.

Нашата кооперация е имала много заеми, преди да стана председател, била е пред разпадане. По тази причина не е могла да се възползва от субсидии за модернизирани на техниката.

□ *Справихте ли се с наследените задължения?*

П.А. - Погасихме ги още през първите две години благодарение на добрите реколти, но и на добрия мениджмънт при продажбите, покупката на торове и препарати.

□ *Какви са финансовите ви разчети и прогнози за т.г.?*

Кр.Л. - Печалбата вече е подсигурана, защото това, което взимаме като субсидия, се смята за печалба.

П.А. - Винаги сме на печалба, въпросът е дали успяваме да покрием и следващо-

то незавършено производство. Ако успеем да го покрием, раздаваме дивиденди. Това ще бъде добро дело за хората от селото и за кооперацията. Земята винаги носи печалба, ако се отнасяш към нея с грижа и отговорност.

□ *Каква е социалната политика, на която разчитате през годините, за да привлечате хората?*

П.А. - Социалната подкрепа - и в тъжни, и в радостни моменти, е наша основна цел. Предстои зима и отсега се подготвяме за обичайните дейности - помагаме за почистване на дворовете и улиците. Обмисляме да направим и социален патронаж. Подкрепяме дома за деца без родители, местното училище, детската градина. Помагаме на читалището и на кметството.

Кр.Л. - Годишно двете кооперации отделяме по 50-60 хил. лв. за социални дейности. Общината ни е много малка, с незначителни финансови ресурси. Кой да помогне на хората, ако не ние?

П.А. - Трябва да поддържаме духа на хората, които са тук. Ако не им предложим добра рента, продукти в натура за лично ползване, ако не подпомогнем финансово организирането на културно събитие, как ще оцелеят психически?

□ *С какви проблеми се сблъсквате? Ваши колеги се оплакват от кражби на реколта...*

Кр.Л. - Проблеми с кражби на реколта толкова няма, но има кражби на горива и семена...

П.А. - Не се оплакваме. □ *Само вие не се оплаквате...*

П.А. - Трябва да се гледа реално на ситуацията. Вече трета година режат акциза за горивата. Но режат всички, не само кооперациите. Ще ни бъдат орязани националните плащания, субсидиите ще станат от 25 на 20 лв. Но не се оплакваме, преди пет години рентата е била 5 лв., а сега е 40.

Но има едно нещо, от ко-

ето ще се оплачем - управлението на земите. Куца ни. Министерството на земеделието променя непрекъснато правилници и подзаконови уредби във връзка със споразуменията. Посочва се един срок за подаване на декларации по чл. 70 - декларираме колко земя ще обработваме следващата стопанска година. Подаваме в срок данните. Но от министерството решават да въведат нова програма за споразуменията, с която да се чертае компютърно, вместо върху картите, както досега. И се разминават застъпванията на имотите, а оттам и споразуменията не са валидни.

Не е коректно държавата да иска да си плащаме авансово т.нар. бели петна. Ще ги платим, но роптаем срещу тях - имаме ги, разпределяме ги, но не е редно да плащаме авансово.

□ *На какво разчитате днес?*

П.А. - Ако чакаме, като едно време, държавата да помага на кооперациите - няма да оцелеем. Сами каквото направим, колкото успеем - това е. Трябва да се помисли за нова форма на управление на кооперациите, както е на Запад. Може и със съседни села да се обединим, за да работим по-добре и по-успешно.

Кр.Л. - Трябва да се помисли и за промяна на собственото управление на кооперациите. Съзнаваме отговорността, която носим, трябва да имаме повече свобода на действие.

П.А. - Точно така, ние не решаваме едностранно. Преценяваме всяко нещо как ще направим, но винаги се допитваме до Управителния съвет. Без подписите на членовете на УС нищо не може да се направи. Ако искаме да сме в крак с времето, трябва да се даде малко по-голяма свобода на председателя - да може да решава проблема сам, ако е неотложен.

Страницата подготви
Ива КОСТАДИНОВА

□ *Г-жо Антонова, какви са отношенията ви с другата земеделска кооперация в Тотлебен - „Възход-39“?*

- От пет години съм председател на ЗКПУ „Възход“. Отношенията между двете кооперации са приятелски. Навремето хората са се разделили - привържениците на старото ТКЗС са останали в тази кооперация, а в другата са отишли по-заможните, защото са имали идеи за друг вид земеделие. Не успяхме да ги обединим, но не сме в антагонистични отношения. Помагаме си, допълваме се - аз разбирам от управление на земите, а Краси е специалист в обработката, машините.

Винаги съм смятала, че в едно село трябва да има една кооперация. Но, от друга страна, като са две - има конкуренция, вдигат се рентите, по-добре е за хората. Т.г. раздадохме по 40 лв. за дка.

□ *Колко член-кооператори имате и колко декара реално обработвате?*

Красимир (Кр.Л.) - Около 160 са член-кооператорите на „Възход-39“.

Павлина Антонова (П.А.) - 120 са член-кооператорите на ЗКПУ „Възход“ с дялов капитал, а редовните са около 400. Общо обработваме около 15 хил. дка. Но земята намалява. Хората продават. Не сме само ние, има частни арендатори, голям фонд за земеделска земя...

□ *В какви отношения сте с тях?*

П.А. - И с тях сме в добри отношения. Който не иска да е при арендаторите, идва при нас.

□ *Какви култури отглеждате и с какви добиви приключихте стопанската година?*

П.А. - Залагаме на традиционни култури - ечемик, пшеница, царевица и слънчоглед. В сравнение с другите кооперации в общината сме най-добре. Опитавме с различни култури, но недостигът на работна ръка ни насочи към тези, които се обработват и добиват механизирани.

Кр.Л. - Добивите са добри през т.г. - 450 кг/дка пшеница, ечемик - 450 кг/дка, слънчоглед - 280 кг/дка, царевица - 400 кг/дка. Вече всичко е прибрано, насято. Предстои оран. Т.г. не изоставаме с дейностите.

П.А. - Справяме се и с продажбата на произведената продукция, защото сме независими на пазара. Не сме взели заем от някого, за да си даваме продукцията на него и да бъдем изнудвани по отношение на цените. Проучваме борсите и успяваме да продадем произведеното на висока цена. Не задържаме продукция.

□ *Селскостопанската дейност не е привлекателна като условия на труд и възнаграждение, особено за младите хора...*

П.А. - Всички работници

Свят

Снимка БГНЕС

Не само Европа се тресе от протести. Близо 15 хил. души демонстрираха в центъра на Сеул с искане за подобряване на трудовите условия и гарантиране на правата на работещите. Протестът беше свикан от Южнокорейската конфедерация на профсъюзите

Безработицата в еврозоната пак чупи рекорди

През септември още 146 хил. души са останали без работа

Безработицата в еврозоната е достигнала рекордните 11,6 на сто през септември спрямо 11,5 на сто през август, като много страни от валутния съюз са в рецесия, предадоха световните агенции, позовавайки се на данни на Евростат. Според статистическата агенция в България този показател се равнява на 12,4 процента, докато през септември миналата година е била 11,2 процента.

Още 146 000 души са се присъединили към редиците на безработните в еврозоната миналия месец до 18,5 милиона - с 2,2 милиона повече от миналата година.

В ЕС-27 равнището на безработицата е останало без промяна спрямо август - 10,6 процента. През септември 2011 година показате-

лят е бил 10,3 на сто в еврозоната и 9,8 в Европейския съюз.

В сравнение с миналата година безработицата се е увеличила в 20 страни членки на ЕС и е спаднала в седем.

Гърция и Испания, двете страни, пострадали най-много от кризата в еврозоната, продължават да отчитат и най-висока безработица - 25,1 на сто в Гърция през юни и 25,8 на сто в Испания през септември. Най-ниско е равнището на показателя в Австрия - 4,4 процента, Люксембург - 5,2 на сто, и в Германия и Холандия - 5,4 процента.

Сериозен остава проблемът с младежка безработица, която вече засяга 5,52 млн. души под 25-годишна възраст в ЕС, от които близо 3,5 млн. са в страните от еврозоната. Средни-

ят процент на младежка безработица в ЕС и еврозоната през септември е бил съответно 22,8% и 23,3 на сто. В Гърция и Испания повече от половината младежи до 25 години са без работа, а България се нарежда сред страните с висока младежка безработица от 29,7 на сто.

Припомняме, че според скорошно изследване на Европейската фондация за подобряване на условията на живот и труд Eurofound над 14 млн. души между 15 и 29-годишна възраст в ЕС нито работят, нито учат, което струва на икономиката около 153 млрд. евро годишно. Според изследването в България това се отнася за 24,6% от хората в тази възрастова група, или над 300 хил. души. Щетите за българската икономика през 2011 г. са възлизали на 3,3% от БВП

или 2,5 млрд. лева.

Според отделна статистика, публикувана вчера, инфлацията в еврозоната е спаднала през октомври благодарение на по-бавното посъпване на енергийните ресурси. Потребителските цени във валутния съюз са се покачили с 2,5% през месеца в сравнение с 2,6 на сто през септември. Въпреки спада инфлацията се задържа над целта на Европейската централна банка от 2 процента.

Основен принос за посъпването отново са имали цените на енергията, които са се увеличили със 7,8% на годишна база, което обаче е по-малко от посъпването през септември от 9,1 на сто. Същевременно посъпването на храните се е ускорило до 3,2% през октомври от 2,9% през септември.

Ердоган даде ultimatum на ЕС

Европейският съюз ще загуби Турция, ако не я приеме за свой член до 2023 г., заяви в Берлин турският премиер Реджеп Ердоган. За първи път той споменава срок, в който Анкара възнамерява да продължи усилията за присъединяване към ЕС. Той направи това изказване в момент, когато отношенията между Турция и Общността охладняват все повече, съобщи "Ройтерс". Ердоган участва в дискусия в Берлин за европейските перспективи на Турция. Страната официално започна преговори за членство през 2005 г., но те са замразени през последните години заради съпротива на някои от големите държави в ЕС и заради липсата на решение на кипърския проблем.

През 2023 г. ще бъде отбелязана 100-годишнината от основаването на Република Турция от руините на Османската империя. Макар че мнозинството от 74-те милиона турци са мюсюлмани, Турция е светска държава и тя ще укрепи ЕС, заяви премиерът.

В рамките на Европейския съюз живеят около 6 милиона турци, от тях 3 милиона са в Германия, напомня "Ройтерс". Канцлерът Ангела Меркел е против пълноправно членство на Турция в ЕС и вместо това препоръчва стратегическо партньорство с Анкара. Припомняме, че външният министър Гидо Вестервел, за разлика от нея, подкрепя стремежа на Турция за присъединяване.

Чехия и Словакия отново заедно

Министрите на отбраната на Чехия и Словакия подписаха протокол за "обезпечение на военните авиосъобщения", предаде "МИГ'юз".

В прессъобщението по този повод и от двете страни подчертават, че планират съвместно да използват наличната радиолокационна техника и заедно да управляват радарните установки. Освен това в плановите влизат и съвместни учения и интеграция "във военнотранспортната сфера".

Този документ е първият с подобно съдържание, откакто в началото на 90-те години на миналия XX в. държавното формиране Чехословакия се разпадна.

Припомняме, че преди три дни за първи път от 20 години насам чешки и словашки министри се събраха на съвместно общо заседание. Официалният мотив бе годишнината от основаването на Чехословакия през 1918 година върху развалините на Австро-Унгарската империя.

БЪЛГАРИ ОСЪДЕНИ НА СМЪРТ В МАЛАЙЗИЯ

Двамата български младежи, задържани преди малко повече от година с 5 кг амфетамини в Малайзия, са осъдени на смърт чрез обесване.

България, както и останалите страни от ЕС, е против смъртното наказание като наказателна мярка и това ще бъде заявено от директора на дирекция "Америка, Азия, Австралия и Океания" Ангел Орбецов при предстоящите му срещи в Малайзия на 5 и 6 ноември. България ще поиска съдействие и от Европейската служба за външно действие, която има представителство в Куала Лумпур, се казва в съобщение на българското външно министерство, цитирано от bTV.

www.duma.bg

кратки

Гръцкият парламент прие бюджета за 2013-а

Гръцкият парламент гласува проектобюджета на страната за 2013 г., който предвижда рецесия от 4,5% от БВП, ръст на безработицата до 22,8% и съкращения в размер на около 9,4 млрд. евро. Проектът е одобрен с мнозинство, като в гласуването са участвали 293-ма от общо 300 депутати.

Испания „източена“ с 247 млрд. евро

Общият обем капитал, изтеглен от испанските банки в периода януари-август, е достигнал 247 млрд. евро, или 600 пъти повече от същия период за 2011 г., което илюстрира допълнително тревогата за състоянието на икономиката на Испания. Резултатите също така означават, че местните и чуждестранните инвеститори се обръщат от Испания и търсят реализация на капиталите на други пазари.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Израелският премиер Бенямин Нетаняху обсъди в Париж позицията на Израел за решаване на кризата около иранската ядрена програма с френския президент Франсоа Оланд, който заяви, че иска да види от Иран "конкретни действия и жестове", с които страната да покаже, че не преследва ядрени цели

Серия от атентати в Афганистан

Серия от бомбени атентати, извършени от талибаните в южната част на Афганистан, причини смъртта на най-малко 17 цивилни в момент, когато избирателната комисия откри пътя за участие на ислямистките бунтовници в бъдещите президентски избори. Вчерашният ден беше един от най-кръвавите в страната през годината по отношение на цивилни жертви на талибаните, чиято цел е да свалят правителството на президента Хамид Карзай.

Зимата взе първите си жертви в Полша

14 души починаха в Полша при първата студена вълна от преждевременно настъпилата зима. Студът и снегът, който беше особено обилен миналия уикенд, нарушиха движението на автомобилите, най-вече в централната част на Полша.

Снимка БГНЕС

Ураганът Санди взе повече от 48 жертви в САЩ. Мнозина от загиналите са загубили живота си, ударени от падащи дървета. Над 8 млн. души на Източния бряг останаха без електричество. Кметът на Ню Йорк Майкъл Блумбърг посочи, че ураганът Санди се е разrazil с "историческа мощ" и добави, че е видял невероятни сцени на отчаяние

Свят

www.duma.bg

Пръстът на Марс сродна с тази на Хаваите

Учените са все по-близо до окончателното доказателство, че в миналото на Червената планета е имало вода

Марсоходът "Кюриосити" направи първия рентгеноструктурен анализ на марсианска почва и тя се оказа подобна на вулканичната земя на Хаваите. Съобщението бе публикувано на сайта на NASA. Изследването е направено от спектрометъра CheMin, който се намира на ровъра. Преди рентгеновия анализ пробите от почвата са били внимателно пресети, за да се изключи попадането в камерата на частици по-големи от 0,15 милиметра. По вида на дифракцията на лъчите върху образците се установява не само химическия състав, но и кристалната структура на съдържащите се минерали.

Рентгеноструктурният анализ дава на учените по-богата информация за геоложките процеси, отколкото обикновения, защото минералите с близък състав могат да имат различна структура

в зависимост от условията, в които са се създали. Например въглеродът при различни условия може да образува графит или диамант.

Учените са установили, че около половината марсианска почва представлява аморфни вещества като вулканичния пясък. Другата половина са минерали, образувани при кристализацията на магмата - фелдшпат, пироксен и оливин. Пробите показват, че по структура и минерален състав тя много прилича на базалтовите почви, намирани във вулканичните райони на Земята и в частност на Хавайските острови.

РИА "Новости" цитира геолога Дейвид Биш от университета в Блумингтън, Индиана, който бораи с данните, изпращани от "Кюриосити", според когото почвеният състав на Червената планета доказва с все по-голяма сигурност, че в

миналото на повърхността на Марс е имало вода.

Припомняме, че "Кюриосити" кацна на Марс

на 6 август. Очаква се изследователската му мисия, през която опитът да определи дали планета-

та има състав, подходящ за микробен живот, да продължи две години. Това е първата астробио-

логическа мисия на НАСА от сондите "Викинг", изстреляни през 70-те години на миналия век.

Все повече канадци разчитат на хранителни помощи

Рекорден брой канадци - около 882 хил., зависят от милосърдието на другите, за да са хранят, според годишния доклад на мрежата от складове за хранителни помощи в Канада, преда-

де БГНЕС. Сред разчитащите на тези запаси са 339 хил. деца, сочи още докладът на организацията. Използването на хранителните помощи през 2012 г. отново се увеличава, и то с

31% в сравнение с нивото преди рецесията 2008-2009 г., 11% от прибягналите до тази помощ го правят за първи път. "Това е ужасяващо, че в една просперитираща страна

като Канада хиляди деца зависят от хранителни помощи, за да имат достатъчно за ядене всеки месец", казва Катрин Шмит, изпълнителен директор на системата от хранителни

банки в Канада. "Въпреки че се прави всичко възможно да отговорим на необходимостта от храна, твърде много деца ходят на училище гладни", подчертава Шмит.

Гърци искат вето на македонския бензин

Група гръцки граждани от Лерин протестираха на граничен пункт Ники - Меджитлия на гръцко-македонската граница. Те недоволстват заради факта, че повечето жители на района зареждат гориво в Битоля, писа македонският вестник "Дневник".

"Гърция е страна в региона с най-скъпо гориво. Дизелът в Македония е 1,1 евро, а в Гърция - 1,6 евро. За да напълня резервоара в Битоля, ми трябват 55 евро, а в Гърция - 80. Тук идват и шофьори на камиони, а има и такива, които наливат в туби", заяви Георгиос Димитриус, жител на Лерин.

Освен дизелът в Македония по-евтин е и бензинът. В Гърция той е 1,8 евро, а в Македония - 1,3 евро.

САЩ ХАРЧАТ 75 МЛРД. ДОЛАРА ЗА РАЗУЗНАВАНЕ

Съединените щати съобщиха, че са похарчили 75 млрд. долара за разузнавателните си служби през изминалата година. Това е бюджет малко по-нисък от този за предходната година, но значително по-голям в сравнение с изразходваните средства от други страни за подобна дейност.

Директорът на Националната разузнавателна служба съобщи пред Конгреса бюджет от 53.9 млрд. долара за фискалната 2012 г., която завърши в края на септември, докато Пентагонът разкри, че

е употребил 21.5 млрд. долара за тайните си служби.

Бюджетът за разузнаване намалява в САЩ за втора поредна година. За финансовата 2010 той бе достигнал 80,1 млрд., а след това - 78,6 млрд. долара за 2011 г. Значителните икономии в тази област се дължат предимно на Пентагона, който бе похарчил 27 млрд. през 2010 г. и едва 21 млрд. през 2012 г., според официални източници. Това съкращаване на разходите може да се дължи на изтеглянето на американските войски от Ирак

и намаляването на контингента в Афганистан, смятат анализатори. Бюджетът осигурява финансиране за шпионски сателити, разузнавателно и високотехнологично оборудване, както и заплащане на хиляди служители, анализатори, езикови експерти, кибер специалисти и шпиони.

Експерти смятат, че бюджетът на американското разузнаване, който силно нарасна след атаките от 11 септември 2001 г., е по-голям от този на всеки потенциален противник.

Российская Газета

СЪВМЕСТНО
ИЗДАНИЕ С

ДУМА

На общата маса

Предлагат на страните от ОНД да изградят общ пазар на проговолствие

Роман МАРКЕЛОВ

Днес световните запаси от продоволствие са на рекордно ниско ниво, уверяват ни експертите от Продоволствената и селскостопанска организация на ООН (ФАО). И прогнозират по-нататъшно поскъпване на храните, които през последния месец вече се вдигнаха със седем процента.

На този тревожен световен фон и в Русия, и в повечето страни от Общността на независимите държави (ОНД) положението засега изглежда в зоната на оптимизма. Въпреки че за отделни стоки вече се забелязват проблеми. Затова е време да се замислим за изграждането на общ регионален пазар на храни, за да се компенсират липсващите стоки. Такъв план предложи наскоро президентът на Института по

хуманитарни и икономически проблеми на продоволствената безопасност Александър Новиков. Това стана по време на видеомост Москва-Кишинев-Ереван-Астана-Киев. За развитието на новата форма на коопериране може би ще са необходими близо пет години, пресметна Новиков. Другият проблем е готови ли са за това икономиките на Русия и съседите ни? Експертите не дадоха отговор, но се съгласиха, че такава кооперация ще е от полза за всички страни.

"От гледна точка на физическата достъпност на хранителните продукти в Русия сега няма проблеми", убеден е директорът на Аграрния център (Евразийски център за продоволствена безопасност) на МГУ "Ломоносов" Сергей Кисельов. По думите му, както предприятията, така и държа-

вата имат достатъчно резерви не само за задоволяване на вътрешното търсене, но и за изпращане на продоволствие за износ. Необичайното лято обаче е попречило на икономическата достъпност на продоволствието. Според оценката на Кисельов увеличаването на цените на храните създават проблем за близо 3-4 процента от руските граждани. "Има региони, където хората харчат за храна и по 40 процента от доходите си. Трудности в този план имат например Ивановска област, Тива и Алтай", каза Кисельов. "Средно в страната за хранителни продукти нашите съотечественици плащат близо по 30 процента от доходите си, в отделни случаи - до 50 процента", оплака се Новиков. Ще отбележим, че в развитите икономики този показател се колебае на ниво 15-18

процента.

Достатъчно сигурно в сферата на продоволствената безопасност се чувстват и съседите ни от ОНД. Въпреки сухашата, която удари в различна степен Армения, Казахстан, Молдова и Украйна, тези страни могат през тази година да осигурят вътрешното потребление и дори да продължат да изнасят хранителни продукти.

Проблемите обаче също остават. И трябва да се подчертае, че те до голяма степен са общи. "Нашите показатели за производителност изостават от развитите страни. Затова аграрният сектор на Украйна настоява за реформи", сподели проблема ръководителят на международния икономически отдел на Националния институт по стратегически изследвания при президента на Украйна Ирина Клименко. Русия

също силно изостава от развитите икономики по производителност на труда.

"В черноземните райони на Нижегородска област могат да се събират не по 20 центнера зърно от хектар, както е сега, а по 100 центнера", убеден е Сергей Кисельов. За това, разбира се, е необходима модернизация на производството. "Все пак трябва внимателно да предприемаме мерки за увеличаване на добива, за да не сринем цените на пазара", предупреди Кисельов.

Нещо повече, нашата страна, по думите му, има потенциал за отглеждане на такива тясноспециализирани продукти, като органичните. Ще припомним, че те се произвеждат без промени в генетиката и почти без използване на пестициди. Такива биопродукти са много по-скъпи от обикновените.

Интервю

www.duma.bg

Проф. Андрей Пантев:

Будителят е самотник

Не може интелигенцията да се разтапя в ласкателства само защото я е посетил министър, казва известният историк и депутат от левицата

Интервю на Велиана ХРИСТОВА

□ Проф. Пантев, стана ли Денят на будителите за 22 години след възраждането си празник за българите, осъзнат като ден на духа?

- Най-напред трябва да отбележим, че този празник беше роден в атмосфера на угнетение след пораженията на България и нейната териториална ампутация след Първата световна война. И това казва много за идеята, че не непременно индустриалците, търговците и бакалите са възстановявали разсипаната България, а поне отначало - духовната акция на учителството най-вече и на интелигенцията. Идеята е, че е имало и по-тежки времена на безизходица, по-голямо самоомерзение и въпреки това се възстановява една идея, която до голяма степен отново възвръща България на европейската политическа сцена. Започва се с дух, а не се започва с фабрики и банки.

По-нататъшната съдба на този празник след възстановяването му е повече повод за оплаквания - основателни или не, повече повод за програмирани тържества и аз не съм забелязал този празник да е допринесъл толкова много за нашата духовна и образователна възвишеност.

□ В момента той се отбелязва по-скоро като училищен и университетски празник, на науката, хората на изкуството го използват като повод да покажат свои неща, но не се възприема като ден на събуждане за народа.

- Трябва да се знае първо, че

миналото взимаме един личностен обаятелен опит, но не непременно това, което тогава са правили. Естествено, че сега не може на планинския връх или в самотен манастир да се напише нещо прочувствено. Но че имаме потребност от такава интелигенция, която да не трепва пред неоконюнктурите, а не непременно да уважава властта само защото тази власт по един или друг начин - паричен или със заслуги, я ласкае. Будителят преди всичко не е конформист. Той може да има

непременно на различие, а е запазване на едно достойнство, което може и да не бъде разбрано. Когато се държиш неутрално, това е най-голямото мъжество, но го наричат липса на позиция. Когато се държиш неутрално, те нападат и от двете страни. Примерно, не можем да скрием, че от всичките наши освободителни войни е пострадало и мирно мюсюлманско население. Не може да се крие по простата причина, че така е било винаги във войните. Когато се осъществява десантът в Нормандия, много невини хора французи са паднали и това за тях не е освободението на Франция от нацизма. Интелигентният човек със свободен дух трябва да каже "не" дори тогава, когато повечето хора казват "да". Но не като търсене на популярност, не като опит да се спасиш от забрава, да си възвърнеш обществена популярност. Затова този празник е преди всичко за учителите. Най-тъжното е, че те в момента са най-ниско подредени по влияние и значимост в основата на една духовна пирамида.

□ Същото е и с учениите, които би трябвало с интелекта си да дърпат обществото нагоре, а е обратното - те са стъпкани съвсем.

- Те са стъпкани, обаче при първата възможност да получат ласкателство от който и да е временен велможа тяхната непоклатимост доста лесно се корозира. И това прави впечатление. Защото не може само заради пари и бюджет да обсипис някого с величаещи прилагателни и съществителни.

□ А защо празникът на будителите е бил отменен по времето на социализма?

- Нямам конкретно обяснение. Според мен, първо, защото е анонимен - няма геройство, няма личност, няма я тази нахъсана агресия, която я има в един празник като Октомврийската революция и прочее. По същите причини бе отменен и Трети март. Защото беше празнуван от предишна власт и защото често пъти в последвалите времена духовността беше използвана и за полуфашистки идеи. Вероятно - така си обяснявам. Не знам какви спекулации други може да има. Няма защо да крием, че след 1953 г. се възраждаше една идея за своеобразен достоен българизъм - и по македонския въпрос, и по това, че ние лежим в основата на славянската цивилизация. Не бива да се идентифицира България през 1947 г., когато тя за трети път бе обявена за агресор и за победена страна, и това, което последва по-късно, през 60-те години. Имаше завръщане към

духовни стойности и корени.

□ Имаше завръщане към духовността, но ето какво стана преди дни с конференцията за Людмила Живкова - никой не може да оспори приноса ѝ за завръщането към духовността, но в същото време се направиха едни срамни демонстрации, едни определения: комунистка е и толкова. Лозунги вдигаха едни младежи, които хал хабер нямат коя е Людмила Живкова. Това по никакъв начин не е проява на духа.

- Ето това показва колко сме неспособни да говорим с полутонове. Тя че беше партийен функционер, това никой не отрича, но тя осъществи една огромна промяна... Тук имаше един теоретичен момент, който не беше забелязан дори от организаторите на конференцията. Трябваше да се покаже как в условията на една съюзническа зависимост, на една блокова принадлежност може да се осъществи дискретна и цивилизована културна преориентация. Което не означава загърбване на славянската страна от нашия облик, но означава, че може да се отвори светът за нас. Тези, които казаха, че целта е да се "разхубави" комунизмът, би трябвало да помислят как те "разхубавяват" демокрацията.

□ Смятате ли себе си за будител? Има личности, чиято дума се чува.

- Не, не. Ако питаш как се виждам аз себе си - виждам се като един самотен човек, който търси баланс, и затова не е обичан и от двете страни. Не че съм толкова значим, но това е съдбата на хората, които казват, че до 1990 г. имаше и хубави неща, имаше и лоши неща, но не може да има само хубави или само лоши. Това е нашата неспособност да мислим. Затова давам примера с Анджей Вайда. Казвам, да - Людмила Живкова беше функционер, дължеше постове си и парите си на една отречена система, но, от друга страна - имаше лъч на просветление, на уважение. Този, който казва и двете неща, той не е харесван от никого. Тук не става дума за мен, а за такива като мен.

□ Накрая какво излиза - че будителят е самотник?

- Будителят не може да не е самотник. Героят е самотник. Ботев, Левски, Раковски - да не би да не са били самотници? Част от храбростта - гражданска, бойна, морална, духовна, е самота. Имаше дори един такъв американски филм, черно-бял - "Храбрите са самотни".

□ Същата мисъл изказваше и проф. Александър фол: "Аз съм самотен пешеходец сред хиляди хора".

- Той не беше обичан от партийната олигархия, защото те си имаха общи спомени от партийни секретарства, от бригади, той не беше "техен". От друга страна, той не беше обичан и от буржоазна София, условно казано, защото стана член на ЦК. Това е самотата.

□ Дали тези самотници - будители, ще имат шанса да се множат в днешна и бъдеща България?

- Да, ще се появи - макар че няма да бъдем свидетели на това, поне аз - ще се появи човек, който няма да се притеснява дали го харесват министърът и четящата публика еднакво. Самата идея, че наричаме тези хора будители, предполага, че е имало продължителен пагубен сън. И този сън не е бил 30 години, а е бил 2-3 века. Така че с оглед на историческото време положението не е чак толкова паникьосващо. Въпросът е, че няма такъв климат. Че тези будители, които ги има във всеки град и селце даже, те са умирали в бедност. Те не са обсищани с титли, степени и звания, с пожизнени заплати и прочее. Ние сега като потомци правим поклон пред тях, но те са живели много по-бедно от тези, които сега ги славят.

Имитираното образование и имитираната култура са по-лоши от тяхното отсъствие

това е анонимен празник - въпреки че го свързваме с Иван Рилски или с Паисий - празник на един тих подвиг. Тук няма "Край Босфора шум се вдига", няма топовни гърмежи, палене на крепости и прочее. Може би затова той трябва да бъде празнуван по-дискретно, а не с мероприятия и таржествени зарии. От друга страна, този празник трябва да напомня истинското образование и истинската култура. Защото често пъти имитираното образование и имитираната култура са по-лоши от тяхното отсъствие. Често пъти един или друг деец или институция се експонират като носители на духовност, без непременно и винаги да е така. Аз намирам, че в момента се формира вече един респект спрямо хората на духа, но основното - почитта към учителя, е изцяло изоставена. Днес учителят е с нула престиж и сред учениците, и сред цялата общественост.

□ На този празник сега винаги звучи фразата: "Днес няма будители". А народът отново се чувства унижен и самоомерзен и сякаш все чака някой да го поведе нанякъде. Кои са тези будители, които чакаме?

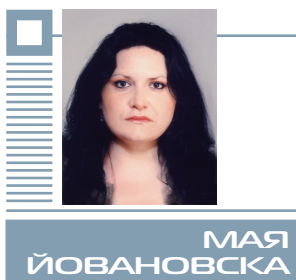
- Това е малко банализиран проблем. Ние не можем да намерим рецепти само от миналото за съвременни решения. Няма нов Стамболов, нов Бенковски и нов Левски. От

мъжество да оправдае едно действие, което иначе се осъжда. Типичен случай в това отношение е Анджей Вайда, който отначало се разгневи на Русия, че едва ли не Путин е убил полския президент, но когато поискаха да погребат този президент в замък Вавел с полските крале, Вайда пръв възропта. Това е истинската позиция на един независим интелектуалец. И на интелигенцията изобщо. Невинаги тя трябва да бъде вечна опозиция, напротив - понякога може да одобри нещо, което мнозинството не одобрява. Но не може вечно, само защото я е посетил президент или министър, да се разтапя в ласкателство и благодарност.

□ Всъщност не стигаме ли просто до хората със свободен дух? Свободата е състояние на духа. Човек може да не принадлежи непременно към интелигенцията и пак да бъде свободен и с будителски дух.

- Разбира се. Самата принадлежност към интелигенцията е условна, защото не всеки, който не си изкарва хляба с ръце, може да се самообяви за интелектуалец. Но свободният дух има смисъл само тогава, когато има приложение. Не може просто да се държиш свободно - бохемът също има свободен дух, но това не го прави обществена фигура. Свободният дух е не демонстрация

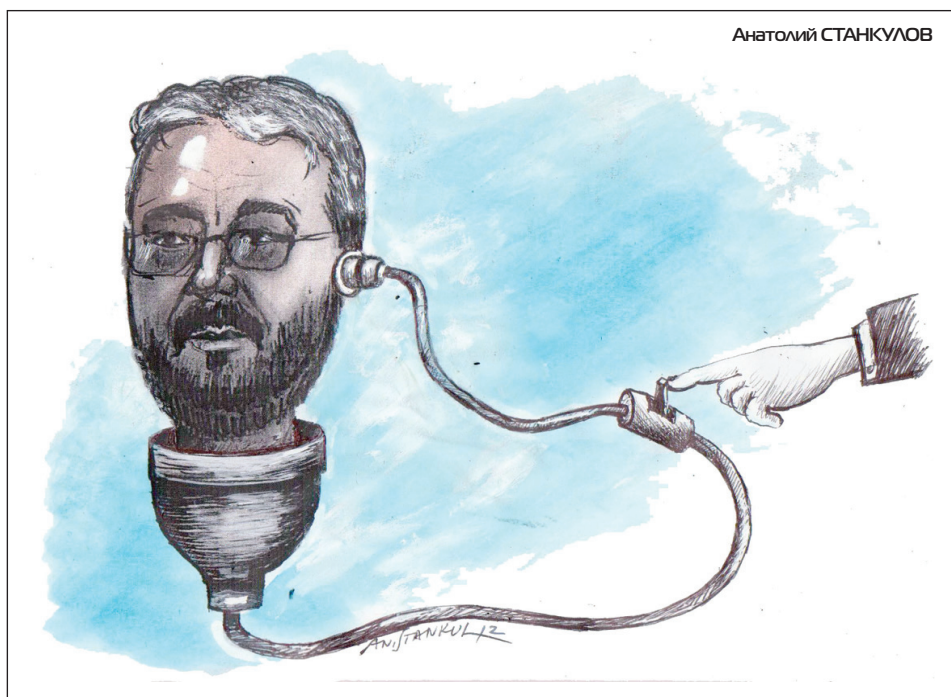
Общество

МАЯ
ИВАНОВСКА

На голям цирк станахме свидетели последните дни. Цирк хем политически, хем поставящ под голямо съмнение компетентните, че и статута на Държавната комисия по енергийно и водно регулиране, която се определя като независим орган. Сигурно защото от нея нищо не зависи.

Но първо - с извинение към читателите на вестника и към колегата, който във вчерашния брой на ДУМА коментира

Анатолий СТАНКУЛОВ

Политически цирк 220 V

ра прогнозата на шефа на ДКЕВР Ангел Семерджиев от преди ден, че през юли догодина се задава ново поскупване на тока. Този път "само" с 3-4 на сто заради ВЕИ. Налага се да кажем още няколко думи. Още веднага, след като Семерджиев изплю камъчето, стана ясно, че е сгизил политическия лук на партия ГЕРБ, която се тресе предизборно. Министърът на икономиката Делян Добрев се дистанцира от прогнозата на ре-

гулаторния шеф и заяви, че е прекалено рано да се правят предположения. Вчера "грешният" Семерджиев бе привикан в МИЕТ и след среща с министъра еретичните му мисли се изпариха и той направи нова прогноза. Видимо притеснен, каза не само че токът няма да поскъпне, а че дори ще поевтинее догодина. Нищо, че по-рано вчера експерти надълго и нашироко обясняваха в детайли причините за прогнозираното ден по-рано

поскупване.

Помните ли как наскоро управляващите, първо, опровергаха информацията на финансовото министерство, че ще има данък върху лихвите от депозитите на гражданите, а после си го приеха. ГЕРБ отхвърлиха като несъстоятелно направеното от същия техен депутат предложение за данък общ доход върху пенсиите. Нима не сте наясно, че вземе ли ГЕРБ още един мандат, и пенсионерите ще плащат данък, и токът

ще поскъпне? Най-вероятно с повече от 3-4 на сто. Без значение по какви причини. И така удар ще има не само върху битовите потребители, но и върху бизнеса, защото ще си е направил разчети върху по-ниски цени. И ще се нагледаме на фалити, фалити, фалити...

Политическият цирк набира скорост и напрежението отсегга държи 220 волта. А до изборите има повече от половин година. На какво ли ще станем свидетели дотогава?

Бобена чорба с гъгрици

ДЕСИ
ВЕЛЕВА

Гъгрици в боба на бедните бунят духовете от началото на седмицата, а държавните органи се измъкнаха по терлици с налагането на солени глоби. Току-що избухнал, скандалът като че ли се потуши. Толкова бърза реакция от администра-

цията рядко се вижда. Дали обаче тя слага край на позорната гавра с онези, които разчитат на чужда помощ за най-елементарните си нужди? Или по-скоро предизвиква множество въпроси, чиито отговори трудно ще бъдат открити.

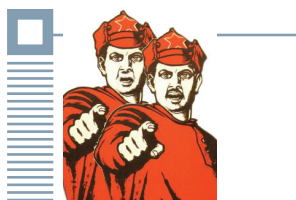
Колко ли дълбоко са спали държавните контролни органи, които са допуснали в България да влязат тонове негодна храна. Или може би не са спали, а просто са си затворили очите, докато дефектната стока е получавала държавни сертификати за качество. Защото никой от държавния апарат не отрече, че бобът за

социалнослабите има надлежно всички нужни документи, както и че той не е заразен с буболечките у нас. Пропусна обаче да спомене, че когато фасулът е минавал през границата с България, никой още не е знаел, че той ще отиде за бедните и ще предизвика такъв скандал. Едва ли, ако можеха да предизвестят случващото се тези дни, отговорните щяха толкова лесно да издадат изискваните от закона документи за вноса на всъщност негодна стока. Разчитали са явно, че дефектната стока ще бъде пробутана на никому неизвестна фирма, която не е успяла да се

измъкне от шашмата.

Действителните подробности около доставката и пакетирането на боба сигурно няма да се чуят в общественото пространство, още по-малко интересуват социалнослабите. За тях ще остане само горчивината, че и в мизерията си са жертва на задкулисни игри, чужди интереси и открити подигравки. Ще чувстват, че и този път държавата не е успяла да ги защити и са изгубили и малкото им останало достойнство на опашката за помощи. Остава им да изпият поредната чаша студена вода, пардон - бобена чорба с гъгрици.

Орден за г-н Никой

БРАТЯ
РУЖЕВИ

Българското духовно пространство вече никога няма да е същото. След като научихме, че орден "Св. св. Кирил и Методий" ще бъде връчен на Йордан Соколов, разбрахме, че стоим на прага на епохално събитие.

Това висше държавно отличие се дава на хора със значим принос за раз-

витие на културата, изкуството или науката. И е чудно в коя точно област е допринесъл със своя жизнен път Йордан Соколов, министър на вътрешните работи в мракобесното правителство на Филип Димитров, а после председател на 38-ото Народно събрание по време на Иван Костов.

Откога полицейското дело е част от културата? Или може би е станала някаква глобална трансформация и изведнъж опитът в министерстването вече се брои за някаква наука?

Биографията на Соколов е типична за модерния "демократ". Абсолютно безгласен и незабележим по време на социа-

лизма, а той е действащ адвокат от 1958 г., изведнъж след 10 ноември Соколов гръмогласно се изстреля до върховете на политическия елит с антикомунистически патос и дразнеж глас. Хората без мнение, чийто глас никога не е бил чуван за нищо, изведнъж се самоинституционализираха и се опитаха да изтрият своите биографии. Ако приемем мимикрията за духовност, значи Соколов е заслужил не орден, а комплект от ордени.

Като парламентарен шеф по време на управлението на СДС Соколов също даде най-доброто от себе си - държеше се като диктатор, отнемаше думата на опозицията, мания

кален реваншист и син талибан, той така и не разбра, че демокрацията не е да налагаш позиция със сила, а да имаш куража да чуеш и какво мислят противниците ти. Това всъщност е трагедията на българската демокрация. Тя бе градена от кариеристи, а не от идейни хора. Тях ги интересуваше собственото им израстване, а не просперитета на хората. Демокрацията тук дойде като шанс за политическите джуджета да направят нещо в живота си и това обрече целия преход на миниатюрни цели и големи кражби.

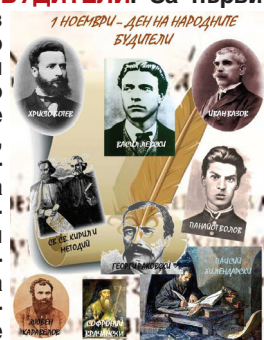
Нека да му дадат ордена. Тази държава е преживяла и по-големи комедии.

Датума

1

www.duma.bg

ДЕН НА НАРОДНИТЕ БУДИТЕЛИ. За първи път е честван в Пловдив през 1909 г. От 1921 до 1945 г. е общонационален празник. След дълго прекъсване честването е възобновено през 1992 г., когато 1 ноември официално е обявен за Ден на народните будители и не присъствен за всички учебни заведения в страната. От 1991 г. Съюзът на учените в България отбелязва Деня на народните будители и като свой празник. На този ден с решение на Съюза на българските журналисти е и Ден на българската журналистика. По традиция се връчват наградите на съюза.

ПРАЗНИК НА КОТЕЛ. Отбелязва се в Деня на народните будители с решение на ОбС от ноември 1993 г. Днес празнуват и жителите на Тетевен. На тази дата през 1877 г. градът е освободен от турско робство.

1897 - РАЖДА СЕ КАРЛО ЛУКАНОВ, ПОЛИТИК И ОБЩЕСТВЕНИК (УМИРА 1982 Г.). Баща на Андрей Луканов. Участва в

Първата световна война. Заема ръководни постове в състава на Интернационалните бригади, подкрепящи републиканското правителство по време на Гражданската война в Испания (1936-1939). Работи в Коминтерна в Москва, а след завръщането си в България става директор на Българското радио. Заема различни държавни длъжности, сред които зам.-председател на МС и министър на външните работи. Посланик на България в СССР, Монголия, Финландия, Швейцария.

1900 - ПУСНАТА Е ПЪРВАТА ВЕЦ У НАС.

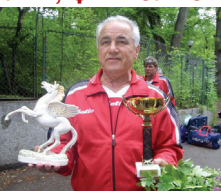
"Панчарево" е и първата водоелектроцентрала на Балканския полуостров, с изграждането на която се поставя началото на общественото електрооснабдяване в България. Захранва 600 лампи, осветяващи София, електрически трамвай и произвежда двигателна сила за индустриалните предприятия в столицата. София става една от първите електрифицирани европейски столици. На същата дата, 74 години по-късно, е открита водоелектроцентрала каскада "Белмекен-Сестримо".

Захранва 600 лампи, осветяващи София, електрически трамвай и произвежда двигателна сила за индустриалните предприятия в столицата. София става една от първите електрифицирани европейски столици. На същата дата, 74 години по-късно, е открита водоелектроцентрала каскада "Белмекен-Сестримо".

1930 - РАЖДА СЕ ИВАН КОЛЕВ, ФУТБОЛИСТ (УМИРА 2005 Г.). По време

на 22-годишната си кариера играе основно като нападател или крило. Състезател на "Спортист" София от 1945 до 1948 г., "ВВС" - от 1949 до 1950 г., ЦСКА - от 1950 до 1967 г., и Сливен - през сезон 1967/1968 г. Футболист N1 на България за 1962 г., бронзов медалист от Олимпийските игри в Мелбърн през 1956 г. Първият българин, номиниран за "Златната топка".

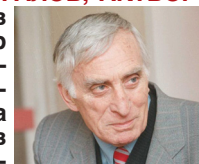
1944 - СЪЗДАДЕНА Е БЪЛГАРСКАТА ХОРОВА КАПЕЛА "СВЕТОСЛАВ ОБРЕТЕНОВ". Основана е като

Държавен хор при Радио "София" от композитора Светослав Обретенов, пръв ръководител и главен диригент. През 1954 г. Държавният радио хор е преименуван на Българска хорова капела. След смъртта на Светослав Обретенов (16 май 1955 г.) с указ от 8 октомври 1955 г. Българската хорова капела носи неговото име.

2006 - УМИРА СТОЙЧО МАЗГАЛОВ, АКТЬОР (Р. 1930 Г.). Играе в театъра в

Перник (1954-1955), в театър "Трудов фронт" (1955-1964), в театър "Народна сцена" (1964-1966). Един от основателите на Театър "Сълза и смях" и негов директор и художествен ръководител от 1969 до 1983 г. През 1985 г. играе в Народния театър. Член е на Съюза на българските филмови дейци. Носител на орден "Кирил и Методий" - II степен. Играе в 47 филма, сред които "Песен за човека", "Цар и генерал", "Осмият", "Тримата от запаса", "Тайфуни с нежни имена", "Войната на таралежите", "Хан Аспарух" и др.

МОНД

LE MONDE diplomatique

българско издание

дипломатик

1 ноември 2012, година 9, брой 11 (96) - първа част

lmdbg@press.bg; bg.mondediplo@gmail.com

www.bg.mondediplo.com

8 стр.

Ислямистите пред изпитанието на властта

Мощна ислямистка вълна, зародила се от съюз между „Мюсюлмански братя“, салафисти и емири от Персийския залив, се разлива върху арабския свят. Ако обаче се погледне по-отблизо, ще се види, че Коранът не е компасът, с чиято помощ човек може да се ориентира в регионалния политически пейзаж.

АЛЕН ГРЕШ

МЮСЮЛМАНСКИТЕ братя? „Малка група, кривнала от правия път“. Революцията в Египет? „Без помощта на Иран тя нямаше да бъде възможна, тя е прелюдия към нови споразумения Сайкс-Пико.“ (1) Избирането на Мохамед Мурси? „Един злощастен избор.“ Както много висши функционери от арабския свят, и шефът на полицията в Дубай генерал Дахи Халфан ал Тамим общува в „Туитър“: „Ако „Мюсюлманските братя“ се опитат да заплашат сигурността в Залива, кръвта, която ще потече, ще ги удави“.

През цялото лято „първият полицай“ на Дубай отправяше много нападки срещу братство-

MOUNIR FATMI. - Колаж от молитвени килимчета.

то и го окачестви като „нечестива организация, чийто край е близък“ (2). Обяви се за замразяване на нейните авоари и за прекратяване на финансирането ѝ. За да подсилят анатемата си,

управляващите в Обединените арабски емирства, сред които е Дубай, дадоха под съд шестдесетина „мюсюлмански братя“ по обвинение за заговор срещу режима.

Вестник *Ал Шарк ал Аусат* е собственост на семейството на наследника на саудитския престол – принц Салман. Макар този панарабски вестник да има добра репутация на Запад, неговата автономия по отношение на политиката на Саудитска Арабия клони към нула (3). Ден след като на 30 юни 2012 г. Мурси положи клетва, главният редактор на вестника Абдул Рахман ал Рашид зададе въпросите си – или по-скоро въпросите на семейство Ал Сауд (4).

(На стр. 2-3)

(1) Тези споразумения, договорени тайно между Франция и Великобритания по време на Първата световна война, довеждат до поделянето на Близкия изток между двете сили.

(2) Вж. „Dubai police chief warns of Muslim Brotherhood, Iran threat“ (Шефът на полицията в Дубай предупреждава за заплахата от „Мюсюлманските братя“ и от Иран), *Egypt Independent*, Каиро, 26 юли 2012; site Al-Sharq, 6 септември 2012; Al-Arabiya, 9 септември 2012.

(3) Вж. Мохамед ел Оуфи, „Поглед към панарабските всекидневници“, *Монд дипломатик*, декември 2006.

(4) Abdul Rahman Al-Rashed, „What will Mursi?“ (Какво ще направи Мурси?), *Al-Chark Al-Awsat*, Лондон, 2 юли 2012, www.asharq-e.com.

Недоверие към държавата

СЕРЖ АЛИМИ

ШАНСОВЕТЕ за влизане в Белия дом на кандидат, натрупал състояние в сферата на спекулативните финанси, трябваше да бъдат нищожни четири години след една криза, предизвикана от частните банки, които данъкоплатците спасиха от катастрофата. Неясният до последния момент развой на американските избори се обяснява несъмнено с нарастващото недоверие към държавната намеса (1), което се дължи на няколко причини.

Най-напред, резкият скок на бюджетните дефицити, раздути допълнително от разходите за две едновременно водени войни (в Афганистан и Ирак), от финансовото подпомагане на банките и от колосалното и несправедливо намаляване на данъците, постави въпроса за държавния дълг в центъра на политическия живот (2). Но вече към хората, които с въздишка споделят: „Много бихме желали, но вече нямаме средства за това“, се прибавят и онези, които се замислят за кръвосмесителните връзки между правителствата и частните пред-

приятия, за предизвикателното превръщане на бивши ръководители от изпълнителната власт в лобисти или скъпоплатени лектори. Така някогашното възприемане за бюрократичния хаос, паразитното посредничество, големите безполезни проекти се засилва неимоверно при съмнението за продажност (3).

Изразът „Струва твърде скъпо и не става“ вече е мощно оръжие, за да бъдат разубеждавани хората, които очакват социална активност от страна на държавата. А какво да кажем, когато към това се прибавя убеждението, че народните избраници са вече твърде отдалечени от хората, корумпирани и прекалено свързани с интересите на олигархията, за да служат на общото благо? Обявявайки се за либерална, десницата извлича полза от това дискредитиране. И оставя хората да си мислят, че за да управлява една страна, за да увеличава „конкурентоспособността“ ѝ, човек трябва да се е доказал като

ръководител на предприятие или спекулативен фонд.

И в частния сектор обаче измамите и прахосването на пари са често срещано явление. Кой може да каже какъв е броят на инженерите, счетоводителите, социолозите, обучени с колективни средства, които всеки ден пропиляват таланта си в това да изпипват очертанията на някой капак на автомобил, да оправят някоя опаковка или филтър на цигара или пък които измислят екзотични застрахователни договори или капиталовложения, избягващи данъчното облагане? Финансовият успех на подобни предприятия винаги стои пред обществената полза от онова, което произвеждат.

Понякога скандал опетнява името на някой началник или сваля от поста друг, но така и не се поставят под съмнение структурите, създали дейността им, от които те са черпили сили. За сметка на това,

недобросъвестността на кмет или министър, явната капитулация на някое правителство пред дадено лоби, съмнителното финансиране на предизборна кампания се отразяват незабавно на цялата държава, като по този начин подкопават легитимността ѝ да вдига данъците, да се грижи за териториалното устройство, да мобилизира нацията.

Почти навсякъде по света съсипаните народи настояват за промяна. Но поради липса на стари и нови средства за осъществяване на замислите си, те опипват внимателно почвата, тъпчат на едно място и понякога дори вървят назад, като по този начин подкопават всички свои надежди.

(1) Вж. *Manière de voir*, № 125, „Où va l'Amérique?“ (Накъде върви Америка?), октомври-ноември 2012.

(2) Вж. „Един добре гошъл дълг“, *Монд дипломатик*, ноември-декември 2009.

(3) Вж. Alain Devalpo, „L'art des grands projets inutiles“ (Изкуството на големите безполезни проекти), *Le Monde diplomatique*, август 2012.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Павлина Колева

Ислямистите пред

(От стр. 1)

Новият египетски държавен глава ще се бори ли с тероризма и ще се противопостави ли истински на „Ал Кайда“? Ще приеме ли ролята на посредник, която играеше бившият президент Хосни Мубарак по палестинския въпрос? Ще подкрепи ли истински сирийската опозиция, въпреки че в същото време се противопоставя на всякаква чужда военна намеса? Ще подкрепи ли крал Абдула II срещу надигащата се враждебност от страна на йорданския клон на „Мюсюлмански братя“ (5)? „След като Иран дълго време беше надежден съюзник на „Мюсюлмански братя“, египетският президент ще възстанови ли дипломатическите отношения с Техеран, под претекст че държавите от Залива поддържат такива отношения? Ще остане ли безмълвен пред идеологическата и религиозна дейност на Иран, която се засили след падането на Мубарак, както доказва подкрепата на Техеран за местни групировки, които искат да разпрострат влиянието на шиизма сред египтяните? „Ал Азхар“ [влиятелна сунитска ислямска институция със седалище в Кайро] вече предупреди за опасността от това влияние, което може да разпали религиозен конфликт в Египет.“

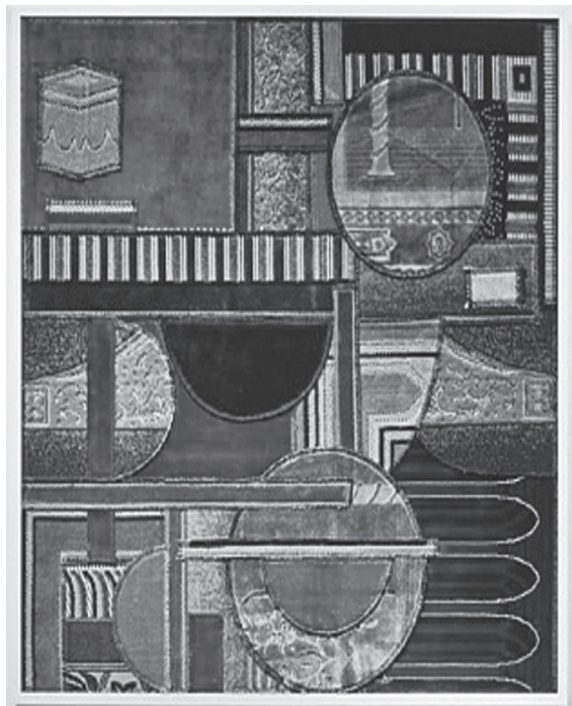
Няколко седмици по-късно, през септември, същият журналист разобличи желанието на Кайро да включи Техеран – заедно с Рияд и Анкара – в четиричленна група със задачата да намери решение на сирийската криза (6). Не е учудващо, че саудитският външен министър бойкотира събранието на тази структура, което се състоя на 17 септември в Кайро.

Тези и други свидетелства на недоверие, които се появиха по страниците на вестниците в района на Персийския залив, отекнаха слабо на Запад. Може би защото противоречат на общоприетата представа за широк съюз на сунитския ислям, обединяващ емирите от Залива и ислямските течения, с цел да наложи строг религиозен ред и прилагането на шериата. Сякаш всеобщото позоваване на някаква консервативна представа за исляма замъглява политическите съображения и дипломатическите съперничества, националните различия и стратегическите несъгласия.

Някои исторически прецеденти подхранват тази илюзия, макар че те се дължат повече на политиката, отколкото на религията. През 50-те и 60-те години на XX век хиляди активисти на „Мюсюлмански братя“, преследвани в Египет, Сирия, Алжир и Ирак, се установиха в района на Персийския залив и по-специално в Саудитска Арабия. Както напомня египетски интелектуалец, близък до братството, „не ставаше въпрос за формален съюз. По онова време организацията беше разтурсена и остана без добре организирано ръководство. Но е вярно, че активистите, установили се в Саудитска Арабия, осигуриха на тази страна хиляди кадри, които дадоха своя принос в борбата срещу арабския национализъм, по-специално този на египетския президент Гамал Абдел Насър, и срещу левицата“.

Съветското нахлуване в Афганистан през декември 1979 г. даде тласък на сговора в името на общата борба срещу комунизма (7). Мобилизирани от ислямистките мрежи („Мюсюлманските братя“ останаха по-скоро в сянка, като се ограничиха с хуманитарна помощ [8]), подкрепени от САЩ и ЦРУ и финансирани от петролните монархии, хиляди доброволци се стекоха да се бият срещу Червената армия. От тази мобилизация в подкрепа на афганистанските „борци за свобода“ се роди „Ал Кайда“.

Дали „арабската пролет“ представлява трети етап от развитието на този „свещен съюз“? Тази изкушаваща хипотеза засенчва други по-многозначителни реалности, зародили се след Студената война, като се започне със скъсването на отношенията между Братята и саудитската монархия в началото на 90-те години, настъпило в сянката на нашествието в Кувейт. Точно в излизания в това емирство вестник *Ас Суаса* могъщият саудитски министър на вътрешните работи по онова време, принц Найеф, започна от 2002 г. да изрежда обвиненията си към организацията (9): „Мюсюлманските братя“ са причина за възникването на повечето от проблемите в арабския свят. Те нанесоха големи вреди на Саудитска Арабия. Ние подкрепяхме силно тази групировка, а тя съсипа арабския свят“.

MOUNIR FATMI.

Мюсюлманите в цифри

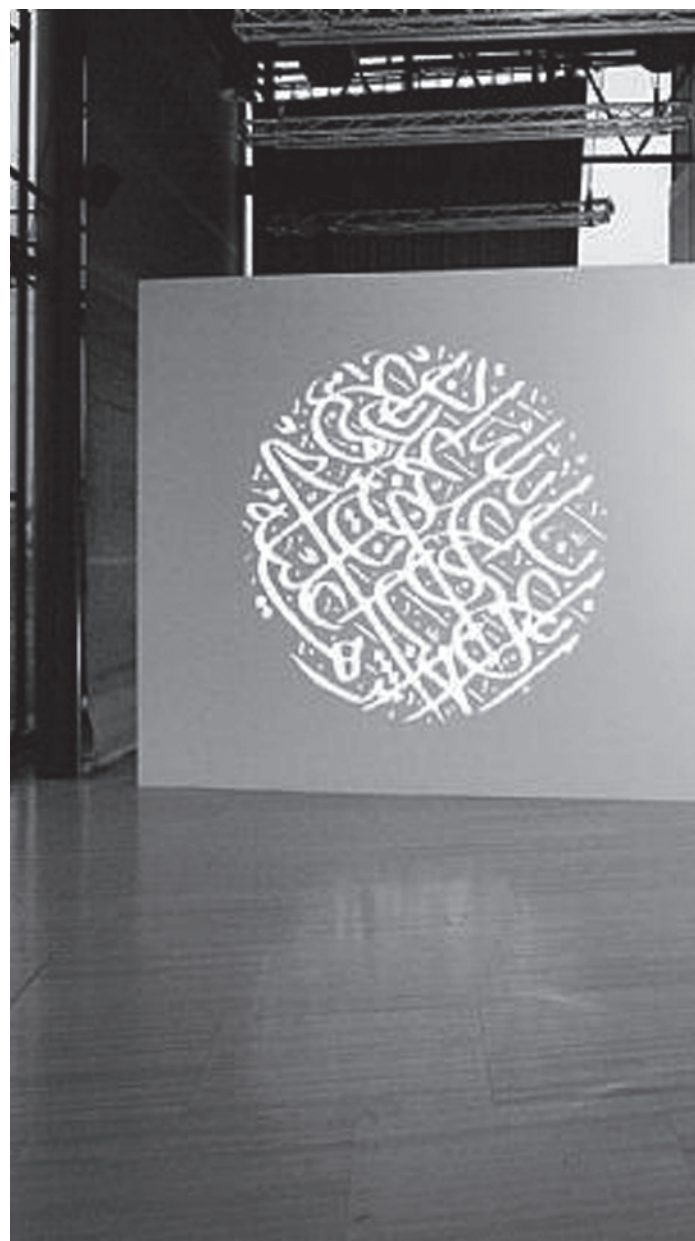
Данните невинаги са много точни, но се смята, че мюсюлманите по света наброяват 1,8 милиарда души (или един на всеки четири души). Най-много има в 57-те страни – членки на Организацията за ислямско сътрудничество, в които с малки изключения са мнозинство. Страните, в които живеят най-много мюсюлмани, са Индонезия (200 милиона), Пакистан (174 милиона), Индия (160 милиона) и Бангладеш (145 милиона). Арабската държава, населена с най-много мюсюлмани, е Египет (78 милиона). Те са малцинство в различни страни като Кот д'Ивоар (36%), Русия (12%), Черна гора (17%), Франция (5%).

Уахабизъм

През 1744 г. Мохамед ибн Сауд, местен емир от Неджад, област в Арабския полуостров, подписва с мюсюлманския реформатор Мохамед ибн Абдел Уахаб споразумение, което да осигури (според френския ориенталист Анри Лауст) победа „на божие слово дори със силата на оръжието“. След два кратки опита през XIX век Абдел Азиз, член на фамилията Ал Сауд, завзема Рияд през 1901 г. Той покорява голяма част от полуострова, включваща свещените градове Мека и Медина. Така създаденото кралство Саудитска Арабия отстоява доктрината на Ибн Абдел Уахаб – стриктен прочит на исляма, основан на монотеизма, на отхвърлянето на нововъведенията и на отказа от посредничеството. То разпространява това схващане по-конкретно след 1973 г., когато настъпи бум на петролните приходи на кралството, което му позволи да финансира редица институции в мюсюлманския свят и да „изнася“ хиляди проповедници.

Катар

Малко емирство в Персийския залив с площ от 11 400 квадратни километра и 1,8 милиона жители, от които 20% са кореняци. Бивша подопечна територия на Великобритания, Катар постига независимост през 1971 г. На 27 юни 1995 г. държавен преврат довежда на власт престолонаследника принц Хамад бен Халифа ал Тани, който отстранява баща си. В емирството се намира една от най-важните американски бази в региона. То дължи могъществото си на неизчерпаемите залежи на природен газ, които му позволяват да развива нефтохимията си, да купи домакинството на Световното първенство по футбол през 2022 г. и да прави големи инвестиции в чужбина – от мултинационалния конгломерат „Лагардер“ до EADS (Европейския авиационен и отбранителен консорциум) и „Фолксваген“. В Доха е централата на телевизия „Ал Джазира“, която се финансира изцяло от емирството.

MOUNIR FATMI.

Принцът припомни, че по време на кризата в Залива през 1990-1991 г. той посрещнал делегация, включваща тунизица Рашид Гануши (сегащия председател на „Енахда“), суданец Хасан ал Тураби, йеменец Абдул Маджид ал Зиндани и турчина Неджметин Ербакан, всички под влияние на идеите на „Мюсюлмански братя“. „Попитахме ги: „Одобрявате ли нашествието в Кувейт?“ Те отговориха, че са дошли, за да се осведомят за нашата гледна точка. След това обаче отидоха в Ирак, където за наша най-голяма изненада публикуваха декларация в подкрепа на окупацията на Кувейт.“

Принцът обаче отбягваше да спомене друга причина за гнева си, споделян и от други емири в региона – внедряването на Братята в обществата от района на Залива и участието им след войната в Кувейт в размириците, които разтърсиха кралството. Защото тяхното политическо схващане – ислямска държава, да, но изградена на основата на избори – противоречи на схващането на монархията, основаващо се на непрекословното подчинение на саудитското кралско семейство. То предпочете да финансира различни салафитски течения, чийто отказ да се намесват в политиката и призив да бъдат подкрепяни съществуващите режими – били те кралското семейство или Мубарак – удовлетворяваха саудитския престол.

Пропастта между Рияд и Братството се задълбочи още повече през първите години на новия век поради участието на „Мюсюлманските братя“ чрез палестинската организация „Хамас“ в „оста на съпротивата“ срещу САЩ и Израел на страната на Иран, Сирия и ливанската групировка „Хизбула“.

Когато реалната политика тежи повече от религиозната солидарност

После арабските революции разбъркаха картите. Саудитска Арабия и Обединените арабски емирства са против тях. Според тези две държави успехът на мерките, приложени от Братята в Египет и в Тунис, са всичко друго, но не и добра новина.

изпитанието на властта

Уахабитските управници, които развиха отлични отношения с Мубарак и приютиха бившия президент Зин ал Абидин бен Али след бягството му (те отказват да го екстрадират, въпреки настояването на новата туниска власт) обвиняват Братята, че са свалили двамата диктатори, а американците – че са ги изоставили. Монархията се превърна в център на контрареволуцията и смаза бунта в Бахрейн през март 2011 г.

Първото посещение в чужбина на президент Морси на 11 юли 2012 г. обаче (както и това на туниския премиер Хамади Джебали, член на „Енахда“), беше запазено за Саудитска Арабия. Не в името на „ислямската“ солидарност, а на реалната политика, която доминира в международните отношения. Египет силно се нуждае от парите на Рияд – Кайро получи 1,5 милиарда долара и му бяха обещани допълнително още 2,5 милиарда (10). От друга страна, над един милион и половина египтяни работят в кралството и средствата, които изпращат на семействата си, захранват платежния баланс на страната. Що се отнася до Саудитска Арабия, независимо какви са нейните предубеждения, тя не може да скъса с най-важната страна в Близкия изток.

„Посещението на Морси не разреши всички проблеми“, коментира египетски дипломат. Това е евфемизъм. Много са съществуващите спорни въпроси, били те отношенията към египтяните в кралството, или съдбата на саудитските инвестиции в Египет. През април 2012 г. кралството отзова посланика си в Кайро след демонстрациите срещу арестуването в уахабитското кралство на адвоката Ахмед ал Гизауи, обвинен в притежание на дрога. През август 2012 г. Есам ел Ериан, един от главните ръководители на Братята, станал съветник на президента, в страницата си в „Туитър“ поиска от саудитското посолство „да даде подробности за престъплението, съдебното дирене и обстоятелствата, при които е арестувана г-жа Нагла Уафа“, египетска гражданка, лишена от свобода през 2009 г. и осъдена на пет години затвор и петстотин удара с камшик заради финансов спор с една от принцесите (11).

Съдбата на саудитските инвестиции в Египет подхранва споровете. През юни 2011 г. приказно богатият принц Ал Уалид бен Талал в официално съобщение обяви, че „е дарил на египетския народ“ три четвърти от терен с площ сто хиляди акра (1 акър = 4 дка, бел. пр.), купен от него на безценица благодарение на ширещата се корупция по време на управление на президента Мубарак (12). Това го измъкна от евентуални неприятности с египетското правосъдие. Египетската прокуратура започна и други разследвания, които засягат саудитски интереси, въпреки че Кайро и Рияд се опитват да успокоят напрежението, което това предизвиква, а в египетското Министерство на инвестициите бе създаден специален отдел, който да разрешава споровете със Саудитска Арабия (13).

Рияд се отнася ревниво към завръщането на Кайро на регионалната дипломатическа сцена след десетилетие на слаба активност

Рияд се отнася ревниво и към завръщането на Кайро на дипломатическата сцена. През последното десетилетие присъствието на Египет в дипломатията беше избледняло и в много случаи оставаше в сянката на уахабитската монархия. Посещението на Морси първо в Китай – знак, че времената на сърдечните срещи със САЩ са отминали, после в Иран потвърдиха саудитските опасения. Египетското общество мнение реагира с одобрение на посещението на Морси в Техеран в края на август 2012 г. като израз на гордост, че президентът се е противопоставил на натиска на

САЩ и в същото време се е отнесъл с пренебрежение към антииранските и антишиитските извления на ръководителите на страните от района на Залива. За да не накърни честолубието на Саудитска Арабия обаче, Морси трябваше да влезе в ролята на жонгльор – той престоя в иранската столица само няколко часа, не се срещна с вожда на революцията, както беше предвидено, и не пожела да засегне въпроса за възстановяването на двустранните дипломатически отношения. След като отдаде почит на Гамал Абдел Насър (което беше връх на всичко, като се знае, че бившият държавен глава беше потиснал безмилостно Братята през 50-те и 60-те години на XX век), той изостри изказванията си по адрес на Сирия и призова Башар ал Асад да се оттегли от властта, но отхвърли исканата от Саудитска Арабия външна намеса. Що се отнася до Гануши, туниският ръководител на „Енахда“, той живя дълги години в Лондон, предпочитайки го пред Рияд по време на дългото си изгнаничество. По време на посещението си в САЩ през декември 2011 г. той заяви, че „арабската пролет“ ще помете емирите от Залива. Тази закана предизвика иронична реплика от саудитския вестник *Ал Рияд* (14), който попита дали тя се отнася и за емира на Катар.

Защото отношенията между Катар и Братята са солидни, нищо че Катар, както Саудитска Арабия, заявява, че изповядва уахабизма (вж. на стр. 2). Емирството мисли, че в Братството е намерило продължител на своята политика, макар че няма нито армия, нито дипломати, нито достатъчно шпиони, за да играе активна роля в региона, поради което неговите неизчерпаеми фондове остават единственото му предимство. Катар успя да използва установилия се в емирството през 70-те години на миналия век шейх Юсеф ал Карадауи, който стана един от най-популярните проповедници в региона благодарение на предаването си „Шериятът и животът“ по катарската телевизия „Ал Джазира“. Ал Карадауи е религиозен атестат за Братството, към което принадлежеше, макар че запазва автономията си спрямо него.

След като известно време флиртува с „Хизбула“, със Сирия и с Иран и в същото време запази солид-

ни отношения със САЩ, след „арабската пролет“ Катар реши да заложи на победата на „Мюсюлмански братя“. Телевизионният канал „Ал Джазира“, изцяло финансиран от емирството, загуби много от привлекателността си и някои от най-добрите си журналисти. Той се превърна – особено в Египет и понякога в Тунис – в говорител на Братството. Посещението на емира на Катар в Кайро през август 2012 г. в разгара на Рамазана и внесените от него 2 милиарда долара в Централната египетска банка, за да ѝ помогне да разреши паричните си проблеми, потвърждават здравината на разбирателството. Нещо повече, на 23 октомври емирът посети управляваната от „Хамас“ Газа с одобрението на египетските власти.

Противно на схващането на генерал Де Гол, който тръгваше с прости мисли към „сложния Ориент“, този район на света не е забутен в някаква тайна и може да бъде анализиран въз основа на политическите понятия, валидни за останалия свят. Те просто трябва да бъдат приложени. Така че различните клонове на „Мюсюлмански братя“ не се ръководят от потаен диригент, скрит в Мека, който чете партитура, вдъхновена от догмите на исляма. Стратегията им често се вмести в схващането за националните интереси на всеки един водач, както показва политиката на Морси към Израел или Газа, която предизвиква силно разочарование в редиците на „Хамас“.

Към тази картина се прибавят салафистите и влизането им в политиката в Египет и в Тунис, което им носи нови предизвикателства, отхвърляни досега от тях (15), сближаването между Катар и Саудитска Арабия, въпреки че емирството продължава да се отнася с недоверие към могъщия си съсед, и заплахите към йорданската монархия, която отказва да координира своята помощ за сирийските бунтовници с Катар, подозиран, че предпочита Братята. От това става ясно колко е трудно да се опознае регионалният ислямистки пейзаж само през призмата на религията.

(5) Вж. Hana Jaber, „Vers un printemps jordanien?“ (Към йорданска пролет?), *Le Monde diplomatique*, август 2012.

(6) *Al-Chark Al-Awsat*, 19 септември 2012, цитиран от *Mideast Mirror*, Лондон, 19 септември 2012.

(7) Вж. Кристиан Паренти „Назад към опита на комунизмите в Афганистан“, *Монд дипломатик* в Дума, 16 август 2012.

(8) Stéphane Lacroix, „Osama bin Laden and the Saudi Muslim Brotherhood“ (Осама бен Ладен и саудитската „Мюсюлманска братя“), *Foreign Policy*, Вашингтон, 3 октомври 2012.

(9) Текстът е преведен на английски от официален саудитски сайт, Ain-Al-Yaqeen, 6 септември 2002: www.ainalyaqeen.com/issues/20021206

(10) *Ahram Online*, 19 септември 2012.

(11) *Al Watan*, Кайро, 2 септември 2012.

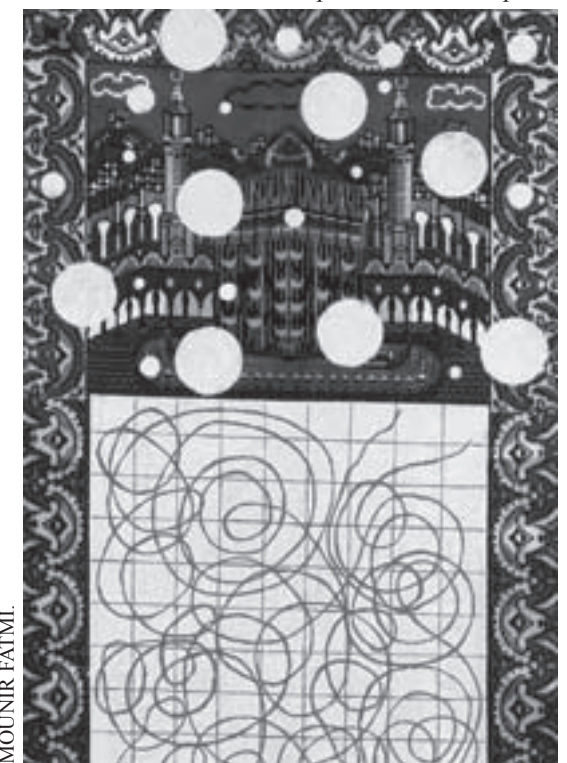
(12) Reuters, 11 юни 2011.

(13) „Through special office, government to protect Saudi investors“ (Правителството га защитава саудитските интереси чрез специална служба), *Al-Masry Al-Youm*, Кайро, 4 октомври 2012.

(14) „Ghannouchi crée la polémique en Arabie saoudite“ (Гануши предизвиква полемика в Саудитска Арабия), *BusinessNews.com*, Тунис, 15 септември 2011.

(15) Както показва кризата в „Ал Нур“ (главната салафитска партия в Египет).

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Методи Кръстев

Египет - от военна към религиозна диктатура

Президентът Мохамед Морси успя да отстрани армията от властта. Но трябва да се справи с други опозиционни сили и с отхвърлянето на „Мюсюлманските братя“ от страна на част от обществото.

**СПЕЦИАЛЕН ПРАТЕНИК
АЛЕН ГРЕШ**

НЕДЕЛЯ, 12 август 2012 г., 10 часа сутринта, двамата най-високопоставени членове на Висшия съвет на въоръжените сили (ВСВС) – министърът на отбраната Хюсеин Тантауи и началникът на Генералния щаб Сами Анан, са повикани в президентския дворец. Затворени в обезопасено помещение, те дори не могат да използват мобилните си телефони. Докато чакат, в съседна зала президентът Мохамед Морси присъства на полагането на клетва от новия министър на отбраната генерал Абдел Фатах Сиси. Няколко часа по-рано Държавният вестник публикува указ, анулиращ промените във временната конституция, наложени между двата тура на президентските избори, които даваха на ВСВС допълнителни пълномощия и му позволяваха да подсигури съществуването си при победа на Морси. След това президентът влиза при двамата генерали и им съобщава, че са уволнени. Изумлението им е сравнимо само с пълната им безпомощност.

„Армията беше само книжен тигър“ - изразът се радва на успех по улиците на Кайро

Горната случка, разказана от източник близък до президентството, илюстрира края на дувластието, установило се в Кайро след идването на власт на Морси на 30 юни 2012. Всички, въпреки, бяха убедени, че подобен нестабилен баланс не може да просъществува. „Националната преса публикува декларациите на Тантауи на шест колони, а президентските – само на две, подчертава с възмущение Абдел Монеим Абул Футух – неуспелият кандидат на президентските избори. Преди да приеме съставянето на правителство, Хишам Кандил [министър-председателят] поиска предварително съгласието на военните!“

В края на краищата ВСВС „се оказа книжен тигър“. Старият маоистки израз се радва на успех по улиците на Кайро. И все пак, няколко седмици по-рано никой не си представяше, че Морси ще успее да срази една институция, наложила господството си в Египет след вземането на властта от „Свободните офицери“ на 23 юли 1952 г., която направляваше политическия живот и след оставката на президента Хосни Мубарак на 11 февруари 2011 г.

На първия тур на президентските избори от 23 и 24 май т.г. Хамдин Сабахи – с пронасърски позиции, Абул Футух – дисидент от „Мюсюлмански братя“, и няколко леви кандидати, които участваха активно в революцията от 25 януари 2011 г., събраха 40% от гласовете. Но те бяха разделени и това доведе до класирането за втория тур на генерал Ахмед Шафик (23,6 %) – представител на стария режим, и на г-н Морси (24,8 %) от „Мюсюлмански братя“. Сабахи не даде указания на своите привърженици как да гласуват, докато Футух подкрепи Морси, подобно на други сили, между които „Мла-

дежите от 6 април“ (революционери [1]) и някои известни личности като блогъра Уаел Гоним и писателя Алаа ал Асуани – автор на незабравимата книга *Малък град в Кайро* – яростен критик на ислямистите. Асуани обяснява своето гласуване с думите: „Ние не бяхме за Морси, а подкрепяхме революцията“. Първата цел на всички тях беше отстраняването на армията.

Макар и с неудоволствие, ВСВС призна резултата от втория тур, но още нищо не бе решено. Формирането на новия кабинет, доминиран от фигури на стария режим, можеше само да засили впечатлението, че Морси царува, но не управлява. Генерал Тантауи – председател на ВСВС, заяви на 15 юли 2012 г., че няма да позволи „разколници“ (с други думи – Братята) да завладеят Египет. Бяха отправени призови за манифестации на 24 и 25 август срещу новия президент, а вестник *Ал Дустур* дори апелираше за преврат (2).

Напразни надежди. Легитимността произтичаше вече от урните и улицата, както показваха дългите опашки от граждани, очакващи под парещото слънце в края на юни да пуснат бюлетината си и да посочат своя президент. Вечерта след обявяването на резултатите весели и пъстри тълпи – често младежи, носещи кой маска на „Анонимните“, кой плакат на Братята – празнуваха не толкова победата на Морси, колкото поражението на стария режим и триумфа на всеобщото гласуване.

Новият президент, когото представяха като безличен апаратчик, лишен от харизма, прояви рядка сръчност. По силата на президентските си функции той имаше достъп до различни командни постове и така успя да установи, че в армията съществуват подмолни течения. Поколениято на петдесетгодишните офицери се стремеше да играе по-голяма роля, да разпучи опеката на „поколениято от 1973 г.“ – съвременник на войната от октомври 1973 г. срещу Израел, да се опълчи срещу злините, разяждащи институцията и цялата страна, срещу липсата на професионализъм, фаворитизма и корупцията.

Нова Конституция, референдум, нов парламент... В ход са много преобразувания

Липсваше само повод. Той се появи по-бързо от очакванията с атаката от 5 август на група джихадисти срещу военен пост в Рафа в Синай. Шестнадесет войника бяха безмилостно избити. Нападателят успява да избяга и безнаказано да премина петнадесетина километра в египетска територия, преди да бъдат унищожени само за няколко минути от израелската армия, когато се опитаха да пресекат границата. Това фиаско в областта на сигурността позволи на новия президент да отстрани ВСВС.

Така, без капка кръв, бе затворена една страница от едва проходащата египетска революция – армията се прибра в казармите. Тя със сигурност ще продължи да разполага с определена тежест при вземането на решения, свързани със сигурността (по-специално в Синай) или по регионалните въпроси (отношенията с Израел и, разбира се, със САЩ), но няма повече да упражнява цялата власт.

Политическият преход обаче далеч не е приключил. В момента се подготвя нова Конституция. Предвижда се

MOUNIR FATMI. - Молитвени килимчета на скейтбордове.

да бъде гласувана в края на ноември, след което да бъде подложена на референдум и да отвори пътя към нови парламентарни избори, след като парламентът бе разпуснат през юни 2012 г. от Върховния съд. На няколкостотин метра от площад „Тахрир“, в една от залите на „маджлис ал шура“ (Сената), комисията, натоварена с нейното написване, провежда заседанията си в присъствието на много журналисти. Съставът и премина през множество перипетии, включително съдебни. В момента наброява стотина члена, между които половината са от Братята или салафистите. Част от опозиционните сили я бойкотират с известни прекъсвания. „Понякога се разгарят дискусии, достойни за Средновековието“, отбелязва бившият депутат Уахид Абдел Мегид – говорител на комисията, който работи също във всекидневника *Ал Ахрам*. Но нещата се придвижват напред и дори салафистите признават, че никой от нашите закони не е в разрез с исляма.

В сградата, украсена с фрески от Египет на фараоните с разсъблечени женски фигури, седят един до друг бившият генерален секретар на Арабската лига Амр Муса, според когото „религиозните въпроси не са от ресора на Конституцията“, и Надар Бакар – силно медиатизиранят говорител на салафистката партия „Ал Нур“, жени със забрадки и други с пуснати коси, генерали и няколко (малко на брой) млади революционери, коптски свещеници и представители на университета „Ал Азхар“, селянин с *галабия* (традиционна дреха), настояващ за помощи за земеделието и др. Обстановката наподобява на което и да е друго парламентарно заседание и въпреки дълбоките различия цари непринудена атмосфера по време на дебатите, ръководени с твърда ръка от уважавания съдия Хосам ел Гериани.

В центъра на разискванията – мястото на шерията и по-специално на член 2 от Конституцията. През 1971 г. президентът Анвар Садат нареди включването на този член, гласящ, че шериятът е „един от основните източници на законодателството“. По силата на допълнение от 1980 г. той се превърна в „основния“ източник на законодателството. В учредителното събрание салафистите поискаха думата „шерият“ да бъде заместена с „принципите на шерията“ – по-обща формулировка, която би позволила безпокойтелни отклонения. След това се отказаха и настояха съответствието на закона с шерията (3) да бъде преценявано не от Висшия конституционен

съд, а от „Ал Азхар“ – най-висшият орган на сунитския ислям. „Това би било „шиитизация“ на Египет, отбелязва с ирония един от участниците. Подобна реформа би присъдила на една духовна инстанция последната дума относно законите на страната, както в Иран.“ Абсолютно неприемливо за салафистите, които са дълбоко враждебни към шиизма. Впрочем „Ал Азхар“ отказа да играе тази роля.

Ще се намери ли компромис? Както отбеляза един наблюдател, противник на ислямистите, „Морси има интерес Конституцията да бъде балансирана, за да не се създават проблеми за президентството му. Бойкотирането на комисията от всички противници на ислямистите би било изключително неприятно за него.“

Разискванията по Конституцията далеч не са в центъра на вниманието на обществеността, макар че се отнасят до основни принципи, свързани както с религията, така и с равенството между гражданите или между мъжете и жените. Непряко възникват и други въпроси. Дали Братята няма да конфискуват властта? Не е ли това стъпка към ислямизация на Египет и превръщането му във втори Иран?

Братството предизвиква силна неприязън сред широки слоеве от населението – чувство, което, противно на мнението на много от членовете му, не е резултат само от дезинформационна кампания. С изключително стройна организация и предани активисти, много от които преминали през затворите, Братята са смятани понякога, включително от практикуващите мюсюлмани, за безогледни участници в политически комбинации, загрижени повече за интересите на собствената си организация, отколкото за страната. Дори салафистите ги подлагат на сериозна критика и ги обвиняват, че се стремят „да потискат в името на религията онези, които презират“ (4). Ролята им по време на революцията не се оспорва, макар че се присъединиха към нея в движение, но компромисите им с ВСВС през цялата

(1) Bk. Raphaël Kempf, „Racines ouvrières du soulèvement égyptien“ (Работническите корени на египетското въстание), *Le Monde diplomatique*, март 2011.

(2) Цитирано от Hesham Sallam, „Morsi, the coup and the revolution: reading between the red lines“, 15 август 2012, www.jadaliyya.com

(3) „Il y a charia et charia“ (Има шерия и шерия), Nouvelles d'Orient, 20 август 2012, <http://blog.mondediplo.net>

(4) Цитирано от Issandr El-Amrani, „In translation: Salafis VS Ikhwan“, *The Arabist*, 24 септември 2012, www.arabist.net.

атура ?

2011 г. им струваха доста неприятън. Решението им да представят кандидат на президентските избори, в нарушение на предишните си ангажменти, също засили подозренията.

**За да бъдат убедителни, не е достатъчно
Братята да уверяват, че „Ислямът е решението“**

Славата им вече помръква – Морси получи 5,7 милиона гласа на първия тур на президентските избори, докато неговата Партия за свобода и справедливост събра два пъти повече по време на парламентарните избори в края на 2011 и началото на 2012 г. (5). А на втория тур генерал Шафик спечели 12 милиона гласа – резултат, който показва по-скоро отхвърляне на Братята, отколкото носталгия по предишния режим.

В центъра на Кайро, в квартал, построен през XIX век, чиито сгради напаметят за архитектурата на барон Осман и за старото културно влияние на Франция, е разположено кафене „Риш“. Притегателно място на срещи

между журналисти и интелектуалци, то се прослави непосредствено след Първата световна война, когато в една от залите му, снабдена с таен вход, са се събирали революционерите, борещи се за независимостта на страната.

Там намираме, приседнал до една маса, доктор Мохамед Абул Гар – известен гинеколог с изтънчени маниери, на когото мъчно бихме дали седемдесет години. Председател на Социалдемократическата партия, той току-що се е върнал от Кейптаун, където конгресът на Социалистическия интернационал най-сетне се реши да изключи партията на Мубарак. Разказва ни за отколешната си борба срещу Братята, за сблъсъците с тях в университета: „*Не гласувах нито за Шафик, нито за Морси, но победа на Шафик щеше да доведе до насилие и ново въстание, ръководено този път от Братята. Всички имат интерес те да се включат в правителството, където ще им се наложи да действат. Ще предприемат погрешни стъпки и ще вземат непопулярни мерки.*“

Няколко дни по-рано Морси потвърди подписването преди края на годината на договор за заем от Международния валутен фонд на стойност

4,8 милиарда долара с лихва 1,1%. Братята и салафистите, които допреди няколко месеца отхвърляха по принцип такава възможност, сега оправдават престъпването на мюсюлманската забрана на лихварството с аргументи, които по нашите земи бихме определили като йезуитски...

„Ислямът е решението“. Десетилетия наред този лозунг на Братята им позволяваше да избягват да се произнасят по повечето жизнени въпроси – макар че се присъединиха към президента Мубарак при ликвидирването на аграрната реформа (6). Но след като стъпиха във властта, те вече не могат да бягат от тежките реалности на влошената икономическа и социална обстановка, за която свидетелстват многобройните стачки в промишлените предприятия, образованието или болниците. При това Братята не могат да предложат друго решение освен либералната икономика, може би по-малко корумпирана от тази на Хосни Мубарак, която те винаги са поддържали.

Големият шанс на Морси засега е разделената опозиция. С течение на времето тя се прегрупира в най-разнородни коалиции, чийто водещи фигури

минават без комплекси от едната в другата и са дори в няколко едновременно. Дори Хамдин Сабахи, кандидатът, който по време на президентската кампания успя да обедини част от прогресивната общественост, видимо се затруднява да предложи стройна програма. Както отбелязва един от наблюдателите, „*централният комитет на неговото Народно течение включва представители на либералните, социалистическите, на съристките и други партии, които не постигат съгласие по никакви въпроси: нито за ролята на частния сектор, нито за мястото на социалната справедливост, нито за отношенията със САЩ и Израел*“. Един независим насърист му приглася: „*Как либералите и насъристите да се съюзяват срещу ислямистите, когато те помежду си не се разбират по никакви въпроси?*“ (7). Как да се изкове демократична система – невъзможна мисия, без да се включат Братята в политическата игра – като същевременно се утвърди независима социална и външнополитическа програма? Левицата все още не е разрешила тази дилема.

(На стр.6)

(5) Парламентарните избори продължиха няколко месеца, като трите части на страната гласуваха последователно.

(6) Вж. Beshir Sakr, Phanjof Tarcir, „La lutte toujours recommencée des paysans égyptiens“ (Постоянно подновяваната борба на египетските селяни“, *Le Monde diplomatique*, октомври 2007.

1967 – разгромът, който промени всичко

Ерик Руло, журналист, работил дълго време във вестник Монд, е следил промените в Близкия изток преди и след войната през юни 1967 г. Този текст е откъс от наскоро публикуваната книга, озаглавена Зад кулисите на Близкия изток, 1952-2012 (издателство „Фаяр“). В нея той разказва за възникването на политическия ислямизъм непосредствено след арабския разгром, а след това и за начина, по който бе изкован съюзът между „Мюсюлманските братя“ и президента Ануар Садат.

ГОЛЯМ брой наблюдатели сметнаха навремето [пролетта на 1967 г.], че режимът на Насър (1) агонизира. По-проницателен от тях, Насър откри заседанието на Министерския съвет на 19 юни, заявявайки с едва доловим глас: „*Режимът си отиде, друг се роди днес.*“ Забрави да спомене, че смъртният акт датира от 5 юни 1967 г. Именно на този ден се провалиха в безчестие всички националистически леви сили – насъристи, баасисти, социалисти и комунисти, смятани за отговорни за военния разгром и провала на политическата система. Излизането от политическата сцена на тези светски течения остави огромна пропаст, в която политическият ислям побърза да се намести.

Безпрецедентна гледка привлече тогава моето внимание. Посещението на джамиите взе такива размери, че вярващите не успяваха да проникнат в тях и се молеха по страничните улици. Кланяха се на килимчета, прострени докъдето стига погледът, и препречваха пътя на пешеходците и автомобилите. Абсолютно нормално явление – религията служи за убежище на отчаяните хора и им дава основание за надежда. Ал Ислям хува ал Хал (Ислямът е решението) – лозунгът, който ислямистите възприеха по-късно, завладяваше все повече хора, поради липса на друг. Още повече че много от моите мюсюлмански събеседници отдаваха израелската победа на привързаността на евреите към религиозните традиции и вярата им в свещените книги, легитимиращи присъствието на Израел в Палестина. Според тях мюсюлманите бяха победени, защото се бяха отдалечили от религията си и се бяха увлекли по светски идеологии – насъризм, баасизъм, социализъм и комунизъм.

Насър бързо констатира промяната, извършваща се в обществото. За обща изненада той нареди да бъдат освободени от затвора около хиляда „мюсюлмански братя“, арестувани две години по-рано във връзка със съзаклатие, организирано като отмъщение

MOUNIR FATMI.

за екзекутирания от властите техен духовен водач Саид Кутб – теоретик на „свещената война“. Едновременно с това той започна диалог за „национално обединение“ с техните ръководители в чужбина. При положение че партията на насъристите беше изтикана на заден план, Братството представляваше единствената политическа сила, разполагаща със стройна и динамична организация. Радиото и телевизията бяха инструктирани да излъчват редовно сури от Корана и колкото е възможно по-често да дават думата на консервативни проповедници. В долината на Нил нахлуха саудитски фондове, финансиращи изграждането на джамии, коранически училища и ислямски сдружения. Впоследствие те допринесоха – пряко или косвено – за изграждане на матрицата на тероризма. Други страни от региона също се възползваха от ухабитската манна. По такъв начин в образа на арабския свят настъпиха трайни промени. (...)

[Ануар] Садат (2) осъзнава, че празнината, оставена от идеологията на насърския социализъм, се запълва постепенно от исляма, дошъл отново на мода след катастрофата през 1967 г. Той приема за свои поученията на Пророка и постепенно ислямизира обществото и държавата. Разполага с необходимата основа за осъществяване на тази цел – учил се е да чете и пише в кораническо училище, запаметил е Светия Коран, неколккратно извършва поклонение в Мека, редовно се моли в джамията, където, заснет от множество камери, смирено коленичи за молитва редом с обикновените вярващи. Снимките му, публикувани в печата, са фокусирани върху появилите се на челото му израстък с цвета и формата на стафиди (наречан на арабски зебиб) – доказателство за честите съприкосновения на черепа му със земята по време на ежедневните му молитви. „Бащата на нацията“ желае също да го наричат „благочестивия президент“. Религиозните церемонии и проповедите навлизат широко в програмите на радиото и телевизията. Религиозното

образование е включено в училищните програми като основна дисциплина. Процесът приключва през 1980 г. със записването в Конституцията на член, според който ислямът е държавна религия, а шериятът е основен източник, върху който се изгражда законодателството.

СЪЗДАВАНЕТО на почти теократична държава се безпрецедентно явление в древната и новата история на страната. Светската практика от времето на Насър е само спомен. Садат има нужда от политически съюзници, за да укрепи базата си. Тъй като е невъзможно да ги намери вляво, той естествено започва да ухажва „Мюсюлманските братя“ още при стъпването си на власт. Наредба освобождаването на стотици от тях, интернирани от Насър, и започва диалог с ръководителите им. Смята да ги привлече, като напомня известния факт, че се възхищава и изпитва дълбоко уважение към основателя на Братството Хасан ал Бана, когото познавал от 1940 г., и че е благодарен на човека, който внасял редовно издръжка на семейството му през годините, прекарани в затвора.

Но Братята не можеха да забравят това, което Садат старателно пропуска в публикуваните мемоарни съчинения, т.е. как е изпратил на бесилото няколко висши ръководители на организацията по обвинение, че са подготвяли атентат срещу Насър през 1954 г. Бившето протеже на Насър е един от тримата съдии на „революционния съд“, създаден за обезглавяване на Братството.

Въпреки че гледат на него с подозрение, ислямистите ръководители се преструват, че приемат протекнатата ръка на президента, тъй като предлаганата сделка е изцяло в тяхна полза. Садат ги призовава на помощ за отстраняване на неприятели, които са и техни противници, сред работниците и студентите – на насъристи и комунисти, които все още доминират в някои категории от населението. Освен това, те ще разполагат със свободи, забранени за всички други движения, което ще им позволи да разширят влиянието си. Така сключеният съюз по сметка обаче приключва няколко години по-късно, в момента, когато се конкретизира решението на Садат да се помири с Израел.

Ерик Руло

(1) Гамал Абдел Насър и „Свободните офицери“ взимат властта на 23 юли 1952 г. Египетският раис се превърна в най-популярния ръководител в региона чрез смесица от националистически панарабски слова и политика за развитие на Египет, основана на индустриализацията. Той установява също солиден съюз със Съветския съюз.

(2) Наследник на Насър, Ануар Садат беше един от „свободните офицери“. Макар и второстепенен участник, след смъртта на раиса на 28 септември 1970 г. той се издига до най-високия пост. Сближава се със Съединените щати и започва политика на икономическо отваряне (инфитах). През 1977 г. посещава Йерусалим и това пътуване открива пътя към сключването на мирен договор с Израел. Убит е през 1981 г.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Станимир Делчев

Мароканското правителство под кралски надзор

В Рабат Партията за справедливост и развитие за първи път ръководи страната. Въпреки че е по-консервативна от краля по отношение на обществените дела, тя не оспорва легитимността на монархията.

**СПЕЦИАЛНА ПРАТЕНИЧКА
УЕНДИ КРИСТИАНАСЕН***

В МАРОКО все още няма демокрация, но „арабската пролет“ отбелязва действителен напредък [в тази насока]. За нашата страна това е истинска революция!“. Според Мустафа Рамид, министър на правосъдието в коалиционното правителство, ръководено за първи път от ислямиста Абделилах Бенкиран и неговата Партия за справедливост и развитие, това е било неочаквано. До този момент Рамид е бил дисидент в самата ислямистка партия. Той изискваше политически реформи като предварително условие за участие в изборите.

Успоредно с протестите, обхващали арабския свят, хиляди души излязоха по улиците на Рабат, Казабланка, Танжер и Маракеш на 20 февруари 2011 г. Те настояваха за нова конституция, смяна на правителството и премахване на корупцията. Крал Мохамед VI отговори на тези искания с оповестяване на реформи на 9 март 2011 г. На 17 юни той предложи нова конституция, която го задължава да назначи премиер, произлизащ от мажоритарната партия и овластен да разпусне парламента. Освен това кралят реши да направи берберския език официален, редом с арабския. На 1 юли този текст бе приет чрез референдум с 98,5% от гласовете и с официално, но оспорвано участие на почти 73% от избирателите. На 25 ноември предсрочните парламентарни избори осигуриха на Партията за справедливост и развитие относително мнозинство (107 от общо 395 места).

Бързата реакция на монарха успя да неутрализира бунта (1), но дали действително нещата в Мароко са се променили? През 2007 г. Бенкиран обясни, че основните му цели са „свободата и демокрацията, но в определени граници“, а именно – върховенството на краля. Тези граници очевидно не са изчезнали, въпреки че пресата има малко повече свобода и обществото набира сила. Сега може да се говори за корупцията, освен за тази, която засяга кралските кръгове. Връзкаството в лоното на бюрокрацията на двореца (махзен) или петорното увеличение на кралското благосъстояние, което достигна 2,5 милиарда долара благодарение на контрола върху фосфатните мини в страната, си остават табу.

С каква реална власт разполагат ислямистите? Партията на справедливостта и развитието, която принадлежи към движението „Мюсюлмански братя“, разполага само с 12 от общо 31 министри в рамките на съставената от нея коалиция. Икономиката е в ръцете на Низар Барака от дясната партия „Истиклял“ (бивша управляваща); туризмът, външните и вътрешните работи зависят от „министри в сянка“, назначавани от махзена и разполагащи с ре-

алната власт. При посещението си през март 2012 г. американският държавен секретар Хилъри Клинтън се среща първо с кралския съветник по външните работи и едва след това с министъра титуляр. Тези съветници, както и бившият министър на вътрешните работи Али Ал-Хима, бяха основните мишени на движението „20 февруари“. Не е изненадващо, че кралят продължава да ръководи армията, силите за сигурност и разузнаването. Той оглавява също Министерския съвет и Съвета на улемите, отговарящ за контрола на джамииите и имамите.

Освен конституционни реформи, демонстрантите от движението „20 февруари“ искат хляб и работа. Европейската финансова криза, западането на туризма и лошата зърнена реколта нанесоха тежък удар върху страната, където всеки втори млад човек е безработен.

Следователно ислямистите са в правителството, но не са на власт. Рамид е един от малцината министри, които признават, че „съществуват проблеми вътре в коалицията“. „Бихме могли да действваме по-бързо и по-ефикасно без нашите партньори“ (2). Въпреки всичко той си остава оптимист: „Нашата история започна добре и се надявам, че ще завърши добре“. Той е решен да проведе реформа в съдебната система: „Извършено е разделение на властите и функциите в демократична насока, но все пак по марокански“.

Основният коз на Партията за справедливост и развитие е Бенкиран, популярна и харизматична личност, който отстоява правото си на собствено мнение и говори на марокански арабски (дариджа). Той пронизва слушателите си с поглед, независимо дали разговаря с тях насаме, или се обръща към хиляди хора, както по време на конференцията на Партията за справедливост и развитие в Рабат през юли 2012 г. Един наблюдател с либерални убеждения, който не би могъл да бъде заподозрян в симпатия към Партията за справедливост и развитие, му засвидетелства уважение, понеже пръв се осмели да заяви публично, че масовото финансиране на продуктите от първа необходимост не може да продължи и че трябва да се повиши цената на бензина. „Той успя да ги накара да преглътнат този горчив хап, защото се ползва с легитимност в очите на народа.“

По какъв начин Партията за справедливост и развитие оценява собствената си ситуация? Нейният заместник главен секретар Слиман Ел-Омрани заявява: „Изборите през 2011 г. бележат началото на демократичния преход. Партията за справедливост и развитие и останалите партии [от коалицията] са длъжни да работят със синдикатите, гражданското общество и краля. Нашата цел е да вдъхнем живот на новата Конституция, която за момента е само къс хартия“. И добавя: „Слава Богу, арабската пролет“ ни донесе спасение! И ако самоубийството на Мохамед Буазизи предизвика падането на режима в Тунис, положението в Мароко е съвсем различно. При нас нямаше репресии като в Тунис, нито гражданска война като в Алжир. Тук законността на режима е безспорна. Партията за справедливост и развитие не пожела да я постави под съмнение. Ние се стремяхме към „златната среда“.

Този дух на компромис предизвиква многобройни критики, най-вече от страна на най-влиятелната организация в кралството „Ал Адл вал Ихсан“ (Спра-

ведливост и благотворителност), едно толерирано, но непризнато ислямистко движение. Под ръководството на своя създател шейх Абдесалам Ясин и дъщеря му Надя Ясин, говорител на движението, то оспорва законността на монархията. Участваше в движението „20 февруари“, но бързо се отдели от него. Хишам Атуш, член на политическия съвет на групировката, пояснява: „Това бе тактически ход. Движението бе зле ръководено и в него имаше малки леви групировки, които се опитваха да завземат ръководството“.

Една година след изборната победа на Партията за справедливост и развитие мароканците имат противоречиви мнения за правителството. Най-острите критики идват от една активна група градски кадри с прогресивни възгледи и светска насоченост. Те се отнасят основно до обществени проблеми и по-специално до статута на жените. Според тях показателен е фактът, че в кабинета под ръководството на Партията за справедливост и развитие има само една жена – Басима Хакауи, която отговаря за солидарността, жените, семейството и социалното развитие. Какво е посланието, ако добавим, че въпросната министърка е втората съпруга на полигамния министър на правосъдието?

Тези опасения се отнасят до реформата на Семейния кодекс (мудавана), която в крайна сметка, под натиска на краля, бе успешно проведена през 2004 г. и предостави нови права на жените (3). Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация на жените (CEDAW) е ратифицирана от Мароко през 1993 г., но при условие че не противоречи на шериата. През 2008 г. кралят, без да се допитва до парламента, окачестви тези условия като „остарели“. За мнозина представителите на градските слоеве владетелят се явява гарант за една необходима еволюция, особено в тази сфера.

Мохамед Този, специалист по ислямистки движения, представя накратко предизвикателствата, с които трябва да се справи Партията за справедливост и развитие: „Буржоазията и дребната буржоазия, консервативни и традиционалистки, са гласували за тази партия, но сега трябва да бъдат мобилизирани отново. Градската интелигенция критикува членовете на Партията за справедливост и развитие, защото ги счита парвенюта, хора, дошли от провинцията. Всъщност силата им се основава на близостта им с народа, но това е така благодарение на скромния им произход, а не на идеологията им“. Както навсякъде, ислямистите са добре организирани, „тяхната дилема обаче е в това, че те трябва да модернизират страната, както иска кралят, но същевременно имат нужда да съхранят консервативната си база и самите те са дълбоко против всяка модернизация на обществото“.

(1) Nicolas Pelham, „How Morocco dodged the Arab spring“ (Kak Maroko избегна „арабската пролет“), New York Review of Books Blog, 5 юли 2012.

(2) Другите партии от коалицията са „Истиклял“, която изигра централна роля в извоюването на независимостта на страната, Националното народно движение – партия на заможените земеделци, и Партията на прогреса и социализма, бивши комунисти.

(3) Вж. *Débats entre femmes en terre d'islam* (Жените разискват в земите на исляма), *Le Monde diplomatique*, април 2004, и *Жени, вече имате право на развод*, *Монд дипломатик*, август 2007.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Каюан Праматаров

Египет - от военна към религиозна диктатура ?

(От стр. 5)

Но пътят на Братята далеч не е равен. Икономическите и социалните предизвикателства са огромни. Бившият режим държи солидни позиции в държавния апарат, а е трудно да се променят структурите и начините на мислене за кратко време – как да бъдат научени полицаите, задържали даден нарушител, че първата им работа в участъка не е да го бият? Президентът амнистира всички лица, задържани от военните по политически причини, но ще успее ли да се пребори срещу продължаващите нарушения на човешките права?

Братята се хвърлят в тази борба с една организация, в която за пръв път безрезервната вяроност към муршида (водача на братството) вече не е гарантирана. (8) През март т.г. върховната инстанция на организацията заседава цели три дни, докато одобри участието му в президентските избори, и то със съвсем крехко мнозинство. За първи път в своята история Братята изпитаха значителни разцепления, като създаването на движението на Абул Футух и партията „Ал Уасад“ („център“), без да изключваме и младите, които все повече роптаят.

Всичко това пречи на тоталното завладяване на държавните структури, както беше направил Мубарак. „За да наложат хегемонията си върху държавата, „Мюсюлманските братя“ се нуждаят от проект, обяснява Алаа ал Дин Арафат, ръководител на изследователската дейност в Центъра за икономически, юридически и социални проучвания в Кайро. През 1952 г. „Свободните офицери“ успяха да установят своята хегемония и да обединят елитите около целите за национална независимост и за изграждане на независима икономика. Сада, когато завладя властта, се възползва от разгрома през 1967 г. и

предложи икономическото отваряне и многопартийна система. Братята нямат глобален проект дори по международните въпроси, който би им позволил да обединят около себе си различните нива на държавния апарат.“

(7) Amira Howaidy, „Egypt's political coalitions: Grande titles and vague platforms“ (Египетските политически коалиции – гръмки лозунги и неясни платформи), *Ahram Online*, 1 октомври 2012.

(8) Вж. Alaa Al-Din Arafat, „Les Frères musulmans pris au piège du pluralisme“ („Мюсюлманските братя“ в капана на плурализма), *Le Monde diplomatique*, май 2012

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Станимир Делчев

*Главен редактор на английското издание на *Монд дипломатик* и автор на *Voyages au coeur de la planète islam* (Пътювания из ислямската планета), Editions du Cygne, Париж, 2011.

Морис Леви - един недосегаем генерален директор

МАРИ БЕНИЛД*

14 април 2012 г. В „Неочаквани новини“ по RTL гостува Морис Леви. Съгласно регламента на предаването, според който гостите изпълняват ролята на главни редактори, генералният директор на „Publicis“ представи новините заедно с Мари Дрюкер, журналистка от RTL и „France 2“ и дъщеря на основателя и шеф на телевизионния канал М6 Жан Дрюкер.

Когато стигна до момента да попита този специален „главен редактор“ за бонуса му от 16,2 милиона евро (най-големия, получаван досега от шеф на френска компания), младата жена събра цялата си смелост: „Трябва да се напомни, че вие не злоупотребихте с възнаграждението си. Превърнахте „Publicis“ в световна корпорация в областта на комуникациите, създадохте хиляди работни места. Никой не оспорва какво направихте с „Publicis“, [нито че] сте добър шеф, но бих искала да насоча вниманието към едно може би персонално противоречие...“ По време на това близо едночасово предаване слушателите научиха от самата журналистка, че най-успешният шеф на борсата по индекса CAC 40, според класацията от 2011 г. на Шаланж, бил „за пример“, че „обръщал внимание на проблемите на гражданите и на етичните въпроси“ и че влагал „много от [своята] енергия и юдаизъм в борбата с расизма и антисемитизма“.

Гостът се възползва от така щедро предоставеното му ефирно време, за да изложи своята истина. При неговото управление работниците в корпорацията, основана от бащата на Елизабет Бадентер (1), Марсел Блюстейн-Бланше, са се увеличили от шест хиляди през 1996 г. на петдесет и четири хиляди петнадесет години по-късно. Търговският оборот се е увеличил десетократно, достигайки до 5,8 милиарда евро. А мегабонусът? Ставало въпрос за едно „отложено възнаграждение“ от 2003 г. до днес, зависещо от „свърх-ефективността“, т.е. от изпълнението на набеязаните цели, съизмеримо с премиите на футболисти „като Роналдо и Зидан“. На базата на това той щял да получи „по-малко от половин цент от всяко спечелено евро“. „Искат да

съсият шеф, чието поведение винаги е било образцово“, възмушва се Леви. Поддръжниците на „Поколението в несигурност“, които протестираха пред седалището на „Publicis“, не споделят напълно това мнение: „Със своите 16 милиона евро Морис Леви би могъл да наеме седемстотин и четиридесет души на безсрочни трудови договори“, отбеляза един от тях. А броят на стажантите, на които плаща по 400 евро на месец, въпреки че „вършат работата на консултанти“, достига 35% от персонала в някои отдели на корпорацията.

„Образцов“ ли? Представителката на „четвъртата власт“ можеше да възрази на своя гост, че в качеството си на председател (до юни 2012 г.) на Френската асоциация на частните предприемачи (ФАЧП), той беше длъжен да спазва чл. 20.02 от кодекса ѝ за добро поведение, който гласи: „Възнагражденията на ръководителите трябва да бъдат премерени, уравновесени, справедливи и да засилват солидарността“. Тя можеше да го попита и за информацията, според която мениджъри на „Publicis“ са накарали наплашените работници да подпишат петиция в подкрепа на своя шеф и бонусите му (2).

В журналистическите среди Леви е недосегаем. Той знае, че може да разчита на множество приятели и добре преценени интереси. Освен в. Канар анишене и сп. Мариан,

който на цяла страница осъди „прекомерността“ на това свърхвъзнаграждение, много малко издания си позволяват да се съмняват в почтеността на шефа на третата в света рекламна корпорация, който им осигурява немалка част от приходите. „Предпазливост и умереност от страна на вестниците по отношение на скандала с възнагражденията на Морис Леви, който държи рекламата“, обобща на 28 март Ери Рутие, съветник към редакцията на Шаланж в профила си в „Туитър“. Директорът на седмичника Венсан Бофис също реши да публикува интервю с Леви, озаглавено „На шефовете им омръзна да бъдат изкупителни жертви“ (29 март 2012).

Този брак по сметка не е от вчера. Още през 2003 г. Експрес беше публикувал негов портрет, който го описваше ту като „колос“, ту като „гигант в упорството си“. Единственото колебание се отнасяше за това дали шефът на „Publicis“ е „талантлив лечител“, дали е „майстор в изграждането на компании“ или „чевръст посредник (...) който впечатлява с мрежите, които управлява“. При всички положения „няма нужда да отбелязваме, че енергичността на шефа принуждава да му се възхищаваме“, заключава седмичникът (3 април 2003). През септември 2010 г. редакционното ръководство на Либерасион не сметна за неуместно да спомене, че

„Publicis“ държи половината от рекламния му бюджет, когато във вестника се появи портрет, жестоко озаглавен „Царят Лъв“ (11 септември 2010). От него читателите научиха, че шефът на „Publicis“ е „дързък конформист“, който „подава ръка на онези, които познават подводните камъни в бизнеса“ и който „изглежда е прекарал целия си живот до смъртното легло на ранените от икономиката“.

Несъмнено развълнуван от толкова загриженост, Монд без колебание му предостави страниците си, за да обясни, че „капитализмът след кризата ще бъде етичен или изобщо няма да има такъв“ (28 май 2010). След което получи възможност в специално интервю да легитимира дългия си престой начело на „Publicis“, решавайки на 68-годишна възраст да продължи мандата си: „Това е класическа ситуация, при която надзорният съвет вижда, че капитанът продължава здраво да държи кормилото и не иска да се разделя с него. Оказва ми се сериозен натиск, за да остана“ (3 юни 2010).

В друго интервю година по-късно на преден план се изтъкват оригиналността и положителните аспекти на системата му за раздаване на възнагражденията: „От януари 2012 г. вече няма да получавам фиксирано възнаграждение“ (30 ноември 2011). Всъщност човекът, който щедро раздава реклами на пресата, искаше да „презаслужи“ възнаграждението си, като го индексира според резултатите на компанията си, самата тя определена като „свърхуспешна“. Все пак той забрави да уточни, че се отказва само от фиксираната част от заплатата си, т.е. от една четвърт от годишните си приходи, и че го очаква кокетна сумичка от натрупали се от 2003 г. насам бонуси. Колкото до всекидневника, в него пък не беше споменат фактът, че „Publicis“ е акционер с 49%

в „M Publicité“, рекламната дирекция на Монд. Няколко последователни ръководители на вестника се оказват тясно обвързани с Леви, до степен че един от тях, Ерик Фоторино, признава, че по съвет именно на този „приятел“ се е отказал да публикува уводна статия, осъждаща натиска на Никола Саркози в процеса на рекапитализация на пресгрупата през 2010 г. (3).

„За щастие си имам Морис Леви“, каза бившият президент на Републиката в края на мандата си, когато броеше връзките си в медиите (Lettre A, 27 януари 2012). На 13 март 2012 г., по време на колоквиума „Предизвикателствата на конкурентоспособността“, организиран от Френската асоциация на частните предприемачи (ФАЧП) и Монд, се събраха тримата кандидати за президентския пост: Франсоа Байру, Саркози и Оланд. Целта, обявена по RTL от председателя на ФАЧП, бе: „Да се посветим преди всичко на обществените разходи“. „Заедно с Елизабет Бадентер, Симон и Жан-Ив Наури, бивш съветник на Доминик Строс-Кан в Министерството на индустрията, Морис Леви лесно ще намери пътя към Елисейския дворец, ако Франсоа Оланд заеме поста“, предсказа Lettre A (пак там). Вярно е, че той вече беше приближен на Доминик Строс-Кан. Според Леви бившият силен на деня от Социалистическата партия, заедно с когото основа Индустриалния кръг, е несправедливо малтретиран от пресата („Какъв е смисълът по цял ден да сипеш непроверяеми и осъдителни анекдоти по адрес на един здраво стъпил на земята човек“, Експрес, 31 май 2011).

(На стр. 8)

„Publicis“, от Давос до е-Г8

Влиянието на Морис Леви, шеф на „Publicis“, не убягна на Никола Саркози. През май 2011 г. президентът на Републиката му повери, без никакъв конкурс, организацията в Довил, успоредно със срещата на върха на осемте най-силни икономики в света, на форум на най-големите фирми в Интернет, наречен е-Г8 (впоследствие благодари на съветника си Франк Луврие, като го назначи за шеф на „Publicis Events“ - филиала, отговорен за Световния търговски форум в Давос и срещата на е-Г8). Сред известните гости бяха Рупърт Мърдок, шефът на „News Corporation“, обявен за „най-могъщия човек в света“ от водещия разискванията, а именно самия Леви. Австралийският медиен магнат обясни, че технологията е ключът към доброто образование, че онлайн обучението позволява да се работи само с най-добрите и че класната стая с учителите и черната дъска в нея е единственото място, което не се е променило от викторианската епоха насам.

Няколко седмици по-късно в Обединеното кралство един от вестниците на Мърдок, таблоидът News of the World, разкри в името на точно какво обществено „образование“ собственикът му използваше технологията. Обвинен, че шпионира повече от осемстотин души, той беше погълнат от скандала с киберподслушванията

М.Б.

*Автор на „On achète bien les cerveaux“ (Мозъците наистина се купуват), Raisons d'agir, Париж, 2007.

(1) Вж. „Publicis, un pouvoir“ (Властта „Publicis“), Le Monde diplomatique, юни 2004.

(2) Elsa Fayner, „Les salariés de Publicis sommés de soutenir Maurice Lévy et ses bonus“ (Служителите на „Publicis“ са приканени да подкрепят Морис Леви и бонусите му), www.rue89.com, 2 април 2012.

(3) „Mon Tour du „Monde“ (Моята обиколка на „свѐма“), Gallimard, Париж, стр. 489.

Морис Леви - един недосегаем генерален директор

(От стр. 7)

В електронните архиви на *Монд* откриваме петстотин и седем статии за шефа на „Publicis“, т.е. близо два пъти повече от тези, в които се споменава името на Кристоф дьо Маржери, президент на „Тотал“ – компанията с най-голяма капитализация по индекса CAC 40 (277), или пък името на Франк Рибу, шеф на „Данон“ – една от най-големите френски мултинационални компании (261). На интернет страницата на *Фигаро* резултатът (390) надвишава този на Маржери (125) и Рибу (281). След като през март 2011 г. беше обявен за най-влиятелния човек в медиите след Ксавие Ниел (основател на „Free“ и акционер в *Монд*) от списание „GQ“, генералният директор на „Publicis“ разполага с власт, която надвишава тежестта на корпорацията му. Трябва да отбележим, че той е майстор в изкуството да поставя големите рекламодатели в услуга на някои вестници, след което същите тези вестници започват да им правят услуги. „Силните на деня бързо ще осъзнаят, че можеш да имаш влияние и без да притежаваш хартиени

издания“, отбелязва със задоволство той (4).

През лятото на 2011 г. в *Нувел Обсерватор* президентът на „Publicis“ застана начело на група от шестнадесет ръководители и акционери в предприятия, които поискаха да започнат да плащат един минимален данък. Идеята е да се препоръча въвеждане на извънреден данък от 1 до 2% върху най-високите доходи (5). „Отвратително е, че бедните страдат повече, ако богатите не плащат повече на диспропорционален принцип [sic]“, заяви той по CNN (27 януари 2012). И все пак, и дума не може да става за определяне на таван на заплатите на големите шефове: „Не е нормално, освен ако не сме в условията на контролирана икономика, да се правят опити да се нормализира заплащането“, поучава Леви на 25 август 2011 г. по „Европ 1“, уверявайки, че „цели единствено да сложи в ред обществените разходи и да се наложи известна справедливост при разпределянето на жертвите“.

Тази инициатива позволи на Мари Дрюкер по време

на интервюто си по RTL да наблегне на това, че гостът ѝ иска „да дава още повече, за да помогне на Франция“. Разбира се, това няма нищо общо с въвеждането на невзрачна мярка, чрез която тежестта на дълга да бъде разпределена между възможно най-много хора и посредством която да се спре въвеждането на 75% данък за най-богатите. А тъкмо такъв процент препоръча по-късно вечерта кандидатът Франсоа Оланд, което Леви определи като „грабителско“ (Шаланж, 2 март 2012). И все пак, журналистката имаше непредпазливостта да попита дали величайшият ѝ гост не е „изменил на дълга си да комуникира“, превръщайки се в мишена на кампанията на социалистите, когато разбраха за бонуса му: „Защо не го предвидихте [тоест защо не е получил бонуса си по-рано] ... в разгара на демагогското наддаване?“

Няколко дни преди да отпрати призива си в *Нувел Обсерватор*, на 16 август 2011 г., Леви имаше на свое разположение първата страница на *Монд*. По повод поставянето под въпрос на оценката AAA

на Франция от рейтинговата агенция „Стандарт енд Пуърс“ той се оплака, че предложеното от Саркози бюджетно „златно правило“ не е „единодушно подкрепено от цялата политическа класа“. И че няколко последователни правителства не са започнали „да реформират социалните ни системи, администрацията и структурните разходи на държавата ни“. Иначе казано, следващият президент на Републиката ще трябва най-малкото да „ореже разходите“, за да „може да се обслужва дългът“ и той да бъде намален „до необходимото ниво и в допълнение към приватизационна програма, целяща изключително изплащането на дълговете“. На 17 януари 2012 г. – нова атака в *Монд* и нова статия: „Тъй като табуто на оценката AAA падна, да използваме момента, за да преосмислим държавата“.

Колкото и силно да е влиянието му, все пак изглежда, че участието в капитала на пресгрупа вече не гарантира на Леви статут на неприкосновеност. На 27 август 2012 г. *Либерасион* разкри, че се е намесил в ръководството на „Рено“, чийто рекламен бюджет държи, за да „обвини несправедливо“ висш ръководен кадър в компанията, че е „присвоил средства от някои доставчици“. Обвинението доведе до фалшивата шпионска афера в „Рено“, която обаче не беше отразена в *Монд*.

(4) *Challenges*, Париж, 6 декември 2011.

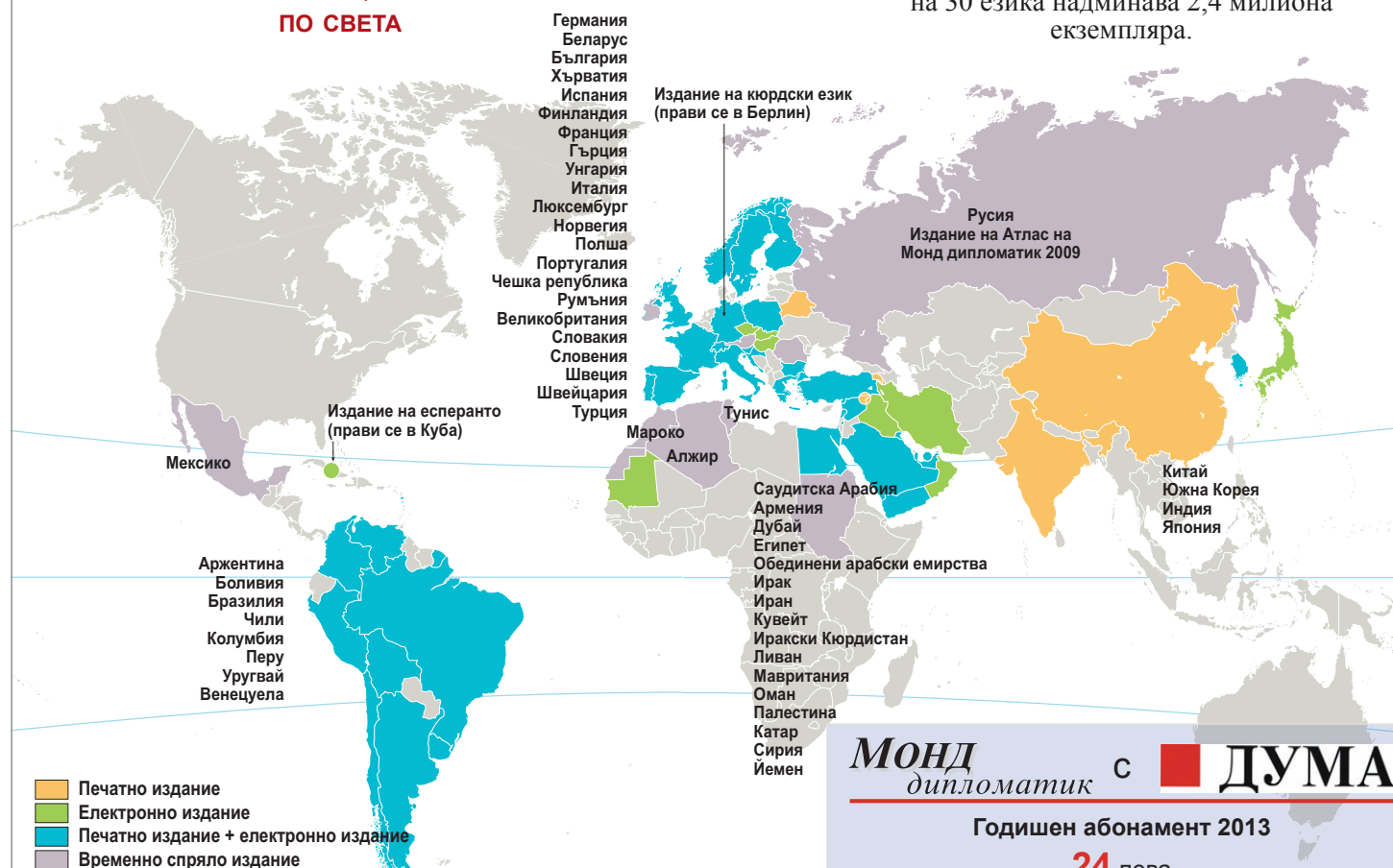
(5) „L'appel de très riches Français: „Taxez-nous!“ (Най-богатите французи призовават: „Облагайте ни с данъци!“), *Le Nouvel Observateur*, Париж, 23 август 2011.

МАРИ БЕНИЛД

Превод Марта Илиева

ИЗДАНИЯТА НА LE MONDE DIPLOMATIQUE ПО СВЕТА

Към януари 2012 г. тиражът на *Монд дипломатик* с неговите 51 международни издания (44 печатни и 7 електронни) на 30 езика надминава 2,4 милиона екземпляра.

МОНД дипломатик с ДУМА

Годишен абонамент 2013

24 лева

Абонирайте се

• онлайн - на <http://www.mondediplo-bg.com/abonament.php>
• в Български пощи - каталожен № 467

Вестник „МОНД дипломатик“

Директор
проф. д.ф.н. Венко КЪНЕВ

Отговорен редактор
Юрий БОРИСОВ

Редактори
Дора Чичкова, Павлина Колева

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломатия“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г. „Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месеца като приложение на в. „Дума“.

Във Франция вестникът се издава от SA Le Monde diplomatique, в което акционери са SA Le Monde, Асоциация Gunter Holzmann и Асоциацията на приятелите на Le Monde diplomatique.

Директор
Serge HALIMI

Главен редактор
Pierre RIMBERT

Основател:
Hubert BEUVE-MÉRY
Предидни директори: François HONTI (1954–1972), Claude JULIEN (1973–1990), Ignacio RAMONET (1990–2008)

За контакт с българската редакция:

София – 1784
бул. „Цариградско шосе“ 113 А
Вестник „Дума“
(Монд дипломатик – българско издание)
тел. +359 2 8773447
e-mail: lmdbg@press.bg;
bg.mondediplo@gmail.com
www.bg.mondediplo.com

Очаквайте следващия брой
на 15 ноември 2012 г.

На фокус

www.duma.bg

ФИНАЛЪТ НА ЕДИН ИЗГУБЕН

Основните параметри на КФП и заложените политики характеризират Бюджет'2013 като бюджет на нестабилно възстановяване и продължаваща депресия на икономиката, на запазване, а още по-вероятно на ръст на нивото на безработица, на частично компенсиране на вече трета година свиващите се реални доходи от пенсии и заплати.

Два са основните дефекти

на Бюджет'2013:

✓ Продължаващата вредна в условията на крехко и нестабилно възстановяване на икономиката политика на ограничаване на разходите за стимулиране на вътрешното търсене с цел минимизиране на бюджетния дефицит. Това подтиска основните фактори на растежа - инвестиционното и индивидуалното потребление, които за

данъци с около 1% от БВП. (По-горе бяха посочени данни за значително понижени сега постъпления спрямо БВП.) Това може да осигури допълнително 600 - 800 млн. лв.

✓ Основната част от тези допълнителни средства следва да се предвиди за увеличаване на капиталовите разходи в различни видове инфраструктура чрез инвестиционни проекти в рамките на годината. Останалите средства - за финансиране на политики в областта на доходите и социалните плащания. При осреднена стойност на мултипликатора за тези групи разходи ефектът за БВП се очертáva на 2,5 - 3,4% растеж допълнително.

Всичко това ни най-малко не застрашава финансовата стабилност.

С Бюджет'2013 се финализира мандатът на ГЕРБ като загубено за страната време - икономически връщане назад, допълнително

за страната мандат

2012 г. формират над 100% от ръста на БВП, поради отрицателното влияние на нетния износ.

✓ Понижената събираемост на бюджетните приходи спрямо нивото отпреди С. Дянков.

Заложеният ръст на БВП с 1.9% е оптимистично завишен - не е аргументиран с достатъчно силни политики за увеличаване на вътрешното търсене, поради което прогнозираният ръст на инвестициите и потреблението на домакинствата ще остане нереализиран, така както това се случва и през т.г. Това е и причината икономиката ни да е на крачка от рецесията.

При стагнация на частните инвестиции, нарастване на публичните капиталови разходи със 100 млн. лв., при това обикновено неизпълнявани на 100% не може да се очаква увеличаване на потенциала за растеж по тази линия. Що се отнася до потреблението, предвидените около 800 млн. лв. за пенсии, заплати и други плащания формират четирикратно по-нисък потенциален ръст на потреблението в сравнение със заложеното в бюджета.

За останалото на какво се разчита - дали на доказано само статистически нарастващата средна заплата или на реално увеличаващата се маса безработни? Всичко това обяснява и неофициалното признание, че бюджетът е разчетен при растеж малко над 1%. При очертаните по-горе политики има сериозни основания за допускането с Бюджет'2013 България да постигне растеж и под 1%. По-ниският реален растеж може да бъде компенсиран за бюджетните приходи с по-висока от заложената инфлация - натрупваният се инфлационен потенциал прави напълно възможно подобно развитие.

Бюджет'2013 е поредно доказателство за влошената събираемост на бюджетните приходи и разширяване на сивата икономика при управлението на ГЕРБ.

Бюджет'2013 е на продължаващата депресия, висока безработица и нарастваща бедност

Проф. Стефан СТОИЛОВ

✓ Рекордъори сме според ЕВРОСТАТ по спад на данъчната тежест. И наистина от 32,4% към БВП до 2008 г. данъчно-осигурителните приходи падат на 28,7% през 2013 г., а само данъчните постъпления - съответно от 24,5% на 21%. И това се случва без намаление на данъци, при увеличени акцизни ставки и въведени нови данъци.

✓ Нивото на приходи към БВП по т. нар. Национален бюджет е сведено до 32,9%. До 2009 г. това ниво бе 38,5 - 39,5%.

✓ При С. Дянков постъпленията от ДДС не надхвърлят 9 - 9,2% от БВП. Преди него този показател достигаше до 11,3% (Световната банка ни беше сложила в групата на отличниците в това отношение).

Всичко това са индикатори за

разрастване на сивата икономика,

контрабандата и измамите в данъчната област. Министърът вероятно е забравил, но хората помнят напудрените му обещания за повишаване на събираемостта - само от свързването на НАП с митниците той рисуваше едни допълнителни 800 млн. лв.

Всичко, изложено по-горе, е и причина обявените от правителството приоритети да са до голяма степен въображаеми, а не реални. Увеличението на средствата за образование, здравеопазване и култура е съответно с 4,4%, 2,5% и 5,4%, преобладаващата част от което ще бъде изядено от инфлацията през 2013 г. Намиращото се в криза през последните години здравеопазване, обявено за приоритет, получава спрямо БВП с 0,1% по-малко в сравнение с тази година.

Въпреки масираната пропагандна кампания парите за пенсии нарастват с 8%, а не с широко рекламираните 9,3%. Това само частично, на около 60% компенсира понижената покупателна способност на пенсионерите за четири години при "грижовното" управление на Б. Борисов. ГЕРБ няма да размрази и основните социални плащания. Практически приоритети се оказват силовите ведомства - финансирането на полицията се увеличава с 12,9%, а на армията - с 9,5%. Бюджет'2013 продължава политиката на задушаване на българската наука.

Непрекъснато чуваме детели на перченето на управляващите пред Европейската комисия в Брюксел за това, че сме сред първенците в намаляване на бюджетния дефицит. Тази политика обаче не работи за икономиката и хората.

Воплите на премиера,

че нямало пари. Как ще има, като поради некадърна политика и фискален консерватизъм вече трета година сме в обятията на пълзящата депресия с около 0,8% средно годишен растеж. Бюджет'2013 гарантира такова развитие и за следващата година.

Учудващ е фанатизмът, с който в България се провежда доказано вредната за страната фискална политика - в условията на мъчителен следкризисно възстановяване, силен спад в темповете на износа и трета година свиващо се вътрешно търсене правителството продължава да гони минимизиране на бюджетния дефицит. Нещо повече вече втора година С. Дянков провежда политика на допълнително оръзване на разходите, основно на капиталовите разходи, и отчита по-нисък от заложения дефицит. Втора година сме сви-

детели на перченето на управляващите пред Европейската комисия в Брюксел за това, че сме сред първенците в намаляване на бюджетния дефицит. Тази политика обаче не работи за икономиката и хората.

Напълно противоположен пример е провежданата от редица страни в ЕС умерено експанзивна фискална политика с дефицити от 3-4%, в резултат на което отчитат от 3-4-5% растеж основно чрез стимулиране на вътрешното търсене. Благодарение на това тези страни (Полша, Австрия, Литва, Латвия, Унгария) бележат подобрене в отношението на националните показатели за БВП на човек спрямо средния за ЕС.

От гледна точка на условия (имаме едно от най-ниските нива на държавен дълг към БВП) България е с по-големи възможности за провеждане на такава

умерено експанзивна фискална политика

за стимулиране на вътрешното търсене и стабилизиране на растежа. Тази различна фискална философия прави бюджета инструмент за активна политика.

Ето и елементите на една алтернатива:

✓ Сегашната законова норма позволява дефицит до 2% от БВП. При увеличаване на дефицита до този таван се осигурява допълнителен ресурс от 570 млн. лв. (Още по-добре би било с преходните и заключителните разпоредби на Закона за бюджета да се отмени този таван, наложен от С. Дянков, и да се възприеме допустимият в ЕС от 3%. В този случай увеличаването например на дефицита до 2,8% би осигурило допълнително 1,220 млрд. лв.)

✓ Осъществяване на комплекс от мерки за увеличаване на постъпленията от

изоставане от средните за ЕС икономически и социални показатели, увеличаване на бедността и социалната поляризация.

Ето и измеренията на този процес:

✓ Към 2013 г. страната ще преодолее едва 64% от спада в икономиката през 2009 г. Причината е отсъствието на каквито и да е антикризисни мерки по време на рецесията за смекчаване въздействието на кризата, както и липсата на политики за подкрепа на възстановяването и растежа чрез стимулиране на вътрешното търсене.

✓ За периода 2009 - 2012 г. ЕС отчита 0,7% спад в равнището на БВП, а България - 2,9%. Това увеличава разстоянието между страната и ЕС по икономическо равнище.

✓ ЕВРОСТАТ отчита ръст на бедността в България и прави оценката, че "българите са изложени на двойно по-голям риск от бедност и изолация - 46%, при 23,4% средно за ЕС".

✓ При управлението на ГЕРБ страната стана рекордър по ръст на работещи бедни.

✓ За огромна част от хората - пенсионери, безработни, служители и работници, даже и след предвиденото с Бюджет'2013 в областта на доходите, реалните доходи ще останат под нивото в 2009 г.;

✓ Като единствен плюс за правителството ще останат построените в повече километри магистрали в сравнение с времето на предишния кабинет.

Както виждаме, голямата гордост на управляващите - да са отличници във фискалната област по минимален дефицит, се заплаща с висока цена от икономиката и хората. За бедна страна като България само финансовата стабилност не е достатъчна. Добрата новина ще е да има значителен напредък - стабилен растеж и по-високи реални доходи.

Искам гумата

Читателят преди всичко

www.duma.bg

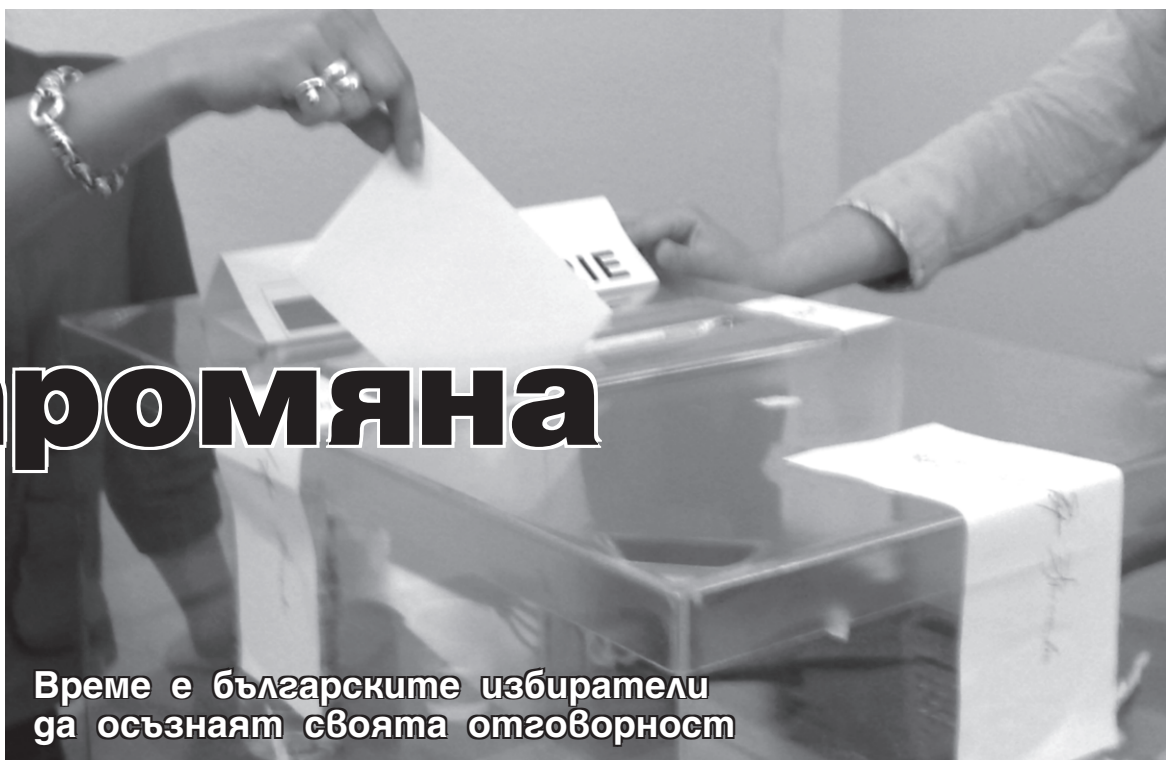
Нужна е коренна промяна

Буто ПЕТКОВ, София

Вече не подлежи на съмнение, че Партия ГЕРБ няма и не е имала достатъчно кадърен кадрови и умствен капацитет успешно да управлява страната. С всеки изминал ден ставаме свидетели на неразумни решения и действия, тласкащи държавата към поредната национална катастрофа. Бедността и мизерията обхващат все по-широки слоеве от населението. Корупцията и контрабандата процъфтяват. Битовата престъпност залива страната. Науката и културата гаснат. Здравеопазването и образованието боксват. Медиите слугуват. Гражданското общество и синдикатите мъдруват. Народът търпи и пълска. А рязането на ленти за щяло и нещяло се

превърна в димна завеса, прикриваща некадърността на правителството. Такава накратко е трагичната картина на днешна България. И няма никаква индикация нещата да се променят и през следващата 2013 г.

Тежкото състояние на ситуацията, в която изпадна България, налага коренна промяна на цялостната философия на управлението на държавата. Няма никакво време за отлагане. И не е вярно, че няма алтернатива. Такава има и тя е заложена във вота на избирателите на предстоящите парламентарни избори. Но затова е нужно масово да се гласува. Не може повече да се казва: "Моят глас нищо не може да промени." Да, така е - един глас не може. Но 6 милиона гласове могат да обърнат не-

Време е българските избиратели да осъзнаят своята отговорност

щата на 180 градуса!

България се нуждае от правителство на националното спасение, а не от недоучени калинки-малинки.

България се нуждае и от депутати - свободно мислещи и разумно действащи, а не от роботи - машини за гласуване, избрани с купени ромски гласове и манипулации.

България се нуждае и от разумна вътрешна политика, която да стимулира гражданите към активно участие в решаване проблемите на страната, а не да ги тласка към корупция, контрабанда и укриване на данъци.

България се нуждае и от масмедии, които вярно и точно да информират гражданите за положението в държавата, а не

да бъдат слуги на управляващите.

И накрая, но не по важност - България се нуждае от правила и закони, които да привличат чужди инвестиции, а не да ги отблъскват.

Всичко това може да се превърне в реалност, ако масово се гласува на предстоящите парламентарни избори.

Предложение

Официалният празник на България

Определянето на датата, която да представя пред света официално дадена държава, е проблем много важен и много труден. Тази дата трябва да утвърждава събитие, което, от една страна, е много специфично и характерно за дадената държава, а от друга, да има съществено значение за значителната част от съвременната цивилизация. Убедителното съчетаване на тези две изисквания за една страна е твърде сложен и труден въпрос. В Америка например за официален държавен празник е определена датата 4 юли - денят в който през 1776 г. е приета конституцията на страната. За Франция националният празник е 14 юли - денят, в който през 1789 година пада Бастилията. Дата, символизираща отхвърлянето на съществуващия средновековен феодален режим и откриване на възможността за създаване на съвременните демократични общества.

Естествено възниква въпросът, коя е онази дейност, специфична именно само за България, която е получила широко признание в съвременния свят и която трябва да бъде отбелязана като наш български национален празник. Ако се разровим в историята, ние не можем да не се съгласим, че това може да бъде само денят на славянската писменост 24 май. Ние няма да намерим друго явление, което да е така тясно свързано с българската държава и едновременно да има такова голямо общочовешко значение. В заключение ние, българите, и нашите държавници има над какво да се замислим. Спомням си как наш президент беше наградил един "радетел" за България с висок орден за предложението му да възприемем в бъдеще латинската азбука като национална вместо сега използваната славянска.

Проф. д.т.н. Младен ГЕОРГИЕВ

Пороци

За самохвалството

Президентът Росен Плевнелиев казва: "Аз се гордея, че съм този президент на България, който успя да постигне пълен политически консенсус по реформата в сектор "Сигурност". Смятам, че изявлението му е натрапващо се!

Това може да каже само народът или общественото мнение чрез преса, медии и изяви на политическата класа.

Ние, българите, сме древен народ и нашето историческо минало е доказало скромността на нацията като национален белег.

Именно чрез скромността народът ни е култивирал през годините своето трудолюбие. Своята увереност в утрешния ден, че ще бъде по-добър. В днешно време, особено при т.нар. преход, хората загърбиха редица свои добродетели.

Може би президентът иска да се съревновава с Б. Борисов с хвалебствията си кой е допринесъл повече за успеха на народа. В тази рубрика президентът не може да се конкурира с пре-

миера, който е феномен в областта за демонстриран имидж.

Само че днес не е време за хвалебствия. България се намира в период, който е застой в национален мащаб.

Време е да се направи една равностметка на нашето обществено развитие в посока на корекция на онези фактори, които затлачават обществото към добродетели, а държавата по пътя ѝ на социална държава. Франция в това отношение даде политически знак при избора си на президент. Тази тенденция бе демонстрирана на Запад под лозунга "Да окупираме", което ще рече да се коригира картата на съвременното общество.

Нека президентът предостави на народа и историята възможността да кажат и говорят за гордостта на онези качества, създали българската държавност през хилядолетията.

Петър БЪЧВАРОВ

Питаме

НАЦИОНАЛНИ ПРЕДАТЕЛИ ЛИ СА УПРАВЛЯВАЩИТЕ НИ

Размерът, в който съществува днес националното предателство като държавна политика, надминава всякаква граница.

И трябва да признаем в интерес на истината, че днес управляващите ни са не само покорни западни лакеи, но и опитни свинчета в прокарване политиката на великите сили като САЩ, Германия, Франция и др.

Всички трезвомислещи българи родолюбци с тревога си задават въпроса: "Каква беше България, каква е днес и докъде

ще стигне в бъдеще?"

Не малко българи от старото и средното поколение с носталгия си спомнят и говорят за живота у нас преди, който с всичките допускани грешки беше много по-поносим за народа ни.

Но днес изобщо не може да се сравнява "лошото минало" с "цветущото настояще" и неизвестното бъдеще.

Голямата истина е, че днес управниците ни със политиката си на послушни лакеи на Запада не само са докарвали народа ни

до просешка тояга и пълна зависимост, но и на държава без всякакъв авторитет и достойнство. Народ, борещ се за оцеляване.

И за всичко това послушните ни към Запада управници получават голи потупвания по рамото.

Крайно време е оглупялата част от народа да се осъзнае и с изборен ритник да накаже националните предатели и некадърници.

Георги АСЕНОВ, Лом

Мнение

За индивидуалния и социалния принцип на възпитание

За изявите на част от най-талантливите ни ученици на международни олимпиади и на-

градите от правителството за съответните техни ръководители и училища научаваме с ог-

ромно удовлетворение. В същото време расте тревогата от броя на неприбраните, отпадналите и незавършилите дори начално и основно образование. За медалистите - награди по 10 000 лв. за училището (Похвално!), а за трудно прибраните и обучени с невероятни усилия на учители и ръководители кога ще се сетим?

В последно време сме свидетели на някои прибързани и в не малка степен половинчати нововъведения на МОМН, които доведоха до тревожно влошаване на реда и дисциплината в училището, до невероятно голям брой неприбрани и отпадащи от училищното обучение подраст-

ващи. Удовлетвореност предизвиква позицията на МОМН, че за настоящата учебна година приоритети ще са квалификацията на учителите, превенцията на отпадащите ученици и засилване на възпитателната работа за оздравяване на взаимоотношенията, реда и дисциплината в училище.

Имам основание да запитам не е ли малко късно? Защо забравиха през последните години, че свободата и изискванията за ред не се противопоставят.

До 1989 г. превес в образователната ни система имаше социално-ценностното възпитание, докато в момента се наблюдава преход към индивидуално-

ценностно. На настоящия етап от развитието на обществото се налага да се преосмисли противопоставянето на тези два принципа, защото те не се изключват взаимно, а се предпоставят.

За съжаление този толкова важен проблем е оставен в продължение на 20 години да се интерпретира плуралистично. Това позволява на МОМН непрекъснато да експериментира като се нарушават важни принципи на приемствеността между традиции и нововъведения за сметка на възпитанието на подрастващите.

Доц. Петко КРЪСТЕВ, Кърджали

Позиция

www.duma.bg

Минималната работна заплата е необходима

Единният размер на най-ниското възнаграждение, определян от държавата, трябва да остане задължителен за всички работодатели

Проф. Иван НОНЧЕВ

Минималната работна заплата (МРЗ) влезе отново във водещите новини на медиите след лансираната идея от заместник-премиера Симеон Дянков за определянето на МРЗ по региони на страната. БНТ я постави на обсъждане в предаването "Референдум" (на 09. 10. 2012.). Повечето работодатели пък от доста отдавна оспорват необходимостта от подобен род възнаграждение и определянето му по административен път. Позволявам си на този фон да изкажа своите съображения за МРЗ, която има голямо и икономическо, и социално значение.

Минималната работна заплата е форма на работната заплата, т.е. икономическа категория, която отразява интересите на двете страни - работодатели и наемни трудещи се. Затова е логично първите да не искат тя да се увеличава, защото за тях тя е разход и при равни други условия, намаляват печалбата им. За наетите трудещи се тя е доход, който запазва или подобрява жизненото им равнище, като противодейства на нарастването на цените на стоките и услугите. Противниците на увеличаването на МРЗ защитават тезата, че това ще увеличи разходите на бизнеса и ще настъпят фалити. Вицепремиерът Дянков се обосновава, че за районите, където безработицата е над средната за страната и работните заплати са ниски, увеличаването на МРЗ ще повиши разходите на бизнеса и може някои да фалират... (Интервю за в. "Стандарт" от 05. 10. 2012 г.). Представителите на бизнеса настояват МРЗ да се договаря между работодателите и наемните трудещи се или синдикатите по предприятия, фирми или браншове. Задължителният размер на МРЗ, определян от държавата, да важи само за държавните предприятия. Държавата да не се намесва в пазарната икономика. Представителите на един институт искат даже да няма МРЗ, тя да се определя от пазара. Странно. За повишаването на размера на МРЗ държавата да не се намесва, но е задължително да се намесва, като намалява данъка върху печалбата - корпоративния данък, данъка върху доходите на физическите лица, вноските за общественото осигуряване и други, които намаляват разходите на бизнеса и увеличават печалбата му... Представителите на бизнеса са за увеличаването на пенсиите, но не и на МРЗ.

Изказаха се мнения и за диференциация на МРЗ по браншове, като за такава се приема договорената между синдикатите и работодателите. Тези заплати имат друга основа - спецификата на отделните браншове и задачата да осветлят действителните размери на плащаните възнаграждения. Едва ли е защитима тезата, че е от миналото моделът на формирането на работната заплата - чрез МРЗ, основната и допълнителната, и е неподходящ за новите условия на труд при съвремен-

ните технологии. Той трябва да се замени с нов модел, съответстващ на новите условия, както твърдеше един от участниците в референдума. Високите заплати на заетите при новите технологии не противоречат на нарочения модел на миналото, защото наред с тях има и цяла гама от различни работни места, включително и за МРЗ. Важното е да се използват обосновани критерии и механизми за тяхната градация. В цяла скала от различни по размер заплати.

МРЗ е и форма на оценка на труда, нещо, което се отрича от друг участник в споменатия референдум. Тя се дава за вложен труд на работно място, където работата е проста и не изисква специална квалификация, лека е, при добри санитарно-хигиенни условия. Заплатата нараства при по-сложните дейности, изискващи по-висока квалификация, при по-тежките работи, при

ето на обществото. Те приемат, че главното е утвърждаването и разширяването обхвата на частната собственост, свободното развитие на пазарната икономика и капитала, ненамесата на държавата в икономиката и индивидуализма. Действията на държавата чрез задължителни разпоредби трябва единствено да съдействат за намаляването на разходите на работодателите, водещи до нарастване на

В безработицата расте и броят на висшистите, които чистят за малко пари, твърдят специалисти

по-неблагоприятните условия на труд. За получаващите я тя е и основна. Основната заплата е тази по договора, която отразява сложността на труда и изискваната квалификация, тежестта и условията на работата. Тя може, и в повечето от случаите, е подвижна в плюс или минус според конкретните резултати от вложения труд на отделния изпълнител или група, според предварително договорените условия и изисквания. В този смисъл основната заплата е приложима и при рутинните работи, и при творческите, свързани и със съвременните информационни технологии.

Номиналният и нетният размер на МРЗ трябва да е над възприетия праг на бедност в дадената страна. Тя трябва да осигурява разумен набор от стоки и услуги не само за работещия, но и за покриване част от разходите за семейството. Необлагаемият минимум трябва да е над нея. За съжаление МРЗ от 270 лв. достигна най-ниския процент от средната заплата - 37, и остава най-ниската в ЕС - 14 пъти под най-високата в Люксембург.

МРЗ е един от факторите, наред с ниските заплати в някои предприятия и отрасли, за появата и съществуването на т.нар. работещи бедни, щом се преизчислят като доход на член от семейството, даже при едно дете и две МРЗ под прага на бедността.

В дискусиите и по МРЗ се долавя силно влиянието на неолибералните възгледи за развити-

печалбите им с презумпцията, че те ще се превърнат в нови инвестиции и заетост. Тази теза е форма на преразпределение на доходите на другите слоеве от населението и на държавата - от данъците на всички в полза на социалната група (класа) на работодателите, която води до засилване на социалното разслояване - богатите стават по-богати, бедните по-бедни. Такава тенденция се налага във всички страни, където на власт са партиите, възприели неолибералната идеология, наричани се десни, включително и у нас в последните 4 години.

Задължителният характер на единния размер на МРЗ е необходимост и важен икономически лост за защита жизненото равнище на определени социални слоеве и трябва да остане такъв още дълго време. Единният размер на МРЗ, определян от държавата, трябва да остане задължителен за всички работодатели в страната. Задължителният й характер показва, че държавата става страна при нейното определяне и тя изпълнява социалната си функция - да регулира доходите на заетите с най-ниски заплати и да отразява силата на хуманните възгледи на управляващите за повишаване жизненото равнище на всички социални слоеве. МРЗ е един от инструментите и фактор на устойчивото развитие на обществото, разглеждано като неразкъсваемо единство на устойчивото икономическо, социално и екологично развитие. Поне на теория.

Мисия Брюксел

ЧЕЗ осъди на смърт журналист

Георги ГОТЕВ

Ще запомня тази седмица с две неща. Първо, обади ми се по скайп Радко Ханджиев. Познавах го само като име, като изтъкнат журналист от по-старото поколение. Историята, която ми разказа, ме изуми до такава степен, че разляях кучетата в Брюксел. Но да карам наред.

Радко Ханджиев публикува през октомври 2008 г. критична статия срещу ЧЕЗ в българското издание на "Льо Монд дипломатик". <http://bg.mondediplo.com/article324.html>. Той твърди, че ЧЕЗ е получила по незаконен начин правото както да доставя електроенергия, така и да я отчита включително чрез заменянето на сертифицирани от държавни лаборатории електромери със свои, които се сертифицират... от ЧЕЗ. Авторът цитира специалисти, според които в резултат от това сметките са изкуствено надути с 50%.

Статията на колежата Ханджиев се радва на голямо внимание и е цитирана от няколко медии, включително ДУМА. В резултат от това ЧЕЗ му изключва тока, без обяснение. Това продължава осем месеца, доставката се възстановява малко преди изборите през юли 2009. От август 2011 г. е бил отрязан отново и досега остава без ток. Фирма, която е контролирана от ЧЕЗ, оказва натиск от гангстерски тип върху него.

Разказах тази история в блога си, който се чете доста в европейските среди. <http://reuniting-europe.blogactiv.eu/>. Споменах, че Ханджиев е раково болен и е с 91% инвалидност, а жилището му може да се отоплява само с ток. И че си е платил всички сметки, което е потвърдено от съдебно решение, но ЧЕЗ продължава да го държи на студено и на тъмно.

Тукатси заместник-председателката на Европейската комисия Нели Крус, която отговаря за медиите, ми изпрати съобщение в твитър, с което ми благодари за сигнала и подчертава, че никой доставчик няма право да лишава когото и да било от енергия през зимата. Показа се, че писмото, което Съюзът на Българските журналисти е връчил на Крус по време на посещенията й у нас миналия месец, се е загубило. Имах честта да им дам дубликат.

Междувременно ми се обадиха няколко западни журналисти, които бяха чели блога ми, и поискаха да им дам координатите на Ханджиев, за да разкажат на своята публика за това чудо на чудесата. С негово съгласие публикувах телефоните му в блога си.

След това реагира и комисарят по енергетиката Гюнтер Йотингер. Бях писал, че в България има три фирми за доставка на електроенергия, но те не са в конкуренция, а са си разделили страната на три. В Белгия имам избор от над дузина фирми <http://www.brugel.be/Page.php?ID=40&siteID=2> и мога във всеки момент да сменя доставчика си на електроенергия и газ.

Говорител на Йотингер ми изпрати отговор, в който се съдържа една важна новина: "Комисията е наясно с енергийното пазарно положение в България и съвсем скоро (15 ноември) ще публикува доклад, придружен с конкретни препоръки към България за необходимите реформи, за да има по-голяма конкуренция на пазара на електроенергия." Да видим. Но аз просто се чудя на тази държава, която разрешава на доставчиците да си я делят, точно както правят мафиите.

Второто нещо тази седмица е "Южен поток". У нас бе съобщено, че на 9 ноември се очаква София да подпише окончателно споразумение с "Газпром" за изграждането на газопровода през българска територия.

Според българското правителство трасето е избрано, прави се оценка за въздействието на околната среда, работи се така, че в средата на следващата година той да получи строително разрешително и около юли 2013 г. да се направи първа копка. Само че Европейската комисия няма и най-малка представа за трасето и се чуди как оценката за въздействие върху околната среда може да е готова в толкова кратки срокове. Обикновено такава оценка отнема година и половина, ми каза вчера експерт от Еврокомисията - не че не знаех това и без него. Европейското законодателство изисква в обсъждането на такъв мащабен инфраструктурен проект да се включи гражданското общество, включително екоорганизации, а това все още не се е случило.

Правителството заяви, че входящата точка на тръбопровода на българска територия след излизането на тръбата от Черно море ще е в Провадия. Чудесно, обаче Провадия се намира на 50 км от Варна във вътрешността на страната. Не става ли дума за това, че властите по-скоро се опитват да прикрият истинската входяща точка на тръбата на черноморския бряг с намерението да отклонят еко-активистите от крайбрежието?

Защо някой не разпае кучетата в България и не попита - как така Провадия? Ами защо не Дупница?

Акценти

www.duma.bg

Провал за цивилната сила ЕС през „Арабската пролет“

Реакцията на съюза спрямо събитията в Северна Африка и Близкия изток през 2011 г. ярко контрастира с получената Нобелова награда за мир година по-късно

Таньо ВАСИЛЕВ
кореспондент на ДУМА
в Германия

Политиката на Европейския съюз спрямо протестите в арабския свят за демокрация, спазване на човешките права и подобри условия на живот, определяни от западните медии и дипломати като „Арабска пролет“, е имала предимно граждански характер. В същото време обаче действията на ЕС са оценени крайно негативно от пресата в Германия. Това показва анализ на медийното отразяване на политиката за сигурност на съюза по време на „Арабската пролет“ през 2011 г. в двата най-значими немски регионални вестника „Зюддойче цайтунг“ и „Франкфуртер алгемайне цайтунг“¹.

Анализът се основава на ролевата теория, според която даден международен актьор, било то държава, съюз или организация, може да изпълнява определена роля във външната си политика или в политиката за сигурност като неин поделемент, какъвто е случаят с ЕС. Трите идеални типа, използвани като

на общата политика за сигурност и отбрана в края на миналия век ролята на съюза като военна сила беше поставена под въпрос. В същото време икономическият капацитет на ЕС, въпреки сътресенията от последните няколко години, продължава да бъде значим.

Вземайки предвид факта, че нито един от тези идеални типа няма реално съществуващ аналог, анализът се стреми да отговори на два въпроса. Първо, коя външнополитическа роля на ЕС е била доминираща през погледа на медийната общественост в Германия. И, второ, как немската преса е оценила политиката на ЕС при боравенето с „Арабската пролет“ като източник на конкретни заплахи (слаби съседни държави, нелегална имиграция, условия за тероризъм, трафик на оръжие) за неговата сигурност. Изборът на два немски вестника като обект на анализ не е случаен, защото Германия е смятана от мнозина евроспециалисти за мотора на ЕС и защото в научната литература именно тя най-много се доближава до идеалния тип на гражданската сила.

Резултатите от анализа показват, че по време на сътресенията в Северна Африка и Близкия изток ЕС е изпълнявал преобладаващо ролята на гражданска сила. Това най-вече проличава в избора на икономически и дипломатически външнополитически инструменти, както и в стремежа за колективно разрешаване на конфликтите в Либия и Сирия посредством сътрудниче-

Вследствие на Арабската пролет хиляди имигранти от Северна Африка потърсиха спасение в Европа. Някои от тях не успяха да достигнат до бреговете на континента, докато други се сблъсках с незаинтересоваността на ЕС за тяхната съдба

то налагане на икономически санкции и отправяне на дипломатически обръщения към авторитарните режими в засегнатите държави. Това може да бъде обяснено с факта, че „Арабската пролет“ обхваща съседни на ЕС държави, а според европейската стратегия за сигурност от 2003 г. изграждането на сигурност в съседните региони е един от основните приоритети на ЕС. В този смисъл съюзът трябваше да докаже, че може да се грижи за опазването на мира в средиземноморските държави.

Въпреки ролята си на гражданска сила действията на ЕС са оценени негативно от немската преса. Причините за това са две. От една страна, в европейската политика за сигурност, особено по отношение на войната в Либия, пролича липсата на консенсус между отделните страни членки. Въздържането на Германия при гласуването на резолюцията на ООН за налагане на забрана за полети в либийското въздушно пространство, както и едностранното признаване на Националния преходен съвет за легитимно правителство от страна на Франция са най-значимите примери за това. От друга страна, ЕС е критикуван за това, че не се застъпи достатъчно за въстаналите народи в арабския свят. Това личи най-вече в пълната липса на интерес към съдбата на имигрантите от Северна Африка, които бяха заточени на италианския остров Лампедуза, а впоследствие бяха тактично забравени. Призивът за защита на човешките права пък като цяло беше рядкост в официалната риторика на ЕС.

Резултатите от анализа на реакцията на ЕС спрямо „Арабската пролет“ през 2011 г. ярко контрастират с получената от ЕС Нобелова награда за мир година по-късно. Да, съюзът наистина има принос за развитието на мира, демокрацията и човешките права в Европа, но „Арабската пролет“ е пример, че във външната политика и политиката за сигурност на ЕС спазването на човешките права има вто-

ростепенен характер. Подобно разделение на човешките права - във и извън Европа, е недопустимо за международен актьор от ранга на ЕС, който в своята стратегия за сигурност претендира „да поеме своя дял от отговорността за глобалната сигурност и за изграждането на един по-добър свят“.

За да бъде тази формулировка уместна, ЕС трябва да под-

крепи думите си с конкретни действия. В противен случай съюзът просто трябва да се откаже от идеалистичните възгледи в официалните си документи и да признае, че петролът и защитата от имигранти са по-важни от демокрацията и човешките права. Тогава никой няма да го укорява, че проявява снихождение към диктатори където и да е по света.

Силвио Берлускони и Муамар Кадафи - пример за партньорството на ЕС с един диктатор

отправна точка при изследването на коментарите в двата вестника, са гражданска сила, военна сила и икономическа сила. През последните няколко десетилетия ЕС основно е определян като гражданска сила², но с развитието

ството с ООН, НАТО, САЩ и Арабската лига. Една от основните цели на гражданската сила - разпространението на демокрацията, пък може да бъде открита в предложеното от върховния представител Катрин Аштън „Партньорство за демокрация и споделен просперитет“, обещаващо финансова помощ в замяна на демократични реформи. Успоредно с това в реакцията на ЕС спрямо „Арабската пролет“ могат да бъдат открити характеристики на икономическа сила. Това важи в най-голяма степен за първия месец на протестите, когато съюзът застана негласно на страната на диктаторите в Северна Африка с надеждата да запази икономическите партньорствата с тях, осигуряващи на ЕС петролни доставки и защита срещу нежелани имигранти.

В реакцията на ЕС спрямо събитията в арабския свят изпъква и важен елемент от политиката на идеалния тип военна сила. Това е едностранно-

Либийски деца позират със знамето на ЕС на „Зеления площад“ в Триполи, който беше преименуван на Площада на мъчениците

¹ Арабската пролет обхваща общо 16 държави (Алжир, Бахрейн, Джибути, Египет, Ирак, Йемен, Йордания, Кувейт, Либия, Мароко, Мавритания, Оман, Саудитска Арабия, Судан, Сирия, Тунис и Палестинските територии). В различните държави нейното проявление варираше от мирни демонстрации през насилствени протести до смяна на политически режими и граждански войни.

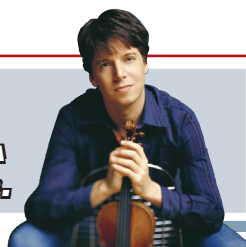
² Анализът е предаден като магистърска теза в Института по политически науки към университета „Йохан Волфганг Гьоте“ във Франкфурт на Майн през октомври 2012 г.

³ За първи път ЕС получава това определение от Франсоа Дюшен през 1972 г.

Култура

очаквайте

Американският цигулар Джошуа Бел
ще свири у нас през февруари 2013 г.

Лондонски фестивал на българската култура

Соня Рув-Увалиев - патрон на проявата, и Иво Станков - основател на Лондонския фестивал на българската култура

Британската столица ще посрещне второто издание на Лондонския фестивал на българската култура, организирано от нашите класически музиканти Иво и Ваня Станкови съвместно с посолството на Република България и Българския културен институт в Лондон, научи ДУМА от Диана Чобанова.

Над 20 събития - концерти, изложби и театрални представления, предлага фестивалната програма от 1 до 30 ноември в Лондон.

„Щастлива съм, че мога да дам своя принос в работата на тези млади музиканти за популяризирането на Бълга-

рия в Лондон”, заяви Соня-Рут Увалиев, която е официален патрон на събитието. - Във Великобритания все още питат къде е България, а в България не всички знаят колко усилия правят техните сънародници, за да покажат страната си.

В рамките на 30 дни българската общност, както и всички почитатели на националната ни култура, ще станат свидетели на 11 симфонични и камерни концерта, участие на 4 певчески хора, 4 джаз и фолклорни концерта, изложби, кинопрожекции и представления.

Концертите ще бъдат изнесени в едни от най-известните зали в централен Лондон. На джаз изпълненията ще

Над 20 събития предлага празничният афиш от 1 до 30 ноември в британската столица

партнира Радио 3 на BBC. Ще гостува и Варненската филхармония, и Биг бендът на Българското национално радио.

Предвидени са 10 премиери, като специален акцент се поставя на българските композитори. Лондонската публика ще се срещне с творчеството на утвърдените ни класици като П. Владигеров, Д. Ненов, В. Казанджиев, М. Големинев - техни произведения ще се изпълняват за първи път във Великобритания. Световни премиери ще имат произведения на Георги Арnaudов и Мартин Георгиев. Предстои и лондонска премиера на произведението „Морени“, написано от Добринка Табакова, специално за бившия посланик на Великобритания у нас Джереми Хил.

Българският културен институт в Лондон се включва във фестивала на българската култура с богата и интересна програма. Гостите ще имат възможност да видят документалния филм „Господин Гладстон и българите“, спечелили наградата „Златна роза“ филм „Номер едно“ и филма „Операция „Шменти капели“ с гости - Влади Въргала и Иван Митов. Три постановки включват участия на Театър „София“ със спектаклите „Гьдулката гори“ и „Когато рокът беше млад“, и гостуване на „Театър 199“ с постановката „Приятнострашно“.

В галавечерта на българската музика, поезия, кухня и вино ще вземат участие Богдана Карадочева, Стефан Димитров и приятели, както и ансамбъл „Танец“ и ансамбъл „Перуника“.

www.duma.bg

кратки

„Златен век“ за председателя на СНЧ Николай Дойнов

Министърът на културата Вежди Рашидов ще връчи днес наградата „Златен век“ на председателя на Съюза на народните читалища Николай Дойнов. Най-високото отличие на Министерството на културата се присъжда на Николай Дойнов за големия му принос в развитието и популяризирането на българската култура. Церемонията по награждаването ще започне в 13 ч. в зала „Колегиум“ на МК, съобщиха от ведомството.

Деца от район „Оборище“ ще пеят за празника

Честване на Деня на Народните будители организира Столична община днес от 12 ч. пред Националната библиотека. Ще участват деца с творчески заложби, театрални трупи, музикални състави и изпълнители от училищата на територията на район „Оборище“, както и самодейни групи от читалищата, научи ДУМА от екипа на „ПР ИДЕИ“.

Ден на Димков в музей „Владислав Варненчик“

В Деня на народните будители парк-музей „Владислав Варненчик“ ще отдаде почит на Петър Димков - родолюбец, добротворец, духовен учител и народен лечител, отдал целия си живот на хората. През целия ден в залата за временни изложби на музея ще бъдат показвани научнопопулярни филми за Лечителя, както и едни от най-добрите презентации от кръглата маса, посветена на 125-ата годишнина от рождението му, проведена през 2011-а във Варна. Първият филм ще бъде излъчен в 10 ч., а последната прожекция ще е в 16 ч. Посетителите ще могат да разгледат и залата, посветена на полковник Петър Димков, в която се съхраняват неговите писма, дневници, офицерската сабя, части от военната му униформа, ордените и медалите. Експозицията разказва за дейността на народния будител, ръководил построяването на редица културни паметници, емблематични за Варна.

„Баща“ с признание от публиката в Босна и Херцеговина

Филмът „Баща“, копродукция на България, Хърватия и Германия, спечели наградата на публиката на Петия международен фестивал на анимационния филм в Баня Лука, Босна и Херцеговина. Това съобщиха Съюзът на българските филмови дейци. Режисьори на „Баща“ са Иван Богданов, Мориц Майерхофер, Аспарух Петков, Велько Попович, Росица Ралева и Дмитрий Ягодин.

Тодор Корувев получи голямата награда „Николай Хайтов“

Надежда УШЕВА

Голямата национална награда „Николай Хайтов“ за белетристика получи Тодор Корувев, дългогодишен журналист и колумнист във вестник ДУМА. Той бе отличен за книгата си „Овньо льо вакал, каматан...“ (изд. „Захарий Стоянов“) на официална церемония в салона на Народно читалище „Н. Хайтов - 1936“, където бяха връчени X юбилейни награди на името на големия български писател.

Книгата му се доближава до разказите на Николай Хайтов с магията на планината, песента на звънците, сладкия живот на овчаря, обичта и благодарността към животното, посочи проф. Искра Арсенова, член на журито и водеща на вечерта.

„Няма по-голяма награда от наградата с името на най-народния писател на нашето време - каза Тодор Корувев, след като получи от д-р Елена Алекова пластиката под формата на чан - дело на сина на писателя Александър Хайтов. - Николай Хайтов пише: „Овчар беше сладка дума, овчарлък - благородна работа. Но някога!“. Хванах се за тези думи и се опитах да разкажа за възхода и падението на славното родопско овчарство. Израснал съм сред приказки и песни за овчарството - двама прадедковци и единият ми дядо са кехаи. Вкъщи винаги се е говорило за саи и мандри, за овце, агнета и шилета, за овни и еркичи (от дете знам, че чан се туря на еркич, а не на прашничево

шילה), за бито сирене и саздърма, за чевърмета, наслушал съм се на разговори

за овчарски кучета, за вълци и мечки, за разбойници арнаути. В Родопа някога всич-

ко се е въртяло около овцете - планини са се продавали, наемали са се летни и зимни пасища, правили се кошари и мандри. Било благодатно време - стадата зимували в Беломорието, а когато на Карлък дуйнат бели ветрове и върхът хвърли снежната си чалма, овчарите от полето се събират и торнуват - лятото стадата им пашуват в родната планина. Тогава овчарската гега се предавала от бащи и деца, заедно с трупания многовековен опит.

Сам не знам как подкарах стадото от думи и се роди тази книга, в която преосмислих голямото богатство, оставено от родопските книжовници Васил Дечов, Ст.Н.Шишков, Христо Попконстантинов, Петър Маринов, Константин Канев, Мара Михайлова, Анастас Примовски, опитах се да чуя как звънят чановите и тюмбелеците у Николай Хайтов, Антон Дончев, Станислав Сивриев, Владимир Арденски и др. И накрая по някакъв начин да очертая душевната кройка на родопчанина“, сподели Тодор Корувев.

Проф. Димитър Иванов взе наградата „Николай Хайтов“ за публицистика за книгата „Български образи“ на УИ „За буквите - о писменехъ“. Награда за изследователска дейност в стила на Николай Хайтов бе присъдена на Иван Ненов за „Самоковският препис на „История славянобългарска“. Традиционното отличие на кмета на СО район „Изгрев“ получи поетът публицист Драгомир Шопов за книгата „По хребета на дните“.

Култура

www.duma.bg

„В памет на братя Миладинови“ в Благоевград

Гостуващата изложба показва оригинални документи, писма и екземпляр от сборника „Български народни песни“

Николая ИВАНОВА

Регионален исторически музей-Благоевград ще отбележи Деня на народните будители с гостуващата изложба „В памет на братя Миладинови“. Тя е организирана от фондация „Братя Миладинови“, с автори Елисавета Миладинова, доц. д-р Александър Гребенаров и доц. д-р Любомир Георгиев, Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ и Народно читалище „Кузман Шапкарев-

2009“ - София. Братя Миладинови са изтъкнати български възрожденци, просветители и фолклористи. Родени са в град Струга. През 1861 г. излиза епохалният труд на Миладинови „Български народни песни“. В него те събират, подреждат и систематизират великолепни образци на българския песенен фолклор.

Посетителите на изложбата ще имат неповторимата възможност да видят в един десетте витрини част от оригиналните документи на Димитър

и Константин Миладинови от сбирките на Българския исторически архив при Националната библиотека. Сред тях изпъкват писмата от Димитър Миладинов до братя Робев - ярко свидетелство за възраждането на българския дух в Македония. Забележителни са и стихотворенията, написани от Константин Миладинов. Впечатляват и редките книги и възрожденската периодика, предоставени от отдел „Ръкописи и старопечатни книги“.

В централната витрина е

разположен „драгоценен“ екземпляр от шедевъра на братя Миладинови сборникът „Български народни песни“. Книгата, публикувана в Загреб през 1861 г., носи печат от библиотеката на благодетеля епископ Йосип Щросмайер, както и собственоръчна бележка от изтъкнатия изследовател на документалното наследство на Стружките братя Трайкови. Тринайсетте табла на излож-

бата съставят ясен, стегнат и впечатляващ разказ за подвига на Миладинови. Показани са многобройни спирки по техния път от родния град Струга до Цариград. Дватамата братя не са самотници в славното си дело. На отделно табло са събрани портретите и е отдадена почит на техни съратници, сред които са Георги Раковски, Александър Екзарх, Любен Каравелов.

Владимир Чукич гари свои творби на мистериозното село Хухла

Художникът Владимир Чукич дари две от произведенията си на хоремага в ивайловградското село Хухла, където е един от центровете на прочутите Мистерии. Това съобщава електронният сайт на кърджалийския всекидневник „Нов живот“. С тези творби Чукич участва в изложбата на художниците, посветена на 100-годишнината от освобождението на Кърджали и Балканската война. Това са два транспаранта с цитати от стихотворенията на Ивайло Балабанов „Принос към българската история“ и „Сила“ и колаж с документални снимки от Балканската война.

На откриването на изложбата в

Кърджали художникът оповести: „Дарявам ги на хоремага в Хухла, защото е свързан с войната, макар и не военни действия, но важни. В хоремага си е пил питието най-големият български поет Ивайло Балабанов и други изявени личности, родени в Хухла или приятели на Хухла. Там ще бъдат в най-естествената си среда“, коментира Чукич. Селото е платило висока цена с десетки жертви по време на трагичните събития през 1913 г. А сега събира творци от цяла България по време на културните празници „Мистерии на Хухла“, които организира Иван Бунков, научи ДУМА от Катя Стайкова.

Иван Бунков (вляво) и Владимир Чукич пред гарните платна

КОНЦЕРТ С ДЖАЗОВА И КЛАСИЧЕСКА МУЗИКА ЩЕ СЪБИРА СРЕДСТВА ЗА ДЕЦА С УВРЕЖДЕНИЯ

Васил Петров, Камелия Тодорова и Михаил Йосифов, съвместно с „Quarto Quartet“ и Биг бенд Благоевград ще участват в благотворителен концерт с джазова и с класическа музика на 10 ноември в зала „България“. Това съобщиха организаторите от фондация „Феникс арт“. С приходите от продажбата на билети ще бъдат подпомогнати деца с физически увреждания, като ще се поемат част от разходите за лечението им. Ще се купят и коригиращи ортопедични приспособления, необходими за терапията на децата.

Билети за концерта по 25 лв. се продават на касите на зала „България“ и на www.ticketplus.bg.

Ученици станаха победители във викторина, посветена на 135 г. от рождението на Елин Пелин

Приключи викторината „135 години от рождението на Елин Пелин“ с читатели на библиотеката, посветена на класика Елин Пелин. Организаторите са център „Приятели на краезнанието и пазители на историческата и културна памет на родния край“, изграден по проект „Никополските будители - големият капитал

на малкия град“ по първа фаза на проекта „Активни граждански общности чрез читалищата в България“ на сдружение „Платформа АГОРА“.

Във викторината взеха участие ученици. Интересът и познаването на творчеството на Елин Пелин определиха и крайните победители - Айджан А. Себайдинова,

IX клас, Сибел Б. Реджебов, X клас, Славомира А. Митева, IV клас, Севил С. Хюлмиева, V клас, всичките ученици от СОУ „Христо Ботев“ в град Никопол, и Антония Красиминова Крумова от СОУ „Братя Миладинови“ от Плевен, научи ДУМА от Николинка Христова, секретар на НЧ „Напредък 1871“.

ВЪЗПОМИНАНИЕ

Преди ЕДНА ГОДИНА загубихме един добър човек и приятел

ТАТЯНА АТАНАСОВА ЛИПОВА

1944-2011

Поклон пред светлата ѝ памет!
От семейството и приятелите

55 години Академичен фолклорен ансамбъл

Георги АРГИРОВ

Академичен фолклорен ансамбъл към Студентския културен дом навърши 55 години. Рожденият ден на ансамбъла, в който хиляди студенти са показвали своето майсторство през годините, се състоя на Голямата сцена на НАТФИЗ.

Вече 55 години под ръководството на един от най-изтъкнатите български хореографи проф. д-р Иван Тодоров млади хора се учат да танцуват и да почитат българското танцово фолклорно изкуство. Репертоарът на ансамбъла включва десетки хорео-

графии от всички региони на България, а на сцената на НАТФИЗ танцьорите показаха любими

ми танци, с които съставят е печелил многобройните си призове от национални и международни фестивали и конкурси.

Както е известно, ансамбълът е създаден преди 55 г. с идеята всички студенти от български вузове, които не се занимават професионално с хореография, музика и музикална педагогика, да имат възможност да изучават българските народни песни, танци и обичаи. От този ансамбъл са произлезли много танцьори, музиканти и певци, които впоследствие са се развили като професионалисти.

ИМЕНАТА НА БЪЛГАРСКА ПРЕВОДАЧКА-СКАНДИНАВИСТКА

ЗНОЙ

БОЕН ВИК

ИМЕНАТА НА НАШ ТРЕНЬОР ПО ВОДИГАНЕ НА ТЕЖЕСТИ

ИМЕНАТА НА ЛЕГЕНДАРЕН ШОТЛАНДСКИ ПИЛОТ ОТ "ФОРМУЛА 1"

СЕЛО В БУРГАСКА ОБЛАСТ

МОДИФИКАЦИЯ НА "ПОРШЕ"

ГРАД В ГУАМ

ЖИТЕЛКА НА НАШ ГРАД

ИЗЯЩЕСТВО

ЧИЛИЙСКО-АМЕРИКАНСКИ ТРАНШ-МЕТЪЛ-МУЗИКАНТ

СИНО-ПТИЧКА

МАЛКОТО НА КРАВА

СПОРТНО РАВЕНСТВО

ВЕСТНИКЪТ НА РУСКИТЕ ЕВРЕИ

СТАРИНЕН ДЪРВЕН ВОЕНЕН КОРАБ

ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ

УВЕСЕЛЕНИЕ

МОНАСИ ОТ КАТОЛИЧЕСКИ ОРДЕН ПРЕЗ 16 ВЕК

ГРАД В КАМЕРУН

БЪЛГАРСКИ ЦИГАРИ

ДАР /РАЗГ./

ВИД ЗЕЛЕНЧУК

ИМЕНАТА НА БИВШ ПРЕЗИДЕНТ НА АЗЪР-БАЙДЖАН

ПОТВЪРЖДЕНИЕ

БИВШ ПРЕЗИДЕНТ НА ТУРЦИЯ

АМЕРИКАНСКИ КИТАРИСТ И МУЗИКОВЕД

КИТАЙСКА ФЛЕЙТА

ДЪРЖАВА В АЗИЯ

ТВЪРДО-ГЛАВИЕ

ВОИН ОТ ОСМАНСКАТА ИМПЕРИЯ

АСОЦИАЦИЯ НА ЧАСТНИТЕ ВИСШИ УЧИЛИЩА

ТЪКАН ЗА ПОДПЛАТА НА ДРЕХА

РУСКИ САМОЛЕТИ

КЛАС ВЪВ ВОДОМОТОРНИЯ СПОРТ

КРЕМЪЧНА СКАЛА

АМЕРИКАНСКО БОЖЕСТВО НА ВОДАТА

НОСИТЕЛ НА НАСЛЕДСТВЕНОСТТА

ГОТА

ГОТЕЛ В БАНСКО

ЕДИН ОТ ОСНОВАТЕЛИТЕ НА ДПС

СДРУЖЕНИЕ, СЪЮЗ

ВИД БЪЧВА

МЕСТА, ОТ КОИТО СЕ БЕРЕ ГРОЗДЕ

ДЪРЖАВА В ИНДО-КИТАЙ

ИГЛОЛИСТНИ ДЪРВЕТА

ИМЕНАТА НА НАША ЖУРНАЛИСТИКА

ВОДЕЩА НА БИВШЕТО ТВ ПРЕДАВАНЕ "СЪИЗМОГРАФ"

БЪЛГАРСКИ ТЕЛЕФОНИ

СЪЕДИНЕНИЯ НА ХИМ. ВЕЩЕСТВА С КИСЛОРОД

ДРЕВНО-ГРЪЦКИ ИСТОРИК, ЖИВЯЛ В РИМСКАТА ИМПЕРИЯ

ЕДИНИЦА ЗА МОЩНОСТ

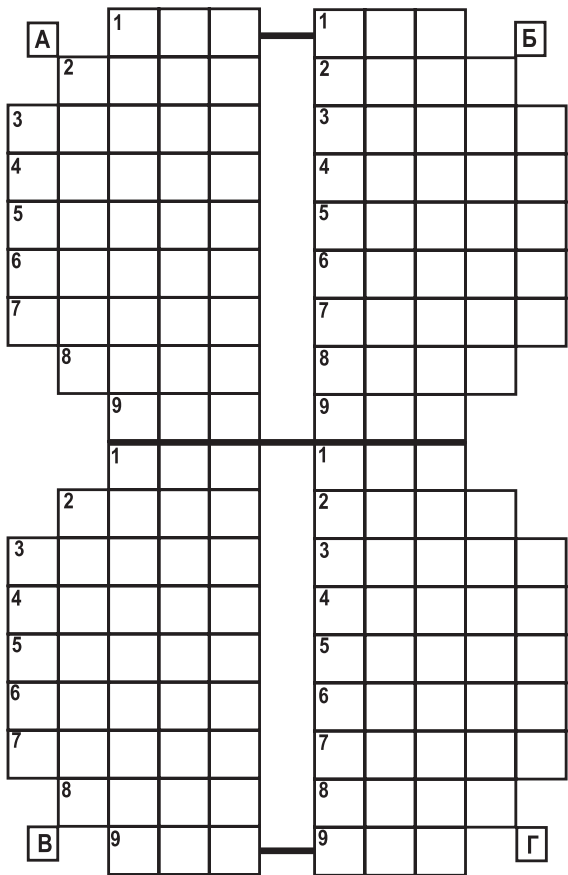
УКРАИНСКО ЧЕРНОМОРСКО ПРИСТАНИЩЕ

ТЕЛЕВИЗИОНЕН СЕРВИЗ

РЕЧНИК: Аваню, Агат, Агилар, Два, “ЕАР”, Ивлер.

КРЪСТОСЛОВИЦА ПО ЗАДАДЕНА ДУМА

Съставете кръстословиците, като използвате дадените
по долу думи:

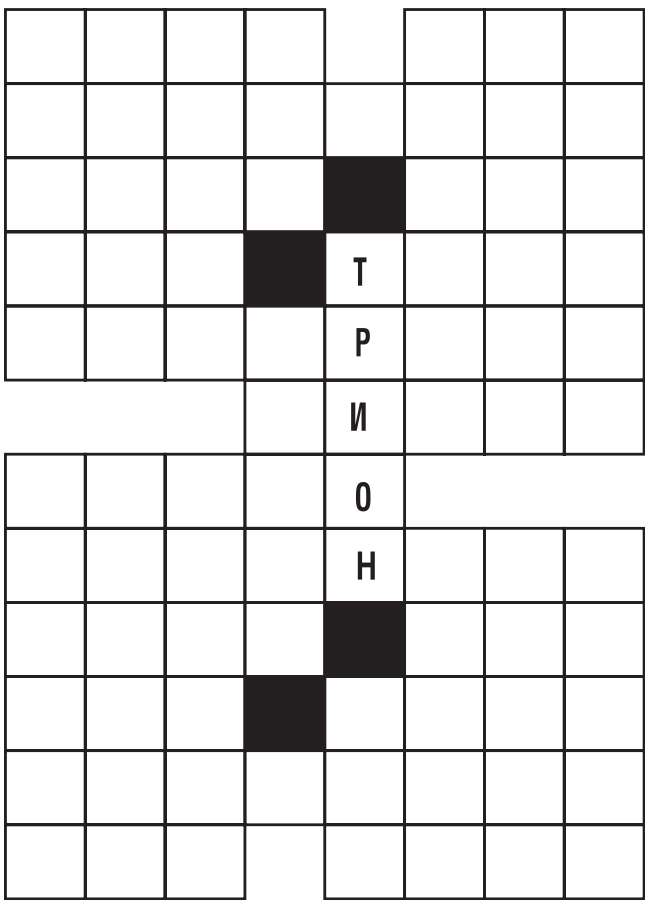
РЕЧНИК: Брако, Клери, Корба, Лерик, Рилке, Росет, Сотер.

A.

1. Обогатител на почвата.
2. Филипински шахматист.
3. Сума, връщана на клиент.
4. Венецуелска киноартистка - "Касандра".
5. Син на Агамемнон /гръц.мит./.
6. Град в Англия.
7. Град в Гренада.
8. Месно ядене.
9. Изток /нем./.

- Б.
1. Пигмейско племе с нисък ръст.
2. Столицата на Бангладеш.
3. Столицата на Сенегал.
4. Нискостеблено растение с бодли.
5. Цар на Аркадия /гръц.мит./.
6. Унгарски държавник /1912-1989/.
7. Героиня в комедията “Камък в блатото” от Г.Караславов.
8. Вредител по зърното.
9. Водно животно.

- Г.
1. Епохи.
2. Наш попфолклевец.
3. Органи за летене у птиците.
4. Град в Азърбајџан.
5. Спомагателно помещение в жилище.
6. Американски военачалник.
7. Австријски поет.
8. Американска поппевица.
9. Древноперсиски цар.

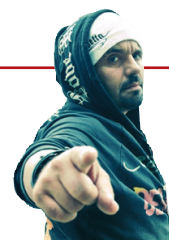

8-буквени:
Валенсия,
Крамолин,
Материци,
Оранжада.

КАНДИ
ВОДОВАРНО: ФАГОТИ - ВЕЛИКАНИ - БОРИСЛАВОВ - ОМ - ХАН - НК - РАБА - ПСЕ - ЕМИ - ЛИЛИ - БИЕ - ГОРА - СЕНА - ПИТОН - ЛИТРАЖ - КАКАЛУ - ФИЛИИ - ЕЛШИН - НОК - НОС - ВОРОНЕЖ - АПТЕ - АРОНОВА - КА - ИА - СЛИВЕН - ДЛАН - ДАР - КАКАВИДА - ДАКОТА - ОВЕРЛОЖ - ТА - ИРИРИ - АЛЕМАО - ЛЕБЕД - УНЕН - Р.Н. - ЯКЕ - ЯРО - ЛОГОС - АВАЛА - АВАС - ЕА - ТОСКА - РЕВ - ТТ - ЛКС - СЕЛЯНИ - ЯНА - ВИА - ЕКРАНИ- ОТОК - НРАВИ - МЕСТНОСТ.

ОТВЕСНО: БАБА - ОЛИМПИАДА - КАОЛИН - ГОНЕРИЛ - ТАРА - ЛЕВСКАР - БОР - МАТИНЕ - КИЕ - АКС - ТИНИ - РИО - СКОРБЯЛА - ЕВ - РИСК - СА - САЛАТИЕРА - СКИ - ЛЕЖЕ - РИКАРДО - РЕР - АВАРИН - ЛВОВА - ЕЛАМ - ЕВАЛА - ЦОНЕВО - УЛАВЯНЕ - ГЛОБИ - МИРОН ИВАНОВ - НИС - ИВА - ПАНОВ - ДЕЛЕГАТИ - ОКА - БИК - НАДАРЕНОСТ - ОМ - ПИТАНЕ - ЛМ - ЯТО - ГНОСЕОЛОЖКА - ОАР - ЕТНОС - ИМЕ - НУК - АНАКОНДА - АКТ.

Жив

В РИТЪМА НА
ЗАБАВЛЕНИЕТОДичо си търси гвойник
с караоке експеримент

www.duma.bg

„Бон Джоуви“ започва от София евротурнето си

Феновете ще имат уникалната възможност да чуят парчета от най-новия албум на групата „What About Now“

Световноизвестната група „Бон Джоуви“ ще започне европейската част от турнето си от Националния стадион „Васил Левски“ на 14 май. Концертът в София на едни от най-знаменитите музиканти бе официално потвърден от „Болкън ентъртейнмънт“.

С идването на „Бон Джоуви“ у нас ще се сбъдне дълго-

годишната мечта на хиляди български фенове. Почитателите на групата ще чуят на живо най-популярните песни на любимците си. Нашенците ще са първите в Европа, пред които „Бон Джоуви“ ще представят парчета и от албума „What About Now“, който се очаква да стане факт през пролетта на 2013-а.

Билетите за шоуто ще се продават от 9 ч. сутринта на 5 ноември (понеделник) и ще могат да бъдат намерени във всички каси от мрежата на Eventim. Цените ще са от 79 до 199 лв. Най-скъпи са местата в т.нар. Диамантен кръг, който ще е в сърцето на сцената. От този вид има само 1100 билета, като първите 100 от тях ще струват 179 лв. За терена цената е 99 лв., а пред сцената - 139 лв. Седящите места започват от 79 лв., като ще се продават и по-скъпо -

за 89, 109 и 129 лв. От всички категории първите 500 билета ще са с промоционална цена. Световното турне „Because We Can“ на „Бон Джоуви“ ще започне на 13 февруари от Монреал. Ще мине през още канадски градове, ще стигне и до Южна Африка. След това стартира европейската обиколка на групата. Освен в София музикантите ще бъдат още в Осло, Стокхолм, Копенхаген, Берн. За Великобритания засега са обявени 5 дати за концерти.

ЦЕНИТЕ СПОРЕД КАТЕГОРИИТЕ

Ценовите категории на билетите за концерта на „Бон Джоуви“ ще са няколко:

Седящи категория „Бронз“ - 79 лв.

Седящи „Сребро“ - 89 лв.

Терен - 99 лв.

Седящи „Злато“ - 109 лв.

Седящи „Платина“ - 129 лв.

Правостоящи пред сцената - 139 лв.

Диамантен кръг - 199 лв.

Седящи ВИП - 199 лв.

Първите 500 билета от всяка ценова категория и първите 100 от Диамантен кръг са на промоционални цени, както следва:

Седящи „Бронз“ - 69 лв.

Седящи „Сребро“ - 79 лв.

Терен - 89 лв.

Седящи „Злато“ - 99 лв.

Седящи „Платина“ - 119 лв.

Правостоящи пред сцената - 129 лв.

Диамантен кръг - 179 лв.

Разделят Дали и Миро

Японски колекционер възнамерява да разпродаде колекцията си от 400 произведения на изкуството, като по този начин ще се разделят с творби на Салвадор Дали, Хуан Миро и Анди

Уорхол, събщи агенция „Франс прес“. Масару Мията собственик на музея „43-ти градус“ в Куширо, остров Хокайдо, ще се лиши от такива шедьоври като „Песен на Песните на цар Соломон“ на

Салвадор Дали, както и от произведения на Джордж Сегал и Джозеф Алберс.

„Нямам намерение да продам цялата си колекция за 250 хил. долара, но все още не се е появил купувач“, заяви Мията.

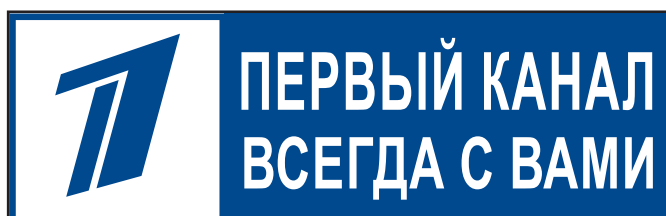
ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

1

Св. безсребърници и чудотворци Козма и Дамян Асийски (не по-късно от IV век). Св. преподобномъченик Яков Костурски и двамата му ученици дякон Яков и монах Дионисий († 1520)

Св. безсребърници и чудотворци Козма и Дамян били братя от Асирия, Мала Азия. Баща им грък - езичник, починал рано; майка им Теодотия - християнка, ги утвърждавала в християнските добродетели, впоследствие била причислена към лика на светиците. И двамата братя изучили целебните свойства на разни билки и се прочули като целители. Господ Исус ги надарил с чудотворна целебна сила: лекували безплатно и хора, и добитък. Над гроба им по-късно бил построен храм, в който ставали чудеса по тяхно небесно молитвено застъпничество.

АКО ИМАТЕ ПРОБЛЕМИ С
НАМИРАНЕТО НА ПРОГРАМИТЕ,
ОБЪРНЕТЕ СЕ КЪМ ВАШИЯ
КАБЕЛЕН ИЛИ САТЕЛИТЕН
ОПЕРАТОР

ДОМ КИНО

МУЗЫКА

ВРЕМЯ

ТЕЛЕКАФЕ

ПРЕДСТАВИТЕЛ
ЗА БЪЛГАРИЯСТАР ТВ
0888 79 28 03

БЕЛОСЛАВА ОГЛАСЯ СТУДЕНТСКИЯ ГРАД

Един от най-красивите гласове в България ще звучи ексклузивно на територията на Студентския град. Белослава и нейният бенд ще свирят за първи път в клуб „Строжежа“ днес, 1 ноември. Събитието е част от серията на концертни четвъртъци, организирана с подкрепа на Jack Daniel's и Каменица, по време на които се представят едни от най-популярните и актуални изпълнители.

Белослава ще е в компанията

на Живко Петров (кийборд), Димитър Семов (барабани), Антони Рикев (бас) и Росен Захариев-Роко (тромпет), които са подготвили пълен сет в добре познатия стил, наситен с лаундж и джаз звучене. Началото на концерта е точно в 22 ч., а клубът отваря врати два часа по-рано.

Билети се разпространяват в мрежата на Ticketstream.bg на цена от 8 лв. Капацитетът на клуба обаче е ограничен до 300 души.

ЖЕНАТА-КОТКА ОТ ШОУТО НА ДЕНИС СТАНА АКТРИСА

Балерината Виктория Ангелова, по-известна като Жената-Котка от шоуто „Денис и приятели“, а също и като бивше гадже на самия водещ, сменя попрището и започва да се снима в сериали. Именно с нейните прелести се открива първата сцена от новата сага по bTV „Революция Z“, където красивата блондинка е в леглото на Юлиан Вергов.

Това обаче не е актьорски дебют за Виктория. Тя мина с епизодична роля на фризьорка през хитовия сериал „Столичани в повече“, а от още няколко нови проекта вече са я поканили за участие. Денис сигурно съжалява, че е заменил Виктория Ангелова с друго момиче в шоуто си. Но най-вече са недоволни феновете на предаването, които не спират да пишат гневни съобщения на страницата му за връщане на оригиналната Жена-Котка.

Най-добрият имитатор на Джеймс Браун ще се вихри у нас

Англичанинът Buzz D'Angelo - един от най-добрите имитатори на Кръстника на соула, както наричат Джеймс Браун, ще гостува за първи път в България утре, 2 ноември. „София лайв клуб“ ще се превърне в арена за танци, луди ритми, първокласен соул и фънки мелодии. А легендарният певец ще оживее благодарение на Buzz D'Angelo и музикантите от група „Акага“.

Джеймс Браун е една от най-влиятелните фигури в популярната музика на XX век. Продуктивен певец, композитор и музикален продуцент, той оказва пряко влияние върху еволюирането на госпела и ритъм енд блуса в соул и фънк. Браун оставя голяма следа в различни жанрове, а характерни за него са музикалните крясъци, трескавият танц и необичайният ритмичен стил. Известен в цяла Европа и Близкия изток, певецът се нарежда сред най-добрите със своята шоу програма. Гостува в различни театри във Великобритания и създава фантастични спектакли със своята банда James Brown Experience.

Билети се продават на eventim.bg за 10 лв., а на място ще струват 15 лв.

ВРЕМЕТО

Облачността ще се вплътнява. Още сутринта в западната част от страната ще започнат превалявания, които до вечерта ще обхванат и крайните източни райони. По-интензивни ще са през деня в Рило-Родопската област, а през нощта и в югоизточната част от страната. Днес ще се появи до умерен, в източната половина от страната и силен югоизточен вятър. Минималните температури ще са между 5° и 10°, по Черноморието до 14°, а максимални от около 8°-10° в северозападните райони, до 16°-18° в източните. Атмосферното налягане ще е по-ниско от средното за месеца. Над планините ще е облачно, още над 600-800 м н.в. мъгливо. Ще превалява дъжд, а по върховете на Рила и Пирин и сняг. Значителни сумарни количества за деня се очакват над Рило-Родопската област, на места надхвърлящи 30-50 л/кв.м. Вятърът по билата ще е от юг-югоизток, бурен, на моменти и ураганен, често надхвърлящ 100 км/ч. Дневна температура на 1200 м н.в. около 11°, на 2000 м около 6°. По Черноморието ще е облачно. Ще завали едва вечерта. Ще духа силен югоизточен вятър. Вълнението на морето ще е умерено 3-4 бала. Температурите през деня ще достигнат 15°-17°.

Изгледи за

В петък преди пладне в югоизточните райони все още ще превалява, а от запад облачността ще намалява, над Югозападна България до незначителна. Вятърът ще отслабне. Минимални температури между 6 и 11°, максимални - между 16 и 21. В събота ще преобладава слънчево време. Временни увеличения на облачността ще има в сутрешните часове главно над Дунавската равнина, а на отдалени места видимостта ще бъде намалена.

ДУМА

www.duma.bg

duma@duma.bg

Основател
Стефан ПродевИздател „ДУМА 2008“ ЕООД
Николай Малинов

Русия **МОНД**
България **ДИПЛОМАТИК**
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

И. д. главен редактор
Юрий Борисов
yborisov@duma.bgЗам. главни редактори
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bgОтговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bgТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ:
97 05 200Адрес на редакцията:
София - 1784, бул. „Цариградско шосе“ 113 А,
Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: Ели Мишева - 200; 226, факс - 975-26-04

СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР: Иван Стоянов - 250
ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: Дея Йорданова - 207
ДИЗАЙН: Велислава Хубавий - 201

РЕКЛАМА: Петрана Сомлева - 205, Ива Костадинова - 221; e-mail - reklama@duma.bg, Експонатор: 91975 в. 112; Печат: ИПК „Родина“ АД - 1784 София, бул. „Цариградско шосе“ 113а Номератор - 9752; „Национална агенция за разпространение - АД“ - 02/962-23-23; „Национална дистрибуция“ ООД - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Мирослав Александров, Румяна Кирилова - 208, 203; abonament@duma.bg
КАСА - 97-05-249НАБОР: Хрисула Василева - 227, e-mail: korespondenti@duma.bg;
ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

ВЕСТНИК „ДУМА“ Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪТ“, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК“ И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО“

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, „ФОКУС“, БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

1
БНТ06.30 Денят започва
09.00 По света и у нас
09.10 Денят започва в библиотеката
10.00 По света и у нас

10.10 Денят отблизко: Зелената линейка
11.00 Денят отблизко с Мария
12.00 По света и у нас
12.30 Малки истории - социален слот
13.00 Открито с Валя Ахчиева/п/
13.30 В кадър - публицистична рубрика за документални филми/п/
14.15 Сен Тропе - /192 епизод/
15.25 Доктор Снагълс - анимационен филм
15.50 Тенис турнир на шампионките - пряко предаване от зала „Арена Армеец“
18.00 По света и у нас
18.15 Зелена светлина
18.20 Телне тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
18.35 Чудесата на България - концерт-спектакъл
20.00 По света и у нас - информационна емисия новини
20.50 БНТ такси
21.00 Спортни новини
21.10 Падащи небеса - тв филм /8 епизод/
22.00 Светът на живо: Аерогара за никъде /Армения и Азербайджан/
22.30 Икономически новини
22.55 Зелена светлина
23.00 Тенис турнир на шампионките - обзор
23.30 Денис и приятели

b tv

06.45 „Тази сутрин“ - информационно предаване с водещи Анна Цолова и Виктор Николаев
09.30 „Преди обед“ - дневно токшоу
11.30 „Кухнята на Звездите“ - кулинарно шоу с Иван Звездеев
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Шоуто на Слави“ /п./
13.30 „Женско царство“ - сериал, еп. 22
15.00 „Някой те наблюдава“ - сериал, еп. 63
16.00 „Горките родители на богатите деца“ - сериал, еп. 101
17.00 bTV Новините
17.30 „Лице в лице“ - публицистично предаване с водещи Цветанка Ризова и Димитър Цонев
18.00 „Любов извън закона“ - сериал, еп. 33
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 „Пепел от рози“ - сериал, еп. 146
21.00 „Революция Z: Секс, лъжи и музика“ - сериал, еп. 2
22.00 bTV Новините
22.30 „Шоуто на Слави“ - вечерно токшоу
23.30 „Да отгледаш Хоуп“ - сериал, еп. 5
00.00 „Досиетата X“ - сериал, с. 3, еп. 3, 4

NOVA
TELEVISION

06.00 „Господари на ефира“ - забавно предаване /п/
06.30 „Здравей, България“ - сутрешен блок на НТВ
09.30 „На кафе“ - предаване на НТВ
11.25 „Клуб Нюз“ - светски новини
11.30 „Бон Апети“ - предаване на НТВ
12.00 „Малки жени“ - сериен филм, 2 сезон
13.00 Новините на Нова
13.30 „Забраненият плод“ - сериен филм
15.00 „Доктор Куин Лечителката“ - сериен филм
16.00 „Часът на Милен Цветков“ - предаване на НТВ
17.00 „Черешката на тортата“ - Ти си звездата! - тв шоу
18.00 „Сделка или не“ - телевизионна игра
19.00 Новините на Нова - централна емисия
20.00 ВИП БРАДЪР 2012 - реалити шоу
21.00 „Етажна собственост - Новодомци“ - 3 сезон
22.00 „Господари на ефира“ - забавно предаване
22.30 „Военни престъпления“ - сериен филм, 7 сезон
23.30 Новините на Нова
23.45 ВИП БРАДЪР 2012 - реалити шоу
00.30 „Магнитико“ - тв игра
01.45 „Момчетата на Пи Джей“ - сериен филм, 2 сезон

1

07.00 Новини
07.05 „Добро утро“
10.00 Новини
10.15 „Добро утро“
10.40 „Живей здравословно“
11.40 „Контролна покупка“
12.05 „Модна присъда“
13.00 Новини
13.15 Сериал: „Годежен пръстен“
14.10 „Евтино и хубаво“ с Дария Донцова
15.00 Още новини
15.20 „Време за обяд!“
16.00 Новини
16.15 Сериал: „Смъртоносна сила“
18.05 Сериал: „Неравен брак“
19.00 Новини
19.40 „Да разбереш. Да простиш“
20.10 „Хайде да се оженим“
21.00 „Нека говорят“
22.00 Време
22.30 Сериал: „Мосгаз“
00.25 „Вечерният Ургант“
01.00 Нощни новини
01.10 „Градски каубои“
01.40 „Нека говорят“
02.35 „Хайде да се оженим“
03.25 „Модна присъда“
04.20 Сериал: „Неравен брак“
05.05 Сериал: „Мосгаз“
06.00 Новини
06.05 Сериал: „Мосгаз“

ОВЕН

Отнесете се добронамерено към работата и хората, с които общувате, за да направите деня си усмихнат и ползотворен.

21 март - 20 април

РАК

Ще вземете присърце подготовката на събитие, което привлича със значимостта си.

22 юни - 23 юли

ВЕЗНИ

Участието ви в предстоящо събитие налага да сте инициативни и действащи. Съобразявайте се с условията.

24 септември - 23 октомври

КОЗИРОГ

Проявете гъвкавост в отношенията си и не демонстрирайте претенциите си без причини, за да не настроите срещу себе си.

22 декември - 20 януари

ТЕЛЕЦ

Изпълнени сте с добри очаквания както по отношение на работата и бизнеса, така и в творческите ви намерения.

21 април - 21 май

ЛЪВ

Денят е подходящ за активност в сферата на строителството, покупко-продажби или срещи с влиятелни хора.

23 юли - 23 август

СКОРПИОН

Въздържайте се днес от необмислени действия и по никакъв начин не влизайте в противоречие със законността и реда.

24 октомври - 22 ноември

ВОДОЛЕЙ

Заниманията ви, свързани с финансови операции, имотни сделки и всичко, насочено към парите и дома ви, ще е ползотворни.

21 януари - 19 февруари

БЛИЗНАЦИ

Доверие ви в онези, които ви карат да се усмихвате и в чиято компания се чувствате свободни, ще направи деня ви по-приятен.

22 май - 21 юни

ДЕВА

Едно пътуване ще ви заради с приятни емоции, освен че ще свършите и полезна работа.

24 август - 23 септември

СТРЕЛЕЦ

Забелязващото се раздвижване по край вас ще се отрази и на личния ви живот. Необвързаните ще помислят за по-сериозни стъпки.

23 ноември - 21 декември

РИБИ

Обединявайки разума с интуицията си, ще стигнете до резултатите, които преследвате днес.

20 февруари - 20 март

ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

EUR
1.95583USD
1,51744GBP
2,42975CHF
1,61505

Блестяща година отчете рождната федерация

Млаги таланти се присъединяват към успехите на Топалов и Стефанова

На редовното годишно отчетно Общо събрание на Българска федерация по шахмат беше отчетено, че настоящата 2012 г. е най-успешната от поне две десетилетия по брой завоювани медали. На проведеното в Банкя събрание на представителите на шахматните клубове от цялата страна беше предоставен отчетен доклад, според който към настоящия момент в БФШ членуват 80 шахматни клуба. Пред делегатите бяха припомнени успехите на българските шахматисти през отчетния период, а именно: през 2011 г. Антоанета Стефанова стана европейска вицешампионка по класически шахмат на Европейското индивидуално за жени в Тбилиси, Грузия. През 2012 г. Стефанова стана първата в историята световна шампионка по ускорен шахмат, а Веселин Топалов завоюва бронзовия медал на световното по ускорен шах за мъже. Нургюл Салимова

След изключително успешна година Иван Чепаринов (вляво), дългогодишен помощник на българския №1 Веселин Топалов, се присъедини към него в клуба на най-елитните гросмайстори с ЕЛО над 2700 т.

спечели европейската титла по шахмат за момичета до 8 г. на първенството в Албена през 2011 г., а през тази година е бронзова медалистка за момичета до 12 г. Виктория Радева спечели сребърния медал на СП'2011

в Бразилия през 2011 г. за момичета до 10 години. Цветан Стоянов е европейски шампион за деца до 8 г. от първенството в Прага през изтичащата година. Световното първенство за деца до 18 години тепърва предстои.

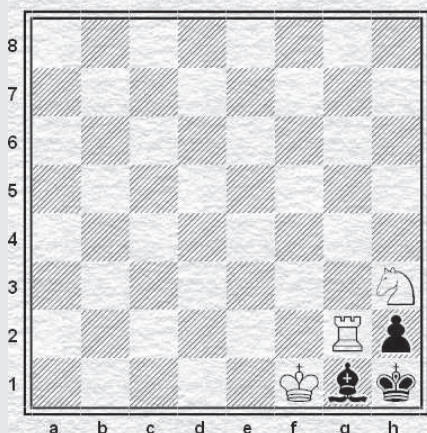
Към изброените постижения трябва да се добави и бронзовият медал на международния майстор Веселин Георгиев на СП за шахматисти с увреден слух в Алмати, Казахстан. През 2011 г. женският ни национален отбор зае престижното 6-о място на Европейското отборно за жени в Порто Карас, Гърция, а мъжете, водени от Веселин Топалов, станаха седми на същото състезание. През последните месеци лидерът на родния ни шахмат постигна още няколко сериозни успеха - победа в първия от шестте турнири от веригата Гран при - този в Лондон, а само преди две седмици той стана европейски отборен шампион в състава на азербайджанския СОКАР. Топалов повиши личния си рейтинг и се завърна сред първите 10 в световната ранглиста. Изключително успешна състезателна година и за Иван Чепаринов, който след поредицата си от първи места премина супер гросмайсторската рейтинг граница от 2700 т.

Илюмжинов и Данаилов си стиснаха ръцете на филмова премиера

Президентът на ФИДЕ Кирсан Илюмжинов (вдясно) уважи българската премиера на филма "Боби Фишер срещу света", която се състоя в кинокомплекс на столичен МОЛ. Калмикският функционер пристигна у нас по личната покана на шефа на Европейския шахматен съюз (ЕШС) Силвио Данаилов (вляво). В шахматните медии отдавна се наблюдава на обтегнатите отношения между двамата, като често се цитират нападите на българския мениджър за неэффектното управление на Международната федерация. В софийския МОЛ обаче двамата демонстрираха пер-

Загача

Белите дават мат в два хода.

Отговор:

1. f2-f3 2. Kf2xh2

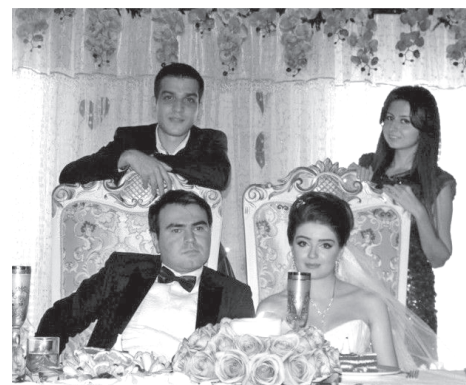
фектни отношения и цяла вечер поддържаха дружески разговор. Събитието уважиха също и новият американски посланик в България г-жа Марси Рийс (в средата), кметът на София г-жа Фандъкова и вицепрезидентът на Българската федерация по шахмат Николай Недков. Освен тях на премиерата присъства и Нобеловият лауреат по икономика проф. Робърт Мъндел, известен като "бащата на еврото".

"Боби Фишер срещу света" е първата документална биография на ексцентричния гений, който през 70-те и 80-те години на миналия век покорява не само шахматния Олимп, но и сърцата на милиони фенове. Филмът убеди зрителите в своята обективност благо-

дарение на редките архивни кадри и проникателни интервюта с най-близките до Фишер хора през годините на буйния му възход, последван от доброволното му отшелничество, та чак до тъжния му край през януари 2008 г.

Малко преди да посети филмовата премиера, Илюмжинов се среща с членове на българския парламент, както и с предишния президент Георги Първанов, като сподели, че с него са обсъждали "подкрепата на Българската социалистическа партия за приемането на шахматен закон или постановление в страната." Ръководителят на ФИДЕ топло благодари на българския политик за подкрепата и вниманието, които той е отделил за развитието на шахмата у нас.

ВЕСЕЛИН ТОПАЛОВ ЩЕ УЧАСТВА В ТРАДИЦИОННИЯ "КРАЛСКИ ТУРНИР", провеждането на който се отложи от лятото за есента поради финансови причини. Шестата поред надпревара ще бъде домакинствана от румънската столица Букурещ, а не както досега - от трансилванския курорт Бажня. Състезанието започва след седмица, като финансовите проблеми принудиха организаторите да редуцират състава до четирима участници: Фабиано Каруана, Василий Иванчук, Веселин Топалов и Ливу-Дитер Нисипяну. Заради променените срокове от участие се отказаха Карлсен, Ананд, Раджабов и Карякин, което сериозно снижи престижността на турнира, но предвид форсмажорните финансови обстоятелства организаторите заслужават поздравления, че успяха да запазят традицията на разпознаваема марка. Още повече че Каруана, Иванчук и Топалов напоследък демонстрират блестяща игра и уверено възвърнаха позициите си в световния топ 10.

МЕЖДУВРЕМЕННО СЪОТБОРНИКЪТ НА ТОПАЛОВ В АЗЕРБАЙДЖАНСКИЯ СОКАР ШАХРИЯР МАМЕДЯРОВ СЪКСА С ЕРГЕНЛЪКА, сключвайки брак с красивата си годеница Нармин. Така талантливият 27-годишен гросмайстор добави още един повод за радост след спечелването на европейската клубна купа преди две седмици.

АНАТОЛИЙ КАРПОВ ПРОДЪЛЖАВА ПРОСВЕТИТЕЛСКАТА СИ ДЕЙНОСТ В ОБЛАСТТА НА ШАХМАТА, КАТО ОТКРИ ПОРЕДНАТА СИ ШКОЛА в италианския град Верона. В средновековния замък Кастелвекио, в историческия център на увековечения от Шекспир град, дванадесетият световен шампион изнесе сеанс на местните жители, сред които се оказа, че има учудващо много руснаци. Известният шахматист вече има подобни училища в 40 страни по света и навсякъде те се радват на голям успех.

Сеансите са най-достъпният начин за популяризиране на шаха и Карпов го знае отлично

Спорт

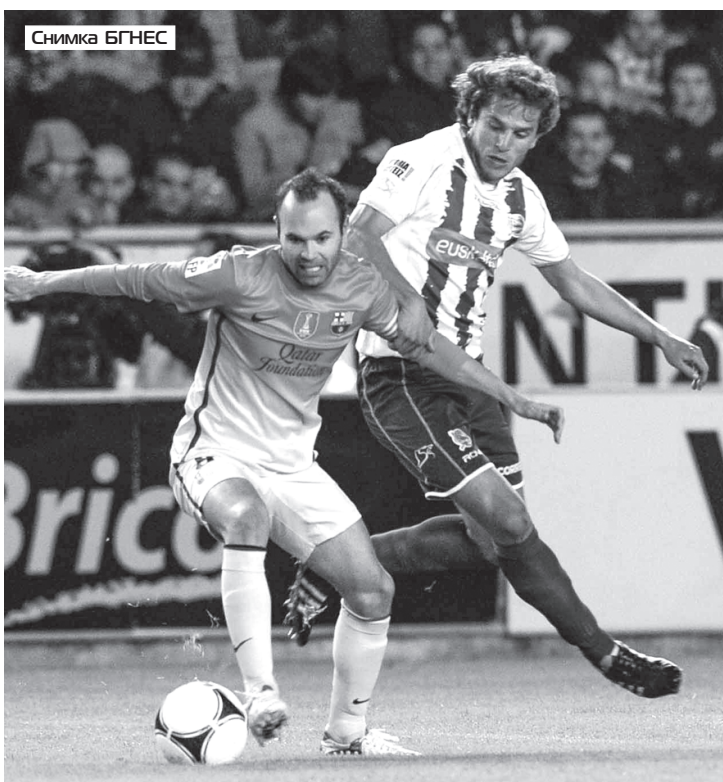
„А“ група: „Златната топка“ е за Меси

Всичките 456-има футболисти от 30-те професионални футболни клубове в България обявиха Лионел Меси за най-добър играч в света. Това съобщиха от Асоциацията на българските футболисти, която провежда анкетата за „Златната топка“ на ФИФА и ФИФПро у нас. На 2-ро и 3-то място се нареждат съотборниците на аржентинеца в Барселона Шави Еρνандес и Андрес Иниеста. Близко до фаворитите са Кристиано Роналдо (Реал Мадрид) и Даниел Алвеш (Барселона), а Димитър Бербатов (Фулъм) попадна сред Топ 20.

От гласовете и избора на играчите за идеалната единнайсеторка става ясно, че българските футболисти симпатизират изцяло на испанския футбол и по-специално на Реал М и Барселона.

НАЙ-ДОБРИТЕ В СВЕТА СПОРЕД ФУТБОЛИСТИТЕ НА БЪЛГАРИЯ: Вратар: Икер Касияс (Реал М); защитници: Даниел Алвеш и Жерар Пике (Барселона), Серхио Рамос и Марсело Виейра (Реал М); полузащитници: Андрес Иниеста и Шави (Барселона), Шави Алонсо (Реал М); нападатели: Лионел Меси (Барселона), Кристиано Роналдо (Реал М), Радмел Фалкао (Атлетико М).

Андрес Иниеста (вляво) се бори за топката с Жагоба Беобид от Алавес в първи 1/16-финал от турнира за Купата на Краля, който Барселона спечели с 3:0. Испанският национал вкара втория гол в 51-ата мин. и погаче за първия на Давид Вия (28), а резултата оформи Сеск Фабрегас (88)

Снимка БГНЕС

Правят Жуниор Мораеш национал

Любо Пенев иска бразилеца за световните квалификации

Жуниор Мораеш може да стане национален футболист на България. Селекционерът на „лъвовете“ Любослав Пенев вече се е срещнал с бившата звезда на ЦСКА и му е обещал, че ще направи всичко възможно, за да издейства български паспорт на бразилеца. Пенев иска това да стане възможно най-бързо, за да може Мораеш да играе в оставащите световни квалификации.

Бразилецът, който сега играе за Металург Донецк, даде интервю за украинското издание Football.ua, в което говори за срещата си с Пенев и за възможността да облече екипа на България.

„Имаше опция да взема румънски паспорт и сигурно щеше да се случи, ако бях останал да играя в Румъния. В България дори имах среща с треньора на националния отбор и той ми каза, че много разчита на мен и ще направи всичко възможно да облека национал-

ната фланелка. Но се оказа, че в този момент е невъзможно да взема паспорт, защото бях прекарал твърде малко време в страната. Приех предложението на ЦСКА, защото това е голям клуб с традиции. Моите амбиции бяха да стана шампион. Направих силен сезон и се убедих, че продължавам да прогреси-

рам. Надявам се, че първата ми година в Металург ще бъде също толкова силна“, каза Жуниор Мораеш. Бразилецът направи фурор в ЦСКА през пролетта и бе близо до титлата с „червените“, но загубата от Лудогорец в Разград в последния кръг на миналия сезон лиши „армейците“ от трофея.

рам. Надявам се, че първата ми година в Металург ще бъде също толкова силна“, каза Жуниор Мораеш.

Бразилецът направи фурор в ЦСКА през пролетта и бе близо до титлата с „червените“, но загубата от Лудогорец в Разград в последния кръг на миналия сезон лиши „армейците“ от трофея.

Купа на България, първи 1/16 финали

Левски - Пирин Рз 1:0 1:0 Рамос (29) 2:0 Силва (57) 3:0 Йовов (79); Силистра - Чавдар Етр 1:1 1:0 Ченешков (12) 1:1 Димитров (35); Миньор - Етър 2:1 1:0 Павлов (17) 1:1 Пивати (42) 2:1 Михов (85); Локо Мз - Калиакра 4:0 1:0 Мишев (17) 2:0 Стаменов (42) 3:0 Ре-

довски (45) 4:0 Мишев (53); Пирин ГД - Монтана 3:2 1:0 Панайотов (43) 2:0 Петров (45) 2:1 Антонов (62) 3:1 Лазаров (86) 3:2 Сечков (89); Любимец - Славия 2:2 1:0 Трифонов (12) 1:1 Лазаров (46-д) 2:1 Димов (52); Димитров (90+4); Струмска слава - Черно море 0:0; Локо Пд - Литекс 0:0; Ботев Вр - Нефтохимик 1:1 0:1 Ни-

колов (10), 1:1 Атанасов (70); Локо Сф - Мастер Бс 2:0 1:0 Илиев (34), 2:0 Дюлгеров (90); Евроколедж Пд - Ботев Пд 0:3; Банско - Видима 6:1; Спартак Вн - Раковски 2:2; КЪСНО СНОЩИ: Лудогорец - ЦСКА; Бетрове - Академик Св; днес, 15.00: Спартак Пл - Черно море

Заб. Реваншите са на 24/25 ноември

Клубовете отново не се разбраха за тв правата

Преговорите за продажбата на тв правата на футболното първенство не бяха завършени и вчера. Представители на водещите клубове, техни юристи, президентът на БФС Борислав Михайлов и ръководството на Професионална-

та футболна лига заседаваха повече от 2 часа. На сбирката в централата на футболния съюз беше обсъдена последната получена оферта. До крайно споразумение обаче не се стигна и преговорите ще продължат и днес.

Има голяма вероят-

ност от предстоящия XI кръг от „А“ група да бъде излъчен само един мач и това да е пловдивското дерби Локо - Ботев. Преди 2 дни се появиха информации, че през уикенда може да бъдат излъчени 5-6 срещи от шампионата, но засега този вариант пропадна.

Защитникът на Литекс Николай Бодуров избива с глава топката пред погледа на двама нападатели на Локо Пд в мача за Купата на България, завършил 0:0

злегайте

ФУТБОЛ ПО ЕВРОСПОРТ 2 ШАМПИОНСКА ЛИГА (ЖЕНИ)
16.30 Арсенал - Турбине
18.00 Волфсбург - Роа

кратки

Негелчева и Попстойкова бият в Германия

Петя Негелчева би Лариса Грига (Укр) с 21:17, 21:8 за 32 мин. на старта на турнира по бадминтон от веригата Гран при голд в Саарбрюкен, Германия (\$120 000). Във II кръг възпитаничката на Орлин Цветанов ще играе с германската квалификантка Аника Хорбех. Димитрия Попстойкова също се класира за II кръг, след като победи Натали Зисиг (Ав) с 21:9, 21:19 за 27 мин. Следващата ѝ съперничка ще бъде също германка - Карин Шнаазе. Негелчева и Попстойкова играха снощи на двойки с Лариса Грига (Укр) и Аманда Хогсбъром (Шв).

Стефани Стоева в IV кръг на световното в Япония

Стефани Стоева се класира за IV кръг на сингъл на световното първенство по бадминтон за юноши и девойки в Чика, Япония, след като би Йен Мей Хо (Малайзия) с 21:12, 21:12 за 25 мин. В спор за място на 1/4 финалите хасковлийката ще срещне Йон Сео Рю (Кор). На двойки Стефани и сестра ѝ Габриела Стоеви ще играят с Джени Муур и Виктория Уилямс (Вбр).

Хюлкенберг ще кара за Заубер

Нико Хюлкенберг ще премине в тима на Заубер. 25-годишният германец кара до края на сезона за Форс Индия и в момента е 12-и в класирането при пилотите във във Формула 1. Най-доброто му представяне досега е 4-тото място в старта за Гран при на Белгия. Хюлкенберг направи дебют във Формула 1 през 2010 г. с екипа на Уилямс. В момента пилоти на Заубер са Камуи Кобаяши (Яп) и Серхио Перес. Мексиканецът обаче ще премине в Макларън на мястото на Люис Хамилтън, който пък ще кара за Мерцедес.

Рак погуби шефа на Левски Волей

Рак погуби шефа на Левски Волей Валентин Филипов. 60-годишният бизнесмен и спонсор на „сините“ се бореше от години със смъртоносна болест, която го победи. Левски игра снощи с втория си отбор в реванша с Тампере (Фин) 1/16-финалите на турнира за Купата на Европейската конфедерация (CEV). Сред тях не бяха Валентин Братоев, Красимир Гайдарски, Симеон Александров, Георги Топалов, Мартин Иванов и Костадин Стойков. Този ход на треньора Мартин Стоев, който също остава в София, означава, че „сините“ имат желание да продължат в по-слабия по сила турнир - този на „Чалънджър“.

Полският боксьор Мариуш Вах тренира в полското градче Дзержонюв с боксов чувал, на който има снимка на съперника му Владимир Кличко. Двамата ще се бият на 10 ноември в Хамбург за титлите на украинеца в тежка категория на версиите Световна боксова организация, Световна боксова асоциация и Международна боксова федерация

Гришо приключи 2012-а със загуба

Хуан Монако (Арж, №10) спря Димитров на „Мастърс“ турнира в Париж

Григор Димитров (№55 в света) изигра последния си официален мач за годината. Във II кръг на „Мастърс“ турнира в Париж (\$2,4 млн.) първата ни ракета отстъпи с 6:7 (4), 2:6 на Хуан Монако (Арж, №10). Това бе 3-та загуба от 3 срещи с именития аргентинец.

Сезонът обаче е най-успешният за Гришо, който за първи път в кариерата си осигури място в Топ 50 на света. От понеделник хасковлията ще бъде 47-ми заради достигането си до II кръг във френската столица. Също така този сезон българинът достигна до 3 полуфинала на АТР турнири, а и записа първа победа над тенисист от Топ 10 (Томаш Бердих, Чех, №7).

В първия сет на мача на Гришо с Монако играта беше равностойна, като всеки от тенисистите взимаше подаванията си без проблеми. Димитров показа добър сервис и силна игра. При 5:4 за българина именно той стигна до първи брекпойнт в мача, който бе и сетбол, но не успя да го реализира и в крайна сметка загуби гейма и малко по-късно сетът отиде в тайбрек. В него хасковлията започна с ас, играта вървеше точка за точка, но при 4:4 Гришо изпрати топката в аут и допусна мини-пробив. За аргентинеца това се оказа достатъчно, той не загуби преднината си и поведе с 1:0 сета.

Във втория сет Монако показа кла-

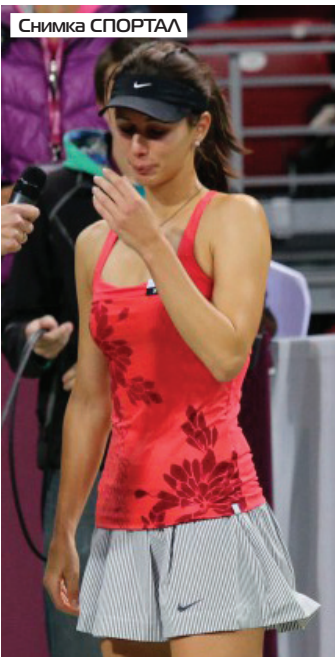
сата си и доминираше на корта, като успя да направи пробив при първото подаване на българина и след това поведе с 3:0. Аргентинецът не допусна нито веднъж да се стигне до брекпойнт при негов сервис и макар че Григор взе следващите си 2 подавания, при 5:2 за 10-ия в света, допусна няколко грешки и резултатът стана 15:40. Димитров спаси първия мачбол на Монако, но при следващото разиграване изпрати топката далеч в аут. Гришо заслужи 16 460 евро и 70 точки за световната ранглиста.

В III кръг Монако ще срещне Янко Типсаревич (Сърб, №9), който би Игор Сийлслинг (Хол) с 6:4, 7:6 (0).

Цвети: победа и сълзи

Цветана Пиронкова (№44 в света) не успя да сдържи сълзите си след победата над Цзе Чжън (Кит, №30) на старта на Турнира на шампионките (\$750 000). Пред 5000 зрители в „Арена Армеец“ първата ни ракета обвърна китайката с 2:6, 6:4, 7:6 (4) след 2:42 часа и се разплака от щастие, че двубоят е завършил с успех. Пловдивчанката участва с „уайлд кард“ в София и записа първа победа в 3-ия мач срещу Чжън. Тя заслужи 110 т. за световната ранглиста и \$50 000 от наградния фонд.

„Това беше много важна победа“, призна просълзена още на корта Пиронкова. „Тези сълзи са от радост. Благодаря на всички за подкрепата. Без феновете нямаше да се справя. Бях притеснена, но показах какво мога. Началото на 2-ия сет беше много важен. Изключително важен се оказа този 2-ри сет, но съм довольна“, каза Цвети.

Цвети Пиронкова не успя да сдържи сълзите си след победата в „Арена Армеец“

Намалиха наказание на наш щангист

Марин МИЛАШКИ

4-годишното наказание на Пламен Боев за употреба на допинг е било намалено наполовина от Световната федерация по вдигане на тежести. Така нашият щангист ще има право да се състезава още на европейското първенство във Варна през пролетта.

Санкцията на Боев бе занижена на Конгрес на международната федерация в Кошице, Словакия, миналия месец, където се проведе световно за кадети до 17 години.

Президентът на родната централа Неделчо Колев е внесъл писмо с молба наказанието на Боев да бъде преразгледано, защото официално през лятото санкциите за употреба на допинг бяха занижени от 4 на 2 години. Тогава веднага бе отказано на Боев с мотива, че неговото наказание е със задна дата и

няма как да бъде намалено.

„Няма да имам време да се подготвя за европейското във Варна. През лятото отказах да ми намалят наказанието и нямаше смисъл да тренирам, защото щях да мога да се състезавам едва следващата есен. Миналия месец отправихме запитване към световната федерация защо наказанието ми е до 13 май 2013 г., а мен ме хванаха месец по-рано на европейското първенство в Букурещ, но и там ни отрязаха. Причината е, че на 13 май е отворена втората проба и наказанието започва да тече оттогава. Веднага започвам тренировки в Кнежа, но за толкова кратко време няма да мога да направя нищо. Генералният секретар на федерацията Борислав Гидиков ми се обади да ми каже да започвам да тренирам за европейското“, каза Боев.

ТЕНИС
Турнир
на шампионките
Qatar Airways
Tournament of
Champions
Sofia

ПО БНТ 1
15.50
ПО БНТ 2
18.15 и 20.00
ПО ЕВРОСПОРТ
СНУКЪР
09.30 и 12.30 Интернешънъл
чемпионшипс

Отнеха почетен знак на Армстронг

Градският съвет на Аделаида, Австралия, отне „ключо на града“ от Ланс Армстронг (САЩ), който е в центъра на най-големия допинг скандал от години насам. Членовете на съвета гласуваха с 6 „за“ и 1 „против“ за отнемането на почетния знак от американеца. Аделаида изигра малка, но важна роля в кариерата на бившия колоездач. „Тур Даун Ъндър“, който се провежда в града, беше първото състезание за американеца след неговото завръщане в спорта през 2009 г.

Ботев фаворит в пловдивското дерби

Ботев е с по-големи шансове от Локомотив за победа в пловдивското дерби, според Sportingbet. Водещият световен букмейкър приема залози за победа на „жълто-черните“ при коефициент 2,30. Равенството на „Лаута“ е оценено с 3,30, а ставката за успех на „железничарите“ е 2,75. Мачът от XI кръг на „А“ група е в неделя от 14,30 часа и се очаква с огромен интерес.

Дуейн Уейд, Крис Бош и ЛеБрон Джеймс (от ляво на дясно) позират с шампионските пръстени, които всеки играч на Маями Хийт получи за титлата в НБА. Най-силното баскетболно първенство в света започна преди 2 дни, а в първия мач „горещите“ бяха Бостън Селтикс със 120:107

Попето игра час при победа на Кубан

Отборът на Кубан се класира за 1/4-финалите в турнира за Купата на Русия след победа с 1:0 над градския съперник Краснодар. Капитанът на българския национален отбор Ивелин Попов започна като титуляр и игра до 60-та минута, когато бе заменен от Араз Озбилиз. Бившият играч на Левски Жоазиньо пък бе титуляр за Краснодар и остана на терена до 72-та мин. Гола вкара аржентинският национал на Армения Маркос Пизели (19). В следващия кръг Кубан ще играе със Зенит, а мачът е на 17 април догодина.

Божинов резерва при равенство на Верона

Валери Божинов остана резерва за Верона при равенството 3:3 като гост на Кротоне в мач от XII кръг на първенството в италианската Серия В. Гостите поведоха с 3:2 в 90-та минута след гол на Хуан Талейб, а 3 мин. по-късно Рафаеле Майело донесе точката за домакините. Верона е на 2-ро място в класирането с 25 т., а лидер е Сасuolo с 31 т.